

भारतीय कांतिवंशातून महान नेता, भाकपा(माओवादी)च्या केंद्रीय कमेटीचे
वरिष्ठ पॉलिटिकल सदस्य कॉमरेड वरुणदा उर्फ सुशील ठेण्य अमर आहे!

कॉमरेड वरुणदा च्या आदर्श जीवन कार्या पासून प्रेरणा घेऊन
त्यांनी दाखविलेल्या मार्गावर आगेकुच करा!

पत्रां

भाकपा (माओवादी) महाराष्ट्र राज्य कमेटीचे मुख्यपत्र

अंक 6 वा

डिसेंबर 2014

भारतीय क्रांतिचे महान नेता कॉ. वरुणदा उर्फ सुशील राय आम्हाला तेजस्वी सुर्यप्रिमणे मार्गदर्शन करित राहिल!

Hkkपा (माओवादी) चे वरिष्ठ पोलिट ब्युरो सदस्य आणि भारतीय क्रांती चे सन्माननिय नेता कॉमरेड सुशील राय (अशोक, शोम, बरुण दा) यांचा दिनांक 18 जुन 2014 ला दिल्लीतील अखिल भारतीय आयुर्विज्ञान संस्थान (एम्स) मध्ये दीर्घ आजाराने मृत्यु झाला. आपल्या देशातील सर्वहारा आणि कष्टकरी जनतेने आपल्या महानतम मुलांमधील अशा एकाला गमवावलेय, ज्याने आपल्या हयातीत जनता आणि क्रांतीलाच प्राथमिकता दिली व शेवटच्या श्वासा पर्यंत; पांच दशकापेक्षा ही जास्त काळ त्यांनी क्रांतीची सेवा केली.

पहाट आपल्या समस्त पाठकां तर्फ कॉ. सुशील राय यांना विनम्र लाल आदराजंली अर्पित करीत आहे. त्यांच्या शोकमग्न कुटूंबियांना, मित्र आणि भारतीय क्रांतिच्या शुभचिंतकां प्रती आम्ही आपली खोलवर संवेदना आणि सहानुभूति प्रकट करीत आहो.

कॉ. सुशील राय यांचा जन्म 76 वर्षा पूर्वी आजच्या बांगलादेश मध्ये झाला होता. ते महान क्रांतिकारी शहीद दिनेश गुप्ता यांचे पुतणे होते, ज्यांचे देश आणि देशातील जनतेसाठी प्रेम, त्याग आणि प्रेरणा त्यांनी आपल्या हृदयात शेवटपर्यंत ठेवले. 1960 च्या दशकाच्या शुरुवातीत ते कम्युनिस्ट आंदोलनात ते सक्रिय झाले होते. त्यांनी कामगार आंदोलनात काम केले आणि भाकपा मध्ये 1963 ला सामील झाले. वियतनाम च्या विरोधात छेडल्या गेलेल्या अन्यायपूर्ण युद्धात अमेरीकी साम्राज्यवादी प्रदर्शनात आणि 1966 च्या दक्षिण कोलकात्याच्या खाद्य आंदोलनात त्यांनी संक्रिय भूमिका निभाविली. भाकपा मध्ये असलेल्या संशोधनवादांच्या विरोधात आंतरिक संघर्षात ते सहभागी होते. त्यांच्या समकालीन क्रांतीकारींच्या अपेक्षा होत्या कि भाकपा पासून वेगळी होऊन निर्माण झालेली माकपा एक क्रांतिकारी पार्टी मध्ये परिवर्तित होईल, अश्या आशेने ते 1964 ला या नव्या पार्टीत सामील झाले.

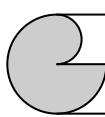
त्यांचा संपर्क कॉ. कनई चटर्जी आणि अमुल्य सेन यांच्या बरोबर झाला. जे चीनी क्रांतिच्या मार्गावर एका नव्या क्रांतिकारी पार्टीच्या निर्माणासाठी आणि नवी लोकशाहीवादी क्रांतिच्या अग्रगती साठी अथक वैचारिक, राजनीतिक आणि सांगठनिक तयारीला लागले होते. संशोधनवादाच्या विरोधात वसंताची मेघगर्जना बणून जनशत्रुवर प्रहार करणाऱ्या नक्षलबाडीच्या आवाजाला त्यांनी 'नक्षलबाडी' एक ही 'रास्ता' या नान्याचे समर्थन केले. ते सूखावाती पासुनच

'चिंता' आणि 'दक्षिण देश' समुहाचे भाग राहीले आणि माओवादी कम्युनिस्ट सेंटर (एम.सी.सी.) चे संस्थापक सदस्य होते. पश्चिम बंगालच्या अंदरूनी गावांत ते व्यावसायिक क्रांतीकारीच्या रूपात एका रणनीतिक दृष्टीकोणासोबत ते काम करण्याकरीता निघुन गेले.

दीर्घकालीन जनयुद्धाच्या दिशेला सृजनात्मक रूपाने व्यवहारात अमंलात आणून आंदोलन निर्माण करण्याचा पहला अनुभव एम.सी.सी.ला पश्चिम बंगालच्या सोनारपूर आणि कांक्सा परिसरात मिळाला. पार्टी ने या आंदोलनात सामारिक गतिरोधमुळे आलेल्या कमजोरी बदल सखोल समीक्षा केली. खन्या कम्युनिस्ट उत्साहा सोबत गया—हजारीबाग (त्या काळी हा भाग बिहार अंतर्गत होता) इथे आंदोलनाला समोर घेऊन जाण्यासाठी गंभीरतापूर्ण प्रयत्न केले, जिथे कॉमरेड कौ.सी. ने आपल्या प्रत्यक्ष नेतृत्वात मागिल चुकांपासून बोध घेऊन एका रणनीतिक योजने सोबत जनसेना आणि आधार क्षेत्र निर्माण करण्यासाठी काम सुरु केले होते. लवकरच सशस्त्र कृषि क्रांतीचा वनवा चारही दिशांमध्ये पसरला. त्याच बरोबरच राज्य दमनात देखिल वाढ झाली. काही महत्वपूर्ण नुकसान झाल्यानंतरही कॉ.सुशील रॉय सोबत काही सार्थीच्या योग्य दिशा—निर्देशनामुळे शत्रुच्या हल्यांचा यशस्वी सामना केला. त्यांनी एक मजबूत सर्वहारा पार्टी, एक जनसेना, क्रांतिकारी संयुक्त मोर्चाची आधारशीला ठेवली. त्याच बरोबर सशस्त्र कृषि

; k vdkr-----

- ★ भारताच्या जनतेला माओवादींचे आवाहन.
- ★ चांडाळ चौकडीच्या विळख्यात महाराष्ट्र माझा.
- ★ सबका साथ सबका विकास सर्वांचा घात भांडवलदारांना साथ.
- ★ तरुणांच्या आक्रोशाला क्रांतिमध्ये बदलवून टाका.
- ★ जवखेडा दलितांवरील हल्ला.
- ★ महाराष्ट्र विधान सभेची निवडणूक जनतेची फसवणूक.
- ★ तथाकथित शोधयात्रेकरू पोलीस एजंट.
- ★ पेसा
- ★ कॉ. रडफ यांना लाल सलाम!

क्रांतिच्या मार्गावर महत्वपूर्ण यश संपादित केले. 18 जूलै 1982 मध्ये गंभीर आजारा मुळे कॉ. केसी यांच्या अकाली मृत्यु झाला. नंतर त्याच वर्षी कॉ. सुशिल रॉय यांनी एमसीसीच्या सचिव पदाची जबाबदारी घेतली. याला एक आव्हानाच्या रूपाने स्थिकारून दृढतेने पार्टी दिशेला पकडून त्यांनी पार्टीला एकताबद्धरीत्या गोलबंद व विकसीत करण्या सोबतच आंदोलनाच्या निर्माणासाठी प्रयत्न केले. 1989 मध्ये आयोजित पार्टीच्या पहील्या केंद्रीय अधिवेशनामध्ये त्यांची सचिव म्हणून निवड झाली. पार्टी सशस्त्र कृषी क्रातिकारी युद्ध आणि जनाआधाराच्या निर्माणामध्ये, विशेषत: बिहार-झारखंड आणि बंगालमध्ये वैचारिक, राजनीतिक, सांघटनिक, सैनिकी व सांस्कृतिक क्षेत्रामध्ये कॉ.सुशिल रॉय यांचे योगदान महत्वपूर्ण होते.

आंदोलनाचे मुल्यांकन करण्यामध्ये, अंतराष्ट्रीय संबंध विकसीत करण्यामध्ये आणि खन्या माओवादी संघटनांसोबत, विशेषत: भाकपा(मा-ले)(पीपुल्सवार) सोबत एकता निर्माण करण्यामध्ये क्रियाशील राहीली.

पार्टीच्या आंतरिक संघर्षाचे यशस्वीरीत्या संचालन करण्यामध्ये आणि पार्टीच्या खन्या दिशेच्या रक्षणार्थ एक नेतृत्वकारी सदस्य, नंतर पार्टी चे सचिव व वरिष्ठ केंद्रीय कमेटी सदस्याच्या रूपात कॉ.सुशिल रॉय यांची विशिष्ट भुमिका होती. या आंतरिक संघर्षामध्ये 1999–2001 दमम्यान केंद्रीय कमेटीच्या अत्यंत संधीसाधू आणि विघटनकारी भारत-बादल गुट च्या विरोधात चालविल्या गेलेला दो दिशा संघर्ष सर्वात तिक्र राहीला. संधीसाधूंच्या विघटनकारी हालचालीमुळे आंदोलनाने काही तात्कालीन नुकसान झाले. असे असतांना देखिल ते आणि अन्य नेतृत्वकारी साथींनी या आंतरिक संघर्षामध्ये; पार्टीच्या आंत 'वाम' आणि 'दक्षिणपंथी संधीसाधू' प्रवृत्यांवर यशस्वीरीत्या मुकाबला केला आणि पुन्हा पार्टीला योग्य दिशेने संचालित केले.

देशातील खन्या क्रांतिकारी सोबत एकता स्थापित !!करण्यामध्ये कॉ.सुशिल रॉय यांची भुमिकेची भारतातील कम्युनिस्ट आंदोलनाच्या इतिहासात विशेष रूपात नोंद राहील. कॉ. केसी यांच्या प्रत्यक्ष नेतृत्वात 1981 मध्येच पिपुल्सवार बरोबर एकता स्थापित करण्याचे प्रयास सुरु झाले होते. त्याने एकतेची मजबूत आधारशीला ठेवली. अनेक कारणां सोबतच, एमसीसीच्या पुढाकाराने वर्ष 2001 मध्ये घोषित केल्या गेलेलं; एकतर्फी संघर्ष विराम महत्वपूर्ण वळण होतं, याच्या नंतर एमसीसी आणि पिपुल्सवार मधील एकतेच्या प्रयत्नांना अखेर रंग येण्यास सुरुवात झाली. या निर्णया मध्ये आणि या महान एकतेला वास्तविकतेत बदलविष्ण्याच्या पुर्ण प्रक्रियेत त्यांनी एमसीसीचे उच्च स्तरीय प्रतिनिधी मंडळ मध्ये एक नेतृत्वकारी सदस्याच्या रूपाने भाग घेतला. या विलयाच्या काही काळ पुर्वी आरसीसीआय, आरसीसीआय(एम) आणि सेकण्ड सीसी बरोबरच्या एकतेमध्ये सुद्धा त्यांनी अश्याच प्रकारची महत्वपूर्ण भुमिका निभाविली. एमसीसीआयने भाकपा(मा-ले)(नक्षलबाडी) सोबत एकता

त्यांनी आपली निष्ठा, सर्वहारा रननीतिक नेतृत्वाची कुशलता, मार्गदर्शन, कर्मठता आणि निस्वार्थ सेवे द्वारा आपल्या कमेटी, खालील स्तरांतील कमेटी मध्ये, एक प्रकारे संपुर्ण पार्टीतील कॅडरांचा विश्वास त्यांनी जिंकला. गंभीर दृष्टीहिनता आणि अन्य आजाराच्या कारणामुळे त्यांनी स्वेच्छेने पार्टी सचिव पदापासुन स्वतःला मुक्त करण्याचा प्रस्ताव पार्टीपुढे ठेवला. 1996 मध्ये संपन्न झालेल्या पार्टीच्या दूसऱ्या केंद्रीय अधिवेशनामध्ये पार्टीने त्यांच्या प्रस्तावाला स्थिकार केले तेहापासुन ते केंद्रीय कमेटी सदस्य या पदावर राहून आपली भुमिका निभावीत होते. केंद्रीय कमेटी आणि पार्टी मध्ये त्यांची महत्वपूर्ण भुमिका, खास करून वैचारिक आणि राजनीतिक क्षेत्रामध्ये, पार्टीच्या आंतरिक सफलतापूर्ण दो दिशा संघर्ष चालवण्यामध्ये, वार्ता केली आणि एकता स्थापित करण्याच्या क्रमात काही महत्वपूर्ण मुद्यांवर सामान्य सहमती वर पोहचले. दोन्ही पार्ट्यांमध्ये जवळीक होती. या वार्तामध्ये सुद्धा कॉ.सुशिल रॉय ने महत्वपूर्ण भुमिका निभाविली. भाकपा(माओवादी) आणि भाकपा(मा-ले) (नक्षलबाडी) यांच्यामध्ये 1 मे 2014 ला झालेल्या विलयाची आधारशीला सुद्धा यानेच ठेवली.

विलयानंतर, पार्टीचे एक वरिष्ठ कामरेड आणि पोलिट ब्युरो सदस्य या नात्याने ते पार्टीच्या विलयाच्या संपुर्ण प्रक्रियेला खालच्या स्तरापर्यंत पूर्ण करण्यामध्ये आणि एकीकृत पार्टीच्या रूपात काम करण्याच्या नविन परिस्थितिच्या अनुरूप पूर्ण पार्टीला बनविण्याच्या प्रक्रियेत ते व्यस्त होते. एकता कॉग्रेस च्या तयारीमध्ये सुद्धा ते सामिल होते आणि जनयुद्धाच्या सर्व क्षेत्रांमध्ये पूढे नेण्यासाठी केल्या गेलेल्या सर्व निर्णयांचा ते भाग होते. सोबतच ते आंतरराष्ट्रीय काम देखिल ते बघत होते.

विलया नंतर भारतीय क्रांतिच्या केन्द्राच्या अंतर्गत पार्टी, पी.एल.जी.ए. आणि जनाधारामध्ये गुणात्मक बदलाव आला आणि जनयुद्ध पुढे गेले. या कारणास्तव, प्रतिक्रियावादी शासक वर्गानी त्यांच्या साम्राज्यवादी प्रभूंच्या दिशा-निर्देशांवर नवगठीत भाकपा (माओवादी) च्या नेतृत्वाला अटक वा हत्या करण्याचे सुनियोजित षड्यंत्र रचल्या गेले. हयाच क्रमामध्ये कॉमरेड सुशिल राय ला 21 मे 2005 ला अटक केल्या गेली. अनेक खोटे खटले लावण्यात आले, मानसिक त्रास देऊन त्यांना जेल मध्ये डांबण्यात आले. पश्चिम बंगाल आणि झारखण्ड च्या जेल मध्ये त्यांच्यासोबत अमानविय आणि पशूवत व्यवहार केल्या गेला. वास्तविकपणे, त्यांच्या पूर्ण कारावासा दरम्यान त्यांना हजारपेक्षा ही ज्यास्त वेळा जमानती दिल्या गेल्या. परंतु खोट्या आरोपाच्या आधारावर त्यांना जेल च्या गेटवरून उचलुन पून्हा-पून्हा जेल मध्ये डांबण्यात आले. नेतृत्वकारी साथींना खासकरून केंद्रीय कमेटी सदस्यांना क्रांतिचे नेतृत्व आणि सेवा करण्यापासुन रोकण्याच्या हेतुने राज्य हया षड्यंत्रावर अंमल करित होते. त्यांचे वाढते वय आणि गम्भीर आजाराच्या परिस्थितिची पूर्णपणे उपेक्षा

करून त्यांना कुठल्याही सहायते विना (आपल्या दिनचर्या च्या कामांसाठी, ज्यांसाठी त्यांना अत्यंत आवश्यकता होती) बंद खोली मध्ये अलग करून ठेवल्या जात होतं. या कारणाने त्यांचे स्वास्थ आणखी बिगडत चाललं होतं. जेल मध्ये असतानांच त्यांच्या कमरेचे हाड

जनवादी संगठनांच्या विरोध प्रदर्शनामुळे.

कॉमरेड सुशिल रॉय यांचे मुत्राशय कॅन्सरने ग्रस्त झाले. डॉक्टरांनी प्रथम मूत्राशय मधून एक ट्यूमर ऑपरेशन द्वारा काढले आणि कन्सर साठी एक अन्य ऑपरेशन केल्या गेलं. ते हृदय रोगाने सुद्धा ग्रसित होते. त्यांची एक किउनी पूर्ण खराब झाली होती आणि दूसरी संक्रमित झाली होती. तरी देखिल एका योद्ध्या प्रमाणे ते अंतिम श्वासा पर्यंत या आजारां विरुद्ध संघर्ष करीत राहीले. याच क्रांतिकारी उत्साहा द्वारेचं ते आपल्या बिगडत चाललेल्या स्वारथाचा सामना करीत काही काळासाठी मृत्यूला टाळू शकले. हया प्रकारे अत्यंत दुखदायी शारीरिक पीडा आणि विकलांगता सहन करीत त्यांनी एका क्षणासाठी सुद्धा आपल्या हिम्मतीला आणि दृढतेला कमी होऊ दिलं नाही.

कॉमरेड सुशिल रॉय यांचा दुखःद मृत्यू नविकच पार्टी व आंदोलनाला एक मोठी क्षती आहे. परंतु पूर्ण पार्टी आणि क्रांतिकारी जनता या महान शहीदा पासून निश्चित धडे गिरवतिल आणि क्रांती च्या लक्ष्यांना पूर्ण करण्यासाठी आणखी जोमाने काम करणार. कॉमरेड सुशिल रॉय पार्टी कॅंडरांचे आवडते, प्रशंसनीय नेता आणि आदर्श कम्युनिस्ट होते. ते नेहमी क्रांतिकारींच्या हृदयामध्ये राहणार आणि प्रेरणा स्त्रोत राहणार. आमच्या महान शहीदांच्या स्वप्नांना पूर्ण करण्यासाठी पूढे येणाऱ्या कम्युनिस्ट पीढीसाठी त्यांनी उच्च आदर्श प्रस्थापित केले. कॉमरेड सुशिल रॉय चे पूर्ण जीवन भारताच्या कम्युनिस्ट आंदोलनाच्या चढ-उतार, भरती-ओहेटी, यश आणि प्रतिष्ठेसोबत अविभाज्य रूपाने जोडले गेलेले आहे. आमच्या देशाचा क्रांतिकारी कम्युनिस्ट आंदोलनाचा इतिहासच त्यांचे जीवन आणि कामा विषयीची गाथा सांगणार.

प्रत्येक कम्युनिस्टाला महान नेता कॉमरेड सुशिल रॉय कडुन हच्चा विषयांना शिकायला पाहीजे—मार्क्सवाद—लेनिनवाद—माओवादाचे दृढ अनुकरण आणि त्याचा सृजनात्मक प्रयोग, एकाबाजुला संधीसाधु व विघटनवादाचा विरोध आणि दूसऱ्या बाजुला एकतेचे प्रयत्न आणि त्या एकतेला शाबूत ठेवण्यासाठीचे प्रयत्न, चुकांना स्विकारने आणि दुसऱ्यांच्या चुकांना सुधारण्यासाठी ईमानदारी, तिन जादूच्या हत्यारांना निर्माण करून आंदोलनाला यशस्वीरित्या पूढे घेवून जाण्यासाठी शक्य तेवढे प्रयत्न करणे आणि व्यक्तीगत हितांना सामूहिक हितांच्या अंतर्गत ठेवणे.

कॉ.सुशिल रॉय साधेपणाचे प्रतिक होते आणि मितव्यी जीवन जगत होते. आयुष्यभर ते अविहाती राहीले. नक्षलबांडी, सोनारपूर आणि कांक्सा आंदोलनावर क्रुर राज्य दमनाचा काळ आणि त्या नंतर

तुटले होते. ज्यामुळे त्यांना गम्भीर दुखापत झाली होती. अनेक वर्ष जेल मध्ये राहील्यानंतर त्यांना सप्टेंबर 2012 मध्ये दिल्ली च्या एम्स रुग्नालया मध्ये भर्ती केल्या गेलं, ते सुद्धा अनेक

आंदोलनातील चढ – उतारांच्या दरम्यान ते दृढतेने उभे होते. ते कधीही न डगमगता आणि सदैव पार्टीने जी सुद्धा जबाबदारी दिली ती पुर्ण करण्यासाठी एका स्तंभाप्रमाणे उभे राहीले. अन्य पार्टी व आंदोलनाच्या प्रती ते सदैव सकारात्मक धारणा ठेवायचे आणि त्यांच्या प्रती आलोचनात्मक दृष्टीकोणातून शिकण्याचा आणि अध्ययन करण्याचा ते प्रयत्न करायचे. त्यांचे अध्ययन फार सखोल होते. ते खूप धैर्यशिलतेने कॉमरेडां सोबत व्यवहार करायचे. क्रांतिकारी जीवनांत येणाऱ्या अनेक प्रकारच्या समस्यांचा त्यांनी सामना केला आणि या सर्व समस्यांचा एका खन्या क्रांतिकारीच्या प्रतिष्ठेला शोभेल अश्याप्रकारेच सामना केला.

कम्युनिस्टांचा हा एक कर्तव्य संकल्पच असतो कि ज्या कारणाने तो मानवी दुखाच्या उच्चाटनासाठी कूठलाही त्रास सहन करण्यासाठी तयार असतो. त्यांच्या संपर्कात येणारा प्रत्येक व्यक्ती त्यांच्या हसमुख स्वभावाला कधीही विसरू शकणार नाही. कठीन परिस्थिती मध्ये सुद्धा ते कॉमरेडां मध्ये क्रांतिकारी जोश भरायचे. त्यांच्या व्यक्तीमत्वाचा हा एक सकारात्मक पैलूच नाही तर महान लक्ष्याप्रती त्यांच्या अटूट वचनबद्धतेने हे सहज बनविले आणि हे लक्ष्य होते सर्व प्रकारचे शोषण, उत्पीडन आणि भेदभावा पासून संपूर्ण जनतेची मुक्ती.

या तत्थ्याला स्विकार करावेच लागेल कि कॉ.सुशिल रॉय यांना इतक्या यातना आणि त्रास भोगावा लागला नसता आणि इतक्या लवकर मृत्यू सुद्धा ओढविल्या गेला नसता, जर भारतीय राज्याने त्यांच्या प्रती इतका हलगर्जीपणा बाळगला नसता. सर्व लोकशाहीवादी शक्ती आणि मानवाधिकार संघटनांनी शासक वर्ग, त्यांच्या राज्ययंत्रणा आणि साम्राज्यवादांच्या या पाशविक, अमानविय, कोर्वट हत्येचा तिव्र विरोध करायला पाहीजे. आणि या क्रुरतेचा बुरखा फाड केला पाहीजे. तसेच या तत्थ्याला जनतेमध्ये सुद्धा व्यापक प्रचार करायला हवा जेणे करून कारागृहामध्ये बंद नेतृत्वकारी साथिंना सुरक्षा मिळण्याच्या आवश्यकतेवर त्यांना सचेत करू शकू आणि त्यांना व अन्य कैद्यांना दिल्या जाणा-या यातनांच्या विरोधात त्यांना जागृत करू शकू. कॉ.सुशिल रॉय ज्यांनी इतक्या कठीण परिस्थितीत सुद्धा राज्ययंत्रणाच्या विरोधात अथक संघर्षद्वारे एक आदर्श निर्माण केला. ते कारागृहातील बंद कॉमरेडस् व जनतेला या संघर्षात प्रेरीत करत राहणार.

कॉ.सुशिल रॉय च्या एम्स मध्ये भर्ती आणि ऑपरेशन नंतर ते चालण्या-फिरण्यात सुद्धा असर्मध्ये होते. ज्यामुळे त्यांना सदैव मदतेची आवश्यकता

राहायची क्रांतिकारी आणि जनवादी संघटना सोबतच अन्य लोकांनी त्यांच्या या आवश्यकतेला पूर्ण केले. भाकपा(माओवादी) ने एका प्रसिद्धी पत्रका मार्फत संपूर्ण क्रांतिकारी तर्फ मनांपासुन आपली क्रांतिकारी कृतज्ञता आणि लाल सलाम त्या सर्वांना सादर केला ज्यांनी त्यांच्या सुटकेसाठी आणि औषधोपचारासाठी अत्यंत आवश्यक व्यक्तीगत मदत दिली. कॉ.सुशिल रॉय यांच्या सेवेमध्ये त्यांनी खन्या मानविय मुल्यांचा परिचय दिला. त्यांची ही मदत पार्टी आणि क्रांतिकारी जनतेच्या सदैव स्मरणात राहणार. भारताच्या क्रांतिच्या या बहुमुळ्य नेत्याच्या प्रती भारतीय राज्याच्या अमानविय व्यवहाराच्या तुलनेमध्ये हे आणखी उजळून दिसते. त्यांच्यासारख्या जेष्ठ आणि खन्या जननेत्यांची सेवा करणे हे संपूर्ण विश्वासमध्ये मानविय मुल्यांना स्थापित करण्याच्या व्यापक संघर्षाचा एक अभिन्न भाग आहे. अशया काळात जेव्हा क्रांतिकारी आंदोलनातील वरिष्ठ कॉमरेड विना जमानत, उपयूक्त औषधोपचार, साफ-सफाई आणि सुविधांच्या अभावी 5 ते 10 वर्ष कारागृहामध्ये राहून गंभीर स्वास्थ समस्यांचा सामना

करीत आहे, अश्याच प्रकारचे आणखी काही जबाबदाऱ्या आपल्या समोर येणार हे निश्चित आहे. कॉ.सुशिल रॉयच्या योग्य उपचारासाठी केल्या गेलेला संघर्ष, सर्व राजनीतिक कैद्यांचा विनाशर्त सुटकेसाठीचा आणि कैद्यांच्या अधिकारांसाठी संघर्षाचाच एक भाग आहे. खन्या जननेत्यांची सुटका आणि त्यांचा संपूर्ण औषधोपचार करविणे जनतेचा अधिकार आणि जबाबदारी देखील आहे.

पहाट आपल्या वाचकांना आवाहन करीत आहे कि आपण सर्व कॉ.सुशिल रॉय आणि अन्य महान शहीदांच्या जीवनातून प्रेरणा घेवून त्यांचे क्रांतिकारी गुण, त्यांच्या द्वारे स्थापित मुळ्य व आर्दशांना अंगीकारून शेवटच्या श्वासापर्यंत दृढ संकल्पा सोबत त्यांच्या अपूर्ण राहीलेल्या उद्देशाची पुर्ती करण्यासाठी आगेकूच करा.

कॉ.सुशिल रॉय यांना लाल सलाम!

सर्व राजकीय फैदीची बिनशर्त सुटफा फरा!

- ★ सर्व कोर्ट मध्ये सर्व केसेसला निपक्षपाती आणि न्यायपूर्ण रित्या चालविल्या गेले पाहिजे! कैदीना सर्व तारखेवर हाजर करा! त्यांना योग्य अन्य, स्वास्थ सुविधा व वाचन साहित्य मिळालेच पाहिजे! राजकीय कैदीना मिळणारी सर्व सुविधा माओवादी व अन्य आंदोलनकारी कैदीना मिळालीच पाहिजे!
- ★ जेल प्रशाशना द्वारे अपमानास्पद वाग्णूक देणे, मारझोड करणे बंद करा! मारहाण करणाऱ्या नागपूर, मुंबई ऑर्थररोड, दुर्ग, जगदलपूर, रायपूर येथिल जेल अधिकाऱ्यांवर कार्यवाही करा
- ★ कैदीच्या नातेवार्डकांना विनाअट कोर्ट परिसरात तसेच जेल मध्ये प्रत्यक्ष भेटण्याची परवानगी द्या!
- ★ शेकडों जनता बिना द्रायल मदती शिवाय जेल मध्ये खितपत पडले आहेत त्यांची बिनशर्त सुटका करा! सर्व खोटे केसेस खारीज करा! कोर्टाने सुटका केल्यावरही पुन्हा अटक करणे बंद करा!
- ★ खोट्या केसेस मध्ये फसविणे, बेकसूर लोकांना सजा देणे, बिना द्रायल जेल मध्ये डांबून ठेवणे, राजकीय विरोधी आणि क्रांतिकारीना देशद्रोही ठरविणे हे सर्व सरकारचे जनतेवर करण्यात येत असलेले युद्ध आहे, याचा प्रतिकार करा!
- ★ असत्य, जनतेशी कपट, धोका आणि भय व जूलूमावर आधारीत ही तथाकथित कायदे-व्यवस्था बदलवून टाका आणि अन्यायपूर्ण न्यायव्यवस्था बदलवण्याकरीता नवजनवादी क्रांति सफल करा!

भाकपा(माओवादी)

महाराष्ट्र राज्य कमेटी आणि दंडकारण्य स्पेशल जोनल कमेटी

भारताच्या जनतेला माओवादी पार्टीचे आहवान

सरंजामी आणि साम्राज्यवादी बेड्यांना तोडून टाका!

या सडल्या-कुजल्या व्यवस्थेला उपटून फेंका!

खतः आपल्या हातांनी आपल्या देशाचे भविष्य साकारा!

प्रिय जनहो,

भारताची कम्युनिस्ट पार्टी (माओवादी) तर्फ पार्टीच्या दशक पुर्ति समारंभा प्रसंगी आम्ही आपणांस हार्दिक अभिवादन सादर करित आहो.

दहा वर्षापूर्वी, एक आनंदाची घोषणा करण्यास आम्ही आपणां समोर आलो होतो. दोन क्रांतिकारी धारांच्या विलयाची ती वेळ होती. क्रांतिचे कार्यभार पेलण्यास 21 सप्टेंबर 2004 ला एका एकीकृत माओवादी पार्टीच्या रूपात भारताची कम्युनिस्ट पार्टी(माओवादी) ची स्थापना झाली होती. इथे आम्ही या दहा महत्वपूर्ण वर्षाचा हिशेब आपणांसमोर सादर करित आहोत. हे दशक देशातिल सर्वश्रेष्ठ मुली आणि मुलांच्या साहसिक संघर्ष आणि विरतापूर्वक शहादतींचे राहिले आहे. दण्डकारण्य (छत्तीसगढ), बिहार, झारखंड, आनंद प्रदेश, तेलंगाना, महाराष्ट्र, ओडिशा, पश्चिम बंग, कर्नाटक, तमिलनाडु, उत्तर प्रदेश, उत्तराखण्ड आणि असम मध्ये या काळात दाने हजार पाचशे साथिंनी आपल्या बहुमूल्य प्राणांची आहुती दिली. या मध्ये पार्टीच्या सर्वोच्च स्तरा पासून तर स्थानिक स्तरापर्यंत चे शेकडों महान नेता आहेत. शोषक वर्गाच्या भाडोत्री बलां विरुद्ध शौर्यपूर्ण लडाई करित जनमुक्ति छापामार सेना (पीएलजीए) च्या कित्तेक विर योध्यांनी युध्दा मध्ये आपले रक्त शिंपले आहे. जनते मधूनही कित्तेकांनी सर्वोच्च बलिदान केले आहे. हे रक्त व्यर्थ गेले नाही. यांनी राजकीय, सैनिकी, आर्थिक आणि सांस्कृतिक क्षेत्रांमध्ये एक दशकापर्यंत दृढतापूर्ण संघर्ष मध्ये इंधनाचे काम केले. कित्तेक कालखंडा पासून चालू असलेल्या शोषण आणि दमनाला संपविण्याकरिता लाखोच्या संख्येत जनता विशेषता समाजातिल सर्वात खालच्या स्तरातिल जनता या दरम्यान व्यापक लडाकू संघर्ष मध्ये गोलबंद झाली. याच काळात जून्या सत्तेला घस्त करित प्राथमिक स्तरावर नव्या समाजाच्या सत्तेच्या अंकूराचे पालन-पोषण केल्या गेले. या प्रक्रिये मध्ये पीएलजीएला लडाकू क्षमता आणि संख्येच्या दृष्टिने मजबूत करण्यात आले. याचे आधारभूत बल (बेस फोर्स) जन मिलिशिया आता हजारोंच्या संख्येत आहे. हे बहादुर महिला आणि पुरुष जनतेच्या सर्व मिळकती— राजकीय, आर्थिक, सामाजिक,

सांस्कृतिक, पर्यावरणीय आणि विशेषकरून जनते व्दारा निर्माण होत असलेल्या नविण समाजाची सुरक्षा करण्याकरिता हातात हत्यारं घेऊन सज्ज आहेत.

होय, आम्ही आपणांस पुर्वी जे वचन दिले होते त्यानुसार सर्वशक्तिनिशी प्रयत्न करित काही बाबतित सफलता मिळविली आहे. आम्ही कम्युनिस्ट आहोत त्यामुळेच आमच्या म्हणण्याचे प्रमाण आमच्या व्यवहारात आहे, जनतेची सेवा करण्यात आहे. या मातीतिल जनतेव्दारे देशी आणि विदेशी शोषकांच्या विरुद्ध कित्तेक काळापासून करण्यात आलेल्या असंख्य विद्रोहाच्या परंपरेचा वारसा घेत, ब्रिटीशांच्या वसाहतवादा विरुद्ध, देशाच्या असली स्वातंत्र्या करिता देशभक्तांच्या वीरतापूर्ण संघर्षाच्या लांब श्रृंखले पासून प्रेरणा घेत, तेलंगाना सशस्त्र क्रांतिकारी संघर्ष, तेभागा आणि पुन्नप्रा—वायलारच्या लाल योध्यांकडून वारस्यात मिळालेल्या सशस्त्र संघर्षाच्या झेंड्याला दृढतापूर्वक उंच ठेवीत, जगातिल लाखों शहीदांच्या रक्ताने रंगलेल्या लाल झेंड्याला नेहमी ऊंच उचलून धरीत आम्ही लढतच राहू— जो पर्यंत आम्ही आपल्या प्रिय देशाला साम्राज्यवाद आणि त्यांच्या दलालांच्या पिंजन्यातून मुक्त करित नाही, या देशाला विश्व समाजवादी क्रांतिचा आधार बणवित नाही आणि जो पर्यंत समाजवादी व्यवस्थेतून मार्गक्रम करित साम्यवादी व्यवस्थेतील उज्ज्वल भविष्या पर्यंत जात नाही तोपर्यंत आम्ही आंतरराष्ट्रीय सर्वहारा सर्वहारा वर्गाच्या एका दस्त्याच्या रूपात सर्व शोषीत राष्ट्रीयता, जनता आणि भांडवली देशातिल व्यापक जनतेचे सशस्त्र सहयोगी बणून लढत राहू. हे याचसाठी कारण आम्ही त्या महान वसंताच्या मेघगर्जनेच्या—1967 मध्ये झालेल्या महान नक्सलबाडी शेतकरी विद्रोहाचे मुले आहोत ज्यांनी संपूर्ण भारताला हालवून सोडले होते. आमचे महान संस्थापक नेता कॉमरेडस् चारु मजूमदार आणि कन्हाई चटर्जी तसेच अन्य प्रिय नेत्यांनी आम्हाला शिक्षित आणि प्रशिक्षित केले आहे. आंतरराष्ट्रीय सर्वहाराचा सिधान्त — मार्क्सवाद—लेनिनवाद—माओवाद — आमचा मार्गदर्शक आहे.

प्रिय जनहो,

आम्हाला असे सांगण्यात येते कि आपला देश 1947 मध्ये स्वतंत्र झाला. होय, हे खरे आहे कि घृणित वसाहती शासनाचा अंत झाला. पण आपल्या जिवनाची विघडत चाललेली स्थिती हे कडवे सत्य उघड करते कि विदेशी मालक केवळ पडव्या आड झाले आहे. सगळे महत्वपूर्ण नियंत्रण अद्यापही त्यांच्याच हातात आहे. त्यांची उपस्थिती आपण त्या मोठ्या बहुराष्ट्रीय कंपन्यामध्ये पाहात आहो. जे आपल्या श्रमाचे शोषण आणि साधानांची लूटपाट करण्याकरिता आले आहे; त्यांची आपल्या जिवना विषयीची मूल्यहिनता भोपाल गैस कान्ड सारख्या घटनां मध्ये पाहू शकतो. आपल्या देशावर विदेशी शक्तीचे हजारो तन्हेने असलेल्या नियंत्रणामध्ये आपण त्यांची उपस्थिती बघू शकतो. आपण याला उपभोक्तावाद आणि आत्मकेंद्रीत व्यक्तिवादांच्या पूरस्कारामध्ये पाहू शकतो. त्यांच्या सडल्या—कुजलेल्या मूल्यांची घूसखोरी आणि आपल्या जीवन शैलितिल भिन्नता आणि संस्कृति बाबत त्यांच्या घृणे मध्ये आपण हे अनुभव करू शकतो.

आईएमएफ, विश्व बैंक आणि डब्ल्यूटीओ सारख्या संघटनां द्वारे आपल्यावर लादलेल्या विनाशकारी आर्थिक धोरणांच्या गुदमरण्यात आपणांस भास होतो. हे धोरणे जे लोकांना आपल्या मुळांपासून वेगळे करते, निर्भरतेच्या नव्या बेड्या तैयार करते आणि हवा, पाणी आणि जमीनीला प्रदूषित करते. सशस्त्र कृषि क्रांतिकारी युद्धाच्या विरुद्ध छेडलेले प्रतिक्रांतिकारी 'जनतेवरील युद्ध' करिता भारतीय राज्याला शस्त्रबद्ध आणि प्रशिक्षीत करण्यात यांचे घृणास्पद हात आपण पाहू शकतो. हाच साम्राज्यवाद आहे जो आपल्या पाठीवरील तिन पर्वता पैकी एक आहे.

दोन पर्वत आणखी आहेत.

देशाचे शासक आपणांस सांगतात कि आपण एक्सप्रेस हाईवे, बुलेट ट्रेन, हाई-टेक शहरांकडे तेज गतीने वाढ करित आहो. परंतु आपल्या चहूबाजूला नजर फिरवून किंवा आपल्याच जीवनाकडे पहा, या स्मार्ट फोन, केबल टीवी, मोटरसाईकल, इलेक्ट्रानिक उपकरणे आणि चमकीले कपडे असतांनाही इतक्या प्रतिगामी पराम्परा आपल्यावर वरचढ कां आहेत? अजूनही जूने आणि नवे जमीनदार तसेच लालची सावकार शेतकऱ्यांच्या पिकाचा मोठा हिस्सा कां हडपतात? आजही त्यांचे वदन कां दगडावरची रेघ बणते? त्यांच्या तोंडातून निघलेले बोल म्हणजेच कायदा बनतो, जेव्हां कि आम्हाला सांगण्यात येते कि आपण सगळे सारखे आहोत. आजही जास्तीत जास्त जमीन मुट्ठीभर लोकांच्या ताब्यात कां आहे? बहुसंख्यक जनसंख्या आपले श्रम विकून किंवा जमीनीच्या एका तुकड्या वर जीवन जगण्यास कां मजबूर आहेत? आजही महिला कां जून्या पुरान्या परम्परांच्या बंधनात बांधलेल्या आहेत? दलितांना अजूनही कां लक्ष्य बणविले जाते? आजही आदिवासी कां उपेक्षित आहेत? अत्याधुनिक अंतरिक्षयानांच्या

प्रक्षेपणा वेळी सुध्दा हास्यास्पद ब्राह्मणवादी कर्मकांडांचे ढोंग कां रचले जातात? अमानवीय जाति व्यवस्था आजही जिवंत आणि मजबूत कां आहे? कित्तेक बदल झालेत, कित्तेक नविण वस्तू आलेल्या आहेत ज्यांना आधी कधीही पाहिलेले नाही परंतु जून्या पुरातन काळातिल सामाजिक ढांचा आणि मूल्य आजही जीवित आहे, मग तो जातिवादाचा असो, पितृसत्तेचा असो कि भूस्वामीवादाचा असो. ही आहे सरंजामशाही, जी जातिसंबोध अभिन्न रूपाने जुडलेली आहे आणि दूसऱ्या मोठ्या पर्वताच्या रूपात आपल्याला दाबत आहे.

होय, शोषक कधी—कधी हे मान्य करतात कि जूने अवशेष अजूनही शाबूत आहेत. पण ते आमचे लक्ष तेजीने वाढत असलेल्या शहरांच्या चमकी—धमकीकडे, मोठ्या—मोठ्या कारखान्यांकडे आणि अशा काही मोठ्या कम्पन्या, ज्यांनी काही विदेशा मध्ये त्यांचा आधार बणविणे सूरु केले आहे, त्यांच्याकडे आपले ध्यान आकर्षित करून ठेवण्याचा प्रयत्न करतात. हे खूब मस्त आहे, पण आपणांस यातिल वास्तविकतेची आठवण करून देण्याची काही गरज आहे काय कि, या चमकत्या शहरातिल वसलेल्या झोपडपट्ट्यांच्या घाणीत आणि हालाकीच्या परिस्थितीला झेलत तुम्ही जीवन जगले आहात? त्यांची जमीनी विषयीची भूक, संसाधनांची लूट आणि अंतहीन लालची बाबत पुर्विपासून तुम्ही परिचित नाही काय? ज्यांनी तुम्हाला तुमच्या पुर्वजांच्या जमीनी पासून हाकलून लावले त्यांच्या या बेलगाम शोषणा विषयी तुम्ही जाणत नाही काय? आपल्या मौलिक अधिकारांचे हनन होतांना आपण कधी अनुभव केला नाही काय आणि या अधिकारांची मागणी करणाऱ्यावर त्यांनी खुंखार हल्ले चढविल्याचे पाहिले नाही काय? ते मोठे भांडवलदार आहे हे खरे आहे पण त्यांच्या सर्व देखाव्या नंतरही ते विदेशी ताकतीचे व साम्राज्यवाद्यांचे गुलामा शिवाय अन्य काही नाही. वसाहती शासकांच्या कमिशन—एजेंट्यांच्या रूपात उदयास आलेले हे दलाल नेहमी आपल्या अस्तित्व आणि विकासाच्या प्रत्येक पैलू करिता त्यांच्या विदेशी पाठीराख्यांवर निर्भर राहतात. या निर्भरतेवरच त्यांचे अस्तित्व कायम आहे. आपला देश, आपले देशवासी आणि आपल्या संसाधनांना ते विदेशी लुटेऱ्यांच्या हाती लिलाव करतात. ते जरी कितिही आधूनिक टेक्निकचा वापर करित असले तरी, ब्राह्मणवादी सरंजामी मूल्यांना ते स्वतःमध्ये सामावून ठेवतात. जन्मताच ते सरंजामवादाशी जुडलेले असतात. असे ते आहेत दलाल नौकरशाह भांडवलदार, नौकरशाह भांडवलाचे प्रतिनिधी. याप्रकारे हे आपल्या पाठीवर स्वार असलेला आणखी एक पर्वत आहे.

आपल्यावर उरावर असलेले हे तिन पर्वत आहेत. ते आपल्या स्वासाला नियंत्रित करतात, आपले कंबरडे मोडून टाकत आहे. ते आपल्या देशाचा विकास आणि प्रगतीला थांबवितात. आपल्या भविष्याला आपल्या हातात घेण्याकरिता, स्वतंत्र होवून उभे राहण्यास,

लोकशाहीवादी आणि समानतेच्या खुल्या हवेत स्वास घेण्याकरिता, हवा—पाणी—जमीनीला स्वच्छ ठेवण्याकरिता, समाजाला जाती, पितृसत्ता आणि साम्राज्यिकतावादाच्या पंज्यातून मुक्त करण्याकरिता, सर्व प्रकारचे प्रतिगामी मुळ असलेल्या ब्राह्मणवादाला ध्वस्त करण्याकरिता, आणि होय, एक मानवीय जीवन जगण्याकरिता, या पर्वतांना उपटून फेकावेच लागेल. आम्ही याच साठी लढत आहो. आमचे लक्ष्य — नव जनवादी क्रान्ति. याच अर्थ साम्राज्यवादी गुलामी, शोषण आणि नियंत्रणाला उपटून फेकून क्रान्ति राष्ट्रीय स्वातंत्र्य स्थापित करणार. तसेच सरंजामी हुक्मशाहीला उपटून जनतेची खरी लोकशाही स्थापित करणार. मजदूर वर्गाच्या नेतृत्वात ही क्रान्ति कामगार, शेतकी, शहरी निम्न भांडवलदार आणि राष्ट्रीय भांडवलदारांचे शासन स्थापित करणार. हे नवजनवादी राज्य राष्ट्रीयतांना वेगळे होण्याच्या अधिकारा सहित त्यांच्या आत्मनिर्णयाच्या अधिकाराला मान्यता देणार.

ते म्हणतात कि भारत एक धर्मनिरपेक्ष, लोकशाहीवादी गणराज्य आहे. देशाचे संविधान याला 'समाजवादी' होण्याचा दावा सुध्दा करते. रोज विस रुपयात जीवन जगण्यास मजबूर असलेल्या भारतातील कोट्यावधी जनतेची ही तुच्छ गंमत नाही तर काय आहे? आणि त्यांची धर्मनिरपेक्षता? 1947 च्या नंतर विशेषकरून मुसलमान अल्पसंख्यकांना लक्ष्य बनवून साम्राज्यिक हल्ले झाले नाही असे इथे एकत्री वर्ष गेले आहे काय? 1984 मध्ये कांग्रेस शासन काळात शिखावंवर आणि 2002 मध्ये भाजपाच्या शासन काळात हजारो मुसलमानांची कत्तल आपण विसरु शकतो काय? शासक हा दावा करतात कि भारताची ताकत त्याच्या 'भिन्नतेतिल एकतेत' आहे. पण या राष्ट्रीय आणि सांस्कृतिक भिन्नतेसोबत अहंकारपूर्ण घृणा, वंशवादी आणि जातिवादी अपमान आणि हल्ले अशा तन्हेने वर्तन केल्या जाते. ही स्थिति केवळ आदिवासी आणि दलितांचीच नाही तर पूर्वोत्तराच्या राष्ट्रीयतांच्या लोकांचा देखिल असाच कडवा अनुभव आहे. कश्मीरी, नागा आणि मनिपूरी सारख्या किंतीतरी राष्ट्रीयता ज्या आपल्या स्वतंत्रते करिता लढत आहेत, त्यांना दशकांपासून भारतीय सेनेच्या बुटाखाली चेंदून टाकल्या जात आहे. त्यांना सर्वात क्रूर शोषणाचे लक्ष्य बणविल्या जाते आणि सेनेला संरक्षण देणाऱ्या कायदेशिर प्रतिकारा पासून दूर सारले जाते. सेनेव्वारा सर्व प्रकारचे अत्याचार — हत्या, बलात्कार, यातनेला संवैधानिक मंजूरी दिल्या गेली आहे. अकल्यनीय परिस्थिति मध्ये कैदेत बंद हजारों कैदिंची हाल भारतीय लोकयाहीचे भयानक चित्र स्पष्ट करते. यांतिल जास्तीत जास्त बंदी समाजाच्या सर्वात खालच्या स्तरातिल घटकातुन आलेले असतात. लहान—सहान आणि साधारण गुन्हे, ज्याकरिता एक किंवा दोन वर्षांपेक्षा जास्त नसणार, त्यांना विना जमानत किंवा खटल्या मध्ये वर्षो न वर्षो पर्यंत

जेलच्या लोखंडी सळाखिंच्या मागे डांबून ठेवल्या जाते. माओवादी राजनीतिक बन्दिंच्या बाबतित तर पोलीस ठाणे आणि कैम्प मधिल यातना जेल मध्ये सुध्दा चालूच ठेवल्या जाते, त्यांना स्वास्थ्य सेवासहित प्रत्येक प्रकारच्या अधिकारा पासून वंचित ठेवल्या जाते, साहित्य आणि बातमीपत्र देखिल त्यांच्या पर्यंत येवू दिल्या जात नाही, त्यांच्या कुटुंबातिल लोकांना त्यांना भेटण्यापासून मनाई किंवा पूर्ण बंदी केल्या जाते तसेच त्यांच्या कायदेशिर हक्काचे हनन केले जात असते. आपण या नरकात कां म्हणून राहावे?

शासक माओवादींवर हिंसा आणि विनाशाचा आरोप लावत असतात, पण त्यांच्यातर्फ संरक्षित या समाजाच्या हिंसेचे काय? ही समाज व्यवस्थे वर, मानव अस्तित्व वर चालत असलेला निरंतर हल्ला नाही काय? दर मिनीटात अन्त हाणारे असंख्य जीवन आणि ते मुर्दे जे कसेबसे स्वतःला जिवंत ठेवण्याचे प्रयत्न करित आहेत, यांची जिम्मेदारी कुणाची आहे? त्यांच्या कडून समाज आणि पर्यावरणावर करण्यात येत असलेला कहर आणि विनाशासाठी त्यांना जिम्मेदार केंद्रा ठरविल्या जाईल? आमची हिंसा याचाच न्याय जवाब आहे. आम्ही ध्वंस करित असतो या आदमखोर व्यवस्थेला, यांच्या मूल्य आणि संस्कृतिला. परंतु तरिही ही अविवेकी हिंसा नाही. देशाच्या व्यापक शोषित जनतेच्या समर्थनाने आणि भागीदारीनेच आमच्या पार्टीच्या नेतृत्वात पीएलजीए निर्माण करिता विनाश करित असते. ही विचारपूर्वक आणि उद्देश्यपूर्ण हिंसा असते. ही जून्या समाजाची जमीन खोदून जनविरोधी आणि सडलेले—कुजलेले संबंध, संरचना आणि संस्थानांना उपटून फेकून देते. जनते सोबत मिळून ही एक नविण राजकीय सत्ता आणि एका नविण समाज व्यवस्थेचा पाया रोवते. क्रान्तिकारी जन कमेट्यांच्या (क्रान्तिकारी जनताना सरकार, किंवा विप्लव प्रजा कमेटी इत्यादी नावाने लोकप्रिय) रूपाने प्राथमिक स्तरावर मध्य आणि पूर्व भारताच्या गुरिल्ला आधार क्षेत्रात आज हे अस्तित्वात आहे.

नव्या राजकीय सत्तेचे हे केन्द्र या विशाल देशाच्या मानचित्रा मध्ये काही बिंदुच आहेत. तरी सुध्दा, हे सहयोग आणि सामूहिकता चे सिध्दान्त आणि मानवीय मूल्यांनी भरलेल्या एका अर्थपूर्ण जीवनाला संभव बनवित आहे. आपणच आपल्या जीवनाचे मालक आहोत या शोषितांच्या काळागणिक जून्या आकांक्षाना यांनी साकार केले आहे. शेतकऱ्यांना जमीनी मिळाल्या. आपली स्वतंत्र ओळख ठेवत निर्माण करण्यास आदिवासिंची मदत केल्या गेली. दलितांना सम्मानाचे जीवन दिले. महिलांच्या मुक्ति संघर्षाचे समर्थन करित जनसत्तेच्या या अंगाने त्यांना समाजात एक नविण ओळख बणविण्यास मदत केली. ही नविण राजकीय सत्ता भारताचे भविष्य जे लोकशाही, संप्रभुता—सम्पन्न, संघीय गणराज्य जे आत्मनिर्भर, न्यायपूर्ण आणि समानतेवर आधरित राहिल त्याचे अंकुर आहे. याला

सत्यात उतरविणे संभव आहे जर आपण हिम्मतीने लढू आणि शिखराला गवसनी घालू
 gk ufo.k | ekt dI k vkgJ ; kph mi yC/nrk
 dk; vkgJ

गुरिल्ला आधार क्षेत्रातिल गावां मध्ये भारतीय राज्यसत्तेला ध्वस्त केल्या गेले आहे. जनतेवर राज्य करणारे सरंजामीदार आणि पारम्परिक आदिवासी नेत्यांचे जुने वर्चस्व संपुष्टात आले आहे. जाती च्या बंधनांना ध्वस्त केल्या गेले आहे आणि याच्या समूळ नायनाटा करिता जमीन तैयार केल्या गेल्या जात आहे. जनतेच्या राजकीय सत्तेच्या अंगाचे निर्माण केल्या गेले आहे. जनयुद्धा ने जनते द्वारा प्राप्त केलेली सर्वात मोठी सफलता ही निविण लोकशाहीवादी सत्ता आहे. काही मोजके जनविरोधिंना तसेच प्रतिक्रियावादी राज्य आणि त्यांचे भाड्याचे सशस्त्र बल व गँग चे समर्थन करण्याच्या तत्वांना सोडून सर्व वयस्क लोक, गाव स्तराच्या 9 से 11 सदस्य असलेल्या, क्रान्तिकारी जन कमेट्यांची दर तिन वर्षांनी प्रत्यक्ष रूपाने निवड करतात. मतदान करण्याच्यांना आपल्या प्रतिनिधिंना 'वापस बोलाविण्याचा हक्क' प्राप्त आहे. समान प्रतिनिधित्वाच्या अंतर्गत राजनीतिक सत्ते मध्ये महिलांना समान अधिकार आहे. जनतेला सर्व मौलिक लोकशाहीवादी अधिकार प्राप्त आहे. — जसे संघटीत होण्याचा अधिकार, संप आणि धरने—प्रदर्शन आयोजित करण्याचा अधिकार, आपल्या इच्छेनुसार जीवन जगण्याचा अधिकार, मुलभूत शिक्षणाचा अधिकार, मुलभूत स्वास्थ सेवेचा अधिकार, न्यूनतम रोजगाराचा अधिकार, इत्यादी.

सुरक्षा, वित्त, कृषी, व्यापार आणि उद्योग, न्याय, शिक्षण आणि संस्कृती, स्वास्थ आणि कल्याण, जंगल संरक्षण आणि जनसंपर्क या आपल्या विभागामार्फत आरपीसी जनतेच्या जीवनाच्या प्रत्येक पैलू वर आरपीसी आपले ध्यान केंद्रित करित असते.

'कसेल त्याला जमीन' च्या नान्या अंतर्गत ज्यांना जमीन नव्हती किंवा फार कमी होती त्या सर्व शेतकऱ्यांना जंगलातिल जमीनीचे वाटप केल्या गेले. इथे अर्ध्या जमीनीवर महिलांचा मालकी हक्क आहे. "समान कामास समान मजूरी" या नियमाला लागू केल्या जात आहे. आठवडी बाजारां मध्ये मनमानी शोषणास लगाम लावण्याकरिता बाजार कमेट्या कार्यरत आहेत. न्याय मजूरीच्या मागणीला घेवून सफलपुर्वक जनसंघर्ष केल्या गेलेत त्याचप्रमाणे जनतेच्या आवश्यकतेची पुर्ति करण्याकरिता जमा करण्यात येणाऱ्या नीधि मध्ये वाढ झाली आहे. वनोपजांच्या संग्रहावर लादलेले सर्व प्रकारचे कर आणि प्रतिबंध हटविण्यात आले आहे. वनोपजांचे जनता आता मुक्त रूपाने संग्रह आणि उपयोग करू शकतात. "जंगलावर सर्व अधिकार आदिवासींना / स्थानीय जनतेला" या नान्यावर अमंल केल्या जातो. आरपीसींच्या अनुमति शिवाय जंगलातुन

कोणत्याही प्रकारच्या संसाधनांना घेवून जाण्यावर प्रतिबंध आहे. साप्राज्यवादी बहुराष्ट्रीय कम्पन्या तसेच दलाल कम्पन्यांच्या प्रवेशावर बंदी घलण्यात आली आहे.

शेतीमधील सरासरी उत्पादन वाढविण्या करिता सिंचनाची व्यवस्था निर्माण केली आहे. उच्च गुणवत्तेचे स्थानीय बीजे आणि प्राकृतिक खते यांच्या उपयोगाला प्राधान्य दिल्या जात आहे. गरीब शेतकऱ्यांना जमीनीची मशागत करण्यासाठी आरपीसी सर्वप्रकार ची मदत उपलब्ध करित असते. परिस्थिति अनुसार जिथे संभव आहे तिथे, जनतेच्या जीवनमानात सुधार आणन्याकरिता तसेच त्यांची आणि पीएलजीए च्या आवश्यकतेची पूर्ति करण्याकरिता कृषि उत्पादन वाढविण्याचे सर्व प्रयत्न चालू आहेत. जेनेकरुन बाजारावरील निर्भरता कमी करता येईल. जिथे परिस्थिती अनुकूल आहे तिथे आरपीसी स्वतः कृषि फार्मस रथापित करित आहे. उत्पादनाशी जुडलेले वेगवेगळे कामे आणि सेवा यांच्याकरिता सहयोग / कार्य दलांना गठित केल्या जात आहे. सहकारी बीज संघटनांचे गठन केल्या जात आहे. बागांमध्ये फळ-भाज्यांचे उत्पादन वाढवून जनतेला पौधिक आहार उपलब्ध करण्याचे प्रयत्न केल्या जात आहे. तलावां मध्ये मत्स्य पालन करण्याला प्राधान्य दिल्या जात आहे. पार्टी आणि पीएलजीए जिम्मेदारी पुर्वक आपल्या श्रमाची भागिदारी या सर्व उत्पादनाच्या कामा मध्ये देत असते.

वर्ग संघर्षाचा विकास आणि आरपीसी निर्माणी मुळे जनतेच्या सांस्कृतिक जीवना मध्ये विकासाचे नवे दालने उघडले आहेत. पारम्परिक आदिवासी नेत्यांकरिता मोफत केल्या जाणाऱ्या श्रमाचा रिवाज बंद करण्या सोबतच आपसांतिल सहयोग / कार्य दलांच्या माध्यमांतून जनतेच्या आपल्या आवश्यकता पुर्ण करण्यामध्ये वाढ झाली आहे. आदिवासी मध्ये सामूहिक शिकार जो पुर्वि आठवडा भर चालायचा त्याला कमी केल्या जात आहे. या बाकी श्रमशक्तिला जमीन समतोलीकरण आणि सिंचनाच्या सुविधा तैयार करण्याकडे लावल्या जात आहे. त्यामुळे कृषी उपज मध्ये वाढ होत आहे.

पारम्परिक रीति-रिवाज, ज्यांचे डोळे बंद करून पालन केल्या जाते, ते बदलत्या परिस्थितित उत्पादन शक्तिंच्या विकासास बाधा पोहोचवित आहे, करिता पारम्परिक चिकित्सक आणि पूजारी यांच्यासोबत सभा सम्मेलने आयोजित करून चर्चेनंतर त्यंच्या रीति-रिवाजां मध्ये आवश्यक बदल केल्या जात आहे. लग्न, सण आणि मृत्यु चे रीति-रिवाज यामध्ये होणाऱ्या व्यर्थ खर्चांमध्ये कमी आणल्या गेली आहे.

महिलांना आता जास्त सम्मान मिळत आहे. वर्ग संघर्षाचा विकास तसेच महिला संघटनांचे निर्माण सोबतच जबरीने लग्न करणे आणि गोटूल व्यवस्था (काही आदिवासी क्षेत्रात आहे) मध्ये बन्याचे पैकी कमी

आलेली आहे. महिलांना आणि तरुणींना यामुळे सामाजिक आणि मानसिक दबावातुन मुक्तिं मिळाली आहे.

जनतेच्या मौलिक आवश्यकता पूर्ण करण्यासाठी शाळा उघडल्या आहेत. इतिहासात पहिल्यांदाच दण्डकारण्यातिल बहुसंख्यक जनतेची असलेली मातृभाषा कोया मध्ये शिक्षण दिले जात आहे. बिहार-झारखंड मध्ये सुध्दा आदिवासींना, दलितांना आणि शिक्षणापासून वंचित ठेवलेल्या तबक्यातिल लोकांना शिक्षित करण्याचे विशेष प्रयत्न केल्या जात आहे. जनवादी-समाजवादी विचारांच्या प्रकाशात पाठ्यक्रम तैयार केले गेले आहे. जनतेच्या आवश्यकतेला पाहता स्वास्थ सेवा उपलब्ध केल्या जात आहे. गांवां मध्ये जनतेच्या डॉक्टरांना प्रशिक्षित करून स्वच्छता आणि शुद्ध पिण्याच्या पाण्याची सोय करण्याचे काम सक्रिय रूपाने केल्या जात आहे. बेघर लोकांना आपसांतिल सहयोगाने घर निर्माण केल्या जात आहे.

सरकार आणि वन माफिया द्वारे जंगलांची करण्यात येत असलेली बेरोकटोक कटाई तसेच मूल्यवान लाकडांच्या चोरी ला थांबविल्या गेले आहे. कृषी आणि घरेलू उपयोगा करिता झाडांची मनमानी कटाई करण्यात येत असे त्याजागी आता आरपीसी द्वारे जनतेच्या आवश्यकते नुसार नियंत्रीत रूपाने उपलब्ध करण्याचे प्रयत्न केल्या जात आहे. मासोळ्या आणि पकडण्यास विष वापरण्यावर बंदी घालण्यात आली आहे. मांस विकण्याच्या उद्देशाने मोठ्या स्तरावर वाणिज्यिक रूपाने केल्या जाणाऱ्या वन्य प्राण्यांच्या शिकारीवर बंधन घालण्यात आले आहेत. वन्यप्राण्यांच्या संरक्षणाला प्रोत्साहन दिल्या जात आहे.

गांव स्तरावरील आरपीसी मधून निवडून गेलेल्या प्रतिनिधी द्वारा एरिया स्तरावरील आरपीसीचे गठन केल्या गेले. त्याच प्रमाणे, एरिया स्तरावरील निवडलेले प्रतिनिधीं डिविजनल (जिल्हा स्तरावरील) आरपीसीचे गठन करतात. हा सांघटनिक विकास जनतेच्या राजकीय सत्तेचे क्षेत्रवार विस्ताराचे प्रतिनिधित्व करित आहे, जिथे जनता नविण निर्माण करण्यामध्ये सरसावले आहे. भारतीय राज्याचा सामना करित मुक्तांचलाचे निर्माण करण्याच्या प्रक्रियेला तसेच जनतेचे सरकार स्थापन करण्याकडे वाढत्या पावलांना आरपीसी मजबूती देत आहे.

दीर्घकालीन जनयुद्धा मुळेच या उपलब्धी मिळाल्या आहेत. तिन दशका पेक्षाही जास्त वेळेत असंख्य बलिदानांमुळेच आपल्या आन्दोलनाने दण्डकारण्य आणि बिहार-झारखंडच्या युद्धक्षेत्रा मध्ये महत्वपूर्ण प्रगती प्राप्त केली आहे. या दोन्ही झोन मध्ये वेगवेगळ्या परिस्थितिला अनुसरून प्रक्रियानी वेगवेगळे स्वरूप घेतले आहे, पण दोहोंचेही नवजनवादी क्रान्तिच्या राजनीतिनेच मार्गदर्शन केले आहे.

बिहार-झारखंड मध्ये जाती-सरंजामी बंधनांना तोडण्यास, उच्च जातींच्या खाजगी सेनांचा खात्मा करण्यास, जमीन जप्त करून त्यास वितरित करण्यास लडाकू सशस्त्र संघर्ष छेडले गेले. ज्या संघर्षांनी नेतृत्वकारी केन्द्राच्या रूपात क्रान्तिकारी शेतकरी कर्मेट्यांच्या विकासाला सुगम केले. दण्डकारण्य मध्ये वन विभाग, खाजगी ठेकेदार, सरंजामी मालकं आणि काही क्षेत्रातिल पारम्परिक आदिवासी नेत्यांच्या वर्चस्वाला ध्वस्त करण्याकरिता केल्या गेलेल्या संघर्षामुळे शोषणाचा अंत करण्याची जमीन तैयार केली, ज्यामध्ये सशस्त्र आदिवासी शेतकरी मोठ्या प्रमाणावर सहभागी झाले. पार्टी आणि जन संघटनांचे निर्माण केल्या गेले. क्रान्तिकारी सशस्त्र बल, जन छापामार सेना आणि जनमुक्ति छापामार सेनेला पाऊला-पाऊलांनी निर्माण केल्या गेले. भ्रूण रूपात जन सत्ता निर्माण झाली. 2004 मध्ये दोन क्रान्तिकारी धारांच्या विलयाने ज्या उपलब्धी, अनुभव व बोध मिळाले त्याने आन्दोलनाला एका शक्तिशाली उभारा करिता आवश्यक आधार प्रदान केला त्याचेच परिणाम आपणां समोर आहे.

आपल्या पार्टीच्या नेतृत्वात जनविरोधी प्रकल्प आणि राज्य दमनाच्या विरुद्ध मजबूत जन संघर्षाचे उभार हा एक आणखी महत्वपूर्ण पैलू आहे. यामध्ये, संघर्षाचे नवे रूपं आणि जनतेची व्यापक एकता कायम करण्यात नंदीग्राम, लालगढ, नारायणपट्टना आणि कलिंगनगर हे खास उल्लेखनीय आहे. पृथक तेलंगाना राज्या करिता दिर्घ चाललेल्या संघर्षाच्या सफलते मध्ये आपल्या पार्टीच्या नेतृत्वातिल क्रान्तिकारी शक्तिंचे महत्वपूर्ण योगदान राहिले आहे. पार्टी ने कित्तेक अन्य जन संघर्षाचे सुध्दा मजबूतीने समर्थन केले. यामुळे राज्य दमनाचा सामना करण्यास तसेच त्यांच्या विभाजित करण्याच्या प्रयत्नांना नाकाम करण्यास मदत मिळाली. या संघर्षां द्वारे जल-जंगल-जमीनी वर जनतेचा अधिकार आणि इज्जतीने जगण्याचा अधिकाराला मजबूती मिळाली.

या समयी क्रान्तिकारी आन्दोलनाच्या प्रमुख युद्ध क्षेत्रात जनतेच्या अभूतपूर्व भूमिकेचा आपल्याला खास करून इथे उल्लेख केला पाहिजे. दमनाच्या क्रूरतेचा त्यांनीच सामना केला आहे. त्यांनीच आम्हाला हिम्मत आणि विश्वास दिला. त्यांच्या महान शहादती आणि असीमित उत्साहा शिवाय दीर्घकालीन जनयुद्ध असंभव आहे. 'मागासले' म्हणून उपेक्षित आणि अपमानित हे लोक आज मार्गदर्शक आणि पूढाकाराच्या भुमिकेत आहे. आम्ही यांना – या इतिहासाचे निर्माते – एक उदाहरण म्हणून देशासमोर सादर करू ईच्छितो. आम्ही त्यांचे अभिवादन करित आहो आणि त्यांना लाल सलाम सादर करित आहो.

भारतीय क्रान्ति चे एकमात्र मार्गदर्शक केन्द्राच्या रूपात भाकपा (माओवादी) चा उदयाला भारत आणि जगाच्या स्तरावर जनतेने स्वागत केले. एकिकडे

जनता यापासून प्रेरित झाली, तर दुसरीकडे दुश्मन याने हताश झाले. मरणाच्या दारात उभे असल्यामुळे त्यांनी त्यांच्या सर्व शक्तिनिशी त्यांच्या स्वभावा नुसार सर्व बलांना एकत्रीत करून क्रान्तिकारी शक्तिंवर जास्तीत जास्त मारक हल्ले चढविले. हे बहुमुखी हल्ले आहेत. पाशविक सैनिकी बल प्रयोगा सोबतच भाकपा (माओवादी) च्या नेतृत्वांना लक्ष्य बणवून त्यांच्या हत्या केल्या गेल्या. शान्तीच्या खोट्या चर्चे सोबतच दुष्प्रचार आणि सपशेल खोट्या गोष्टी पसरविल्या गेल्या. जनतेला जनतेच्या विरुद्ध लढविण्याच्या उद्देशाने हत्यान्या टोळ्यांना शस्त्र देवून जनतेच्या विरोधात तैनात केल्या गेले. तरी सुध्दा, भारी हल्यांचा सामना करित आणि गंभीर नुकसान झेलीत पार्टी, पीएलजीए आणि क्रान्तिकारी जनता संघर्ष मध्ये दृढतेने उभी राहुन दुश्मनांना सडेतोड जवाब देत गेले. बंदी क्रान्तिकारिना मुक्त करण्याकरिता केल्या गेलेला साहसिक जहानाबाद जेल ब्रेक आणि पीएलजीए ला शस्त्रबद्ध करण्यास नयागढ शस्त्रागारावर केलेला ऐतिहासिक कब्जा. अशाप्रकारे जनभागिदारी सोबत कित्तेक संघर्ष केले गेले. एकीकृत पार्टी ची ऐतिहासिक एकता कांग्रेस – 9वीं कांग्रेस (देशाच्या स्तरावर पार्टी प्रतिनिधिंची बैठक) सफलतापूर्वक आयोजित केल्या गेली. सैद्धान्तिक, राजकीय एकतेला आणखी जास्त सखोल व मजबूत केल्या गेले. पार्टी च्या एकताबद्ध विचारशक्तिला उच्च स्तरावर घेवून जावू शकलो. पार्टीच्या लड़ाकू क्षमतेला तेज केल्या गेले.

भारताच्या शासक वर्गानी त्यांच्या प्रतिक्रान्तिकारी योजना मध्ये विफल झाल्यानंतर 2009 च्या मध्यांतरी ग्रीन हंट अभियान सुरु केले आणि ते त्याला दिवसेंदिवस तिव्र करित आहेत. साम्राज्यवाद, विशेषकरून अमेरिकी साम्राज्यवाद त्यांचे दिशानिर्देशन करित आहे. हे एक 'जनते वरिल खुंखार युद्ध' आहे. परंतु याचा रंग हिरवा नाही तर लाल आहे. हा लाल आहे, त्या आदिवासी व अन्य जनतेच्या रक्ताने. हे लाल आहे ज्यांना भारतीय राज्याच्या भाड्याच्या बलांनी ठार केले आहे, जनतेच्या मुली–मुलांच्या रक्ताने माखले आहे, ज्यांनी निम्न स्तराच्या हत्यारांनी सज्ज होवून आणि संख्येत अत्यंत कमी असतांनाही स्वासाच्या शेवटच्या क्षणांपर्यंत बहादुरीने लढले आणि शहादत पत्करली त्यांच्या रक्ताने रंगले आहे. हे एक 'मैन हंट' आहे. कोवर्ट आणि 'तृतीय प्रस्तुति कमेटी' सारख्या प्रतिक्रान्तिकारी टोळ्या द्वारा पार्टी व पीएलजीए सदस्यांना विष देवून त्यांची हत्या केल्या जात आहे. जनतेवरील हल्याचा हा एक उन्मादित वर्षाव आहे. – पोलीस–अर्धसैनिक बल–प्रतिक्रान्तिकारी टोळ्या द्वारा हत्या, बलात्कार, घरांना जाळणे, लूटपाट, शिवारं–शेतींची नासधूस करणे, जनावरांची लूट आणि हत्या, इत्यादी प्रकारे दमन केल्या जात आहे. बिहार, झारखंड आणि पश्चिम बंग मध्ये ब्रिटिश वसाहतिक दमनाची घृणास्पद परम्परा चालू ठेवित 'कुर्की–जप्ती'

प्रावधानानुसार कोर्टाच्या निर्देशनाने माओवादी आन्दोलना सोबत जुडलेल्या लोकांचे घर आणि संपत्ती जप्त केल्या जात आहे. बीजापुर जिल्ह्यातिल चिंतलनार क्षेत्र मध्ये केल्या गेलेला हल्ला, ज्यांत चार गावे जाळून टाकले आणि कित्तेकांची हत्या केली व बलात्कार केल्या गेले, हे राज्य दमनाचे एक घृणास्पद उदाहरण आहे. याच जिल्ह्यातिल सरकेनगुडा मध्ये गावकन्यांच्या एका जमावावर गोळीबार करून महिला आणि मुलांसहित 17 लोकांचा जनसंहार केल्या गेला. हा सुध्दा ग्रीन हंटचाच हिस्सा आहे. जनतेला मुलभुत सुविधा न पुरविण्या करिता भारताचे शासक वर्ग आणि त्यांच्या राजकीय पाट्या नेहमी धन नसण्याचे कारण पूढे करित बहाना करतात. पण जनतेवर युद्ध करण्यात कोट्यावधी रूपये खर्च करण्यात आणि यांत अत्याधुनिक टेक्नीकचे उपकरणे वापरण्या मध्ये त्यांना काही हिचकिचाहट होत नाही. केन्द्र व राज्य सरकारांचे पाच लाख भाड्याच्या सैनिकांना आधीच या युद्धात लावले आहे. आता पन्नास हजार अतिरिक्त बल यांत सामिल होत आहे. वायु सेना ड्रोन विमान उपलब्ध करित आहे. ते आता हवाई हल्यांची सुध्दा तैयारी करित आहेत. कमांड आणि प्रशिक्षणा मध्ये सेना ब्रीगेड स्तरावर एकजूट केल्या गेली आहे. माओवादींच्या नेतृत्वात चालत असलेल्या क्रान्तिच्या विरोधात वापरण्याकरिता सेनेचे एक विशेष बल तैयार करण्यात तेजी आणल्या जात आहे.

भारतीय राज्य कधी नढे असे हल्ले करण्या मध्ये आणखी जास्त उग्र आणि हताश दिसत आहे. 'जनतेला जनतेच्याच विरोधात उभे करणे' हा 'जनतेवर युद्ध' करण्या मागचा त्यांचा पागलपनाचा तर्क आहे. दिवसेंदिवस देशाची वास्तविक हालत उघड होत चालली आहे. 70 टक्के जनता मात्र 20 रूपये प्रति दिवस मध्ये भरडत आहे. या पार्श्वभूमीत शासकांचा हा दावा कि भारत जगातिल शक्तिशाली देशांच्या रांगेत सामिल होत आहे, ही क्रूर थऱ्या आहे. याच्या विपरीत मध्य आणि पूर्व भारतात उभी ठाकली आहे, एक नवीन सशस्त्र सेना, एक नवीन जनान्दोलन, एक नवी राजकीय सत्ता आणि एक नवा समाज. हा केवळ दुर्लक्षितां मध्येच नाही तर देशभक्त आणि प्रगतिशीलांच्या एका व्यापक तबक्यालाही आकर्षित करित आहे. साम्राज्यवादी आणि भारतीय कम्पन्यांवारे विकासाच्या नावावर केल्या जात असलेल्या मानव आणि नैसर्गिक संसाधनांचे बेरोकटोक शोषण, लुटीला एका खन्या विकल्पाच्या रूपात याला पाहिल्या जात आहे. हा एक असा लोकशाहीवादी नमूना सादर करित आहे जो शोषित वर्ग, सामाजिक तबक्के – कामगार, शेतकरी, शहरी निम्न भांडवलदार, महिला, आदिवासी, दलित, राष्ट्रीय आणि धार्मिक अल्पसंख्यकांना – साम्राज्यवादाला सामाजिक आधार तैयार करणारे दलाल नौकरशाह भांडवलदारां सोबत युती करून असलेले ब्राह्मणवादी जातीय–सरंजामशाहीचे वर्चस्व आणि यापासून उपजलेले सर्व प्रतिक्रियावादी

मूल्यांपासून मुक्त करणार. हे भविष्याच्या संभावनेला दर्शवित आहे कि – भूमिहीन आणि गरीब शेतकऱ्यांना जमीन कशी मिळू शकणार, सामूहिक श्रमाच्या जबर्दस्त उर्जेला मुक्त कसे केल्या जावू शकेल, पारम्परिक ज्ञानाच्या नव्याच्या सेवेत उपयोग कसा केल्या जावू शकेल, जनतेच्या हितांना केन्द्रस्थानी ठेवून खरा विकास आणि पर्यावरण संरक्षणाला कसे शक्य करु शकू एका नव्या भारताच्या निर्माणीच्या अमर्याद संभावनांना या भ्रून रूपात दर्शविण्यात येत आहे. एक असा भारत जो सध्या असलेल्या भारत राज्याच्या विनाशा नंतर त्याच्या राखेतुन जन्म घेऊ शकणार. हेच, भारतीय शासकांच्या वितेचे ठोस कारण बणले आहे. या नव्या सत्तेचे आणि समाजाचे अस्तित्व दरदिवशी त्यांच्या शरीरावर वार करित आहे. यांत त्यांना आपला अंत दिसत आहे. या करिता ते याला त्वरीत धवस्त करण्यात पागला सारखे वागायला लागले आहेत.

या व्यतिरिक्त, या क्षेत्रामधील संसाधनांना देशी आणि विदेशी कपंन्यांना विकण्याकरिता केन्द्र आणि राज्य सरकारांनी अधीच मोठ्या संख्ये मध्ये करारनामे केलेले आहेत. पण जनतेच्या भागिदारीने जनतेच्या सरकारांचा झालेला विकास आणि विस्तार तसेच जल-जंगल-जमीनी वर जनतेची राजसत्ता कायम झाल्यामुळे त्यांच्या योजना विफल झाल्या. त्यांना लागू करण्यासाठी ते आता फार दबावात आहेत. साम्राज्यवादी व्यवस्था आज विश्वव्यापी आर्थिक संकटाच्या विळळ्यात आहे. भारताच्या अर्थ व्यवस्थेला ही वाईट रित्या प्रभावित करित आहे. जनतेचे दुश्मन बणलेल्या या साम्राज्यवादी बहुराष्ट्रीय कंपन्या आणि त्यांचे भारतीय दलाल, या संकट काळातिल परिस्थितित आपल्या देशाच्या संसाधनांची लूट आणि कष्टकरी वर्गाच्या बेरोकटोक शोषणा करिता कधी नव्हे असे हताश झाले आहेत. याच कारणास्तव ते संघर्षरत जनतेला दाबून टाकण्यास घाईगडबड करीत आहे, जरी याकरिता त्यांना कितीही रक्तपात करावा लागेल तरी याची त्यांना काही पर्व नाही.

भाड्याच्या सरकारी बलांच्या बुटाखाली जनतेला ठेचून काढीत आहेत. ते मारपीट करतात आणि गोळ्या घालून ठार करतात. पण येवढ्यावर संपत नाही तर ते ‘भेटवरस्तू’ सोबत घेऊन येतात. शिक्षण पासून वंचित असलेल्या आदिवासी मुलांवर ते सर्व प्रकारच्या उपकरणांचा वर्षाव करतात, कपडे वाटतात आणि जेवण वाढतात व त्यांनां राहन्याची आणि शिकण्याची सोय करण्याचा दावा करतात. दुर्गम गावा मधून ते “भारत भ्रमण” वर घेवून जातात. सैनिकी बुटं आणि संगीनी सोबत ‘मुलायम स्पर्षाची’ ही पध्दत आहे. जनते मधून एका घटकाला लालची बणवून खबरी नेटवर्क चा आधार तैयार करण्याकरिता अमेरिकी साम्राज्यवाद आणि त्यांच्या चमच्यांचे हे एक धूर्त कारस्थान आहे. ते सुधार आणि विकासाच्या

आस्वासना सोबत येतात, पण त्यांचा उद्देश केवळ जनतेला विभाजित करणेयाचाच असतो. त्यांचे लक्ष्य आहे, माओवादींना वेगळे करणे व क्रान्तिकारी आन्दोलना वर दमन तेज करणे, नव्या राजकीय सत्तेला धवस्त करणे आणि जनयुद्धच्या विस्ताराला रोकने. हा उद्देश पूर्ण झाल्यावर सर्व काही पुन्हा आधी सारखेच चालू लागेल. –जनतेला मुलभूत अधिकारां पासून व सुविधां पासून वंचित करणे आणि त्यांच्या संसाधनांचा लिलाव करणे असे पुन्हा होवू लागेल. झारखंड मधील सारंडाला आपण याचे प्रमाण म्हणून बघू शकतो. आधी, क्रान्तिकारी संघटनांना नष्ट करून आणि पीएलजीएला बाहर काढण्याकरिता दहा हजार बलांच्या सोबत एक आक्रिमिक आणि चहुबाजूने क्रूर आक्रमण केल्या गेले. त्यांनंतर, सर्वांकरिता मुलभूत सुविधा उपलब्ध करण्याच्या आस्वासनांच्या सोबत विशेष सारंडा विकास प्राधिकरणाची स्थापना आणि शेवटी असली चीज – लौह अयस्कच्या खोदकामाकरिता हजारो हेक्टर घनदाट जंगल टाटांच्या सुपुर्त केले. संसाधने संपन्न या क्षेत्रा मध्ये शंभराहुन ही जास्त साम्राज्यवादी आणि दलाल कपंन्याचे आगमन तसेच पोलीस ठाणे आणि नौकरशाहा-स्थानीय शोषकांचे घृणित राज्याची वापसी. भारताच्या राज्या द्वारा चालवीत जात असलेल्या प्रतिक्रान्तिकारी मोहिमांचा हाच असली उद्देश आहे.

भारता मध्ये सशस्त्र क्रान्ति सशस्त्र प्रतिक्रान्तिचा सामना करित आहे. भारतीय राज्याच्या सुसज्जित बलांच्या विरुद्ध जनयुद्धाच्या गनिमी डावपेचाचा प्रयोग करित पीएलजीए दुश्मनांवर पलटवार करित आहे. दुश्मन बलांच्या चरित्राच्या विपरीत, पीएलजीएची शक्तित गुप्ततेत, जनतेच्या सोबत घनिष्ठ संबंधात, त्यांच्या सृजनशीलतेत आणि पोलादी दृढ़संकल्पात आहे. मुकरम (दण्डकारण्य) मध्ये पीएलजीए द्वारा सीआरपीएफ च्या एका पूर्ण कपंनीचा सफाया राज्या द्वारे ‘जनतेवर करित असलेल्या युद्धाला’ सडेतोड जगाब होता. दीर्घकालीन जनयुद्धात, भूभागावर नियंत्रणा ऐवजी क्रान्तिकारी सैन्य बलाचे संरक्षण निर्णयक असते. या सिध्दान्ताला आत्मसात करित भारतीय राज्याच्या त्या सर्व प्रयासा पासून पीएलजीए सुरक्षित निघत असते जिथे दुश्मन एकाच जागेवर सीमित ठेवून धवस्त करणेयाचे प्रयत्न करित असतात. पीएलजीए दुश्मनांच्या छोट्या तुकड्यावर हल्ला करून त्यांच्या घेरावाला तोडून बाहेर येत असते. दुश्मनच्या खूप मोठ्या सैन्य बलांचा सामना झाल्यास मागे सरकून चारही बाजूने चक्कर मारित संधी मिळाल्यास पीएलजीए त्यांच्यावर वार करते. तोंगपाल एम्बुश (दण्डकारण्य) ज्यात 15 भाड्याच्या जवानांचा सफाया केल्या गेला व 20 हत्यार आणि मोठ्या प्रमाणावर दारुगोळा जप्त केल्या गेला. तसेच फरसागांव (झारखंड) एम्बुश ज्यात पाच दुश्मन सैनिकांचा खात्मा केल्या गेला आणि पाच हत्यारे जप्त केले. हे जनयुद्धाच्या ताकतीचा परिचय देत आहे. हे एक असे

युध आहे ज्याचे माओवादी पार्टी नेतृत्व करित आहे आणि हजारो संख्येतिल जनतेला यात सामिल करित आहे. महत्वपूर्ण बाब ही आहे कि हे एम्बुश अशा जागेवर केले गेले ज्या जागेला भारतीय राज्य माओवादी पासून 'मुक्त' केल्याचा दंभ भरतात. या वर्षी जानेवारी ते जून मध्ये नऊ राज्या मध्ये दुश्मन द्वारा दोन देशव्यापी दमन मोहिमा चालविल्या गेल्या – आधी डिसेम्बर–जानेवारी 2013–2014 च्या दरम्यान आणि दूसरी मार्च 2014 मध्ये. या कालावधीत पीएलजीए ने 39 कार्यवाही केल्या.

नवी राजकीय सत्ता, नवे आन्दोलन, नवी राजकीय शक्ति आणि नव्या समाजाच्या विरुद्ध भारतीय राज्याच्या आक्रमणाचा प्रतिकार करणे केवळ पीएलजीएचा मुद्दा नाही तर जनता यांत मजबूतीने सामिल आहे. कार्यवाहीच्या तैयारी आणि कार्यान्वयन मध्ये जनता भाग घेत असते, जेवण, आश्रय आणि सूचना देत असते, सप्लाय मध्ये जनताच मदत करित असते आणि दुश्मनांना सहयोग करण्यास सपशेल नकार देतात. पीएलजीए चे एक अत्यंत महत्वपूर्ण अंग मिलिशिया आहे. कार्यवायां मध्ये यांच्या भूमिका व्यतिरिक्त सलवा जुडूम, सेन्द्रा आणि अन्य प्रतिक्रान्तिकारी हत्यान्या टोळ्यांच्या हल्यांना नाकाम करण्यास व त्यांना धवस्त करण्यात यांनी विशेष भूमिका निभाविली आहे. असे कित्तितरी उदाहरण आहेत ज्यात जनतेने दमनाचा वीरता पुर्वक सामना करित शहीदांना दुश्मनांच्या कब्जातुन वापस आणले आणि त्यांनां सन्मानपुरवक अंतिम श्रद्धांजली अर्पित केली. काही अन्य मोक्याच्या वेळी त्यांनी दुश्मन बलां द्वारा वितरित सामानाला आगीच्या हवाली केले आहे. मिनपा मध्ये जनताने पीएलजीए सोबत मिळून एक आठवडा पर्यंत निरंतर संघर्ष करून दुश्मनांना त्यांच्या कैम्पला बंद करून पळून जाण्यास भाग पाडले. हर्राकोडेर च्या आस-पास च्या गावातिल जनता जमा होवून शांतिपूर्ण पण दृढतेने प्रतिकार करित अर्धसैनिक बलाच्या एका नव्या कॅम्पला वापस जाण्यास भाग पाडले. महिलांनी यात आपल्या भूमिकेतुन एक उदाहरण स्थापीत केले. देश आणि विदेशातिल बुधिजीवी, प्रगतिशील आणि जनवादींचा एक तबका भारतीय राज्याच्या 'जनतेवरिल युधाचा' विरोध करण्यास व त्यांच्या अत्याचाराचा पर्दाफाश करण्यास मोठ्या संख्येने पूढे आले आहे.

fit turk]

आपली उपजीविका, आबू आणि अस्तित्व विदेशी आणि भारतीय कपन्यां कडून होणाऱ्या शोषणाला तेज करणाऱ्या नव–उदारवादी धोरणांच्या बहुमुखी हल्यांचा सामना करित आहे. मोठे प्रकल्प, खाणी, विद्युत संयत्रे, बांध, बंदरे, विमानतळे, सुपर–हाईवे, मेट्रो रेल, हाई–टेक शहर, पर्यटन केन्द्र आणि विशेष आर्थिक क्षेत्र इत्यादी नावावर आपल्या लाखो लोकांना बेघर केल्या जात आहे. शासकांचे विनाशकारी धोरणे

नैसर्गिक संकटांना जन्म देत आहे जे शेकडो लोकांचे जीव घेत आहे आणि हजारोंना बेघर व बेसहारा बनवित आहे. कामगारांच्या संघर्षातुन प्राप्त अधिकारांवर लगाम लावण्याकरिता ते एका नंतर एक नविण कायदे आणित आहे. देशाच्या अर्थव्यवस्थेच्या जास्तित जास्त क्षेत्राचे नियंत्रण ते साम्राज्यवादी बहुराष्ट्रीय कपन्यांना सोपवित आहे. विदेशी भांडवल आणि हाईब्रीड बीज सारख्या तंत्रज्ञानाची घुसखोरी करिता कृषि क्षेत्राला तैयार केल्या जात आहे. रीयल इस्टेट 'भूमि बैंकांच्या' नावावर आणि विशेष आर्थिक क्षेत्रांच्या नव्या रूपामध्ये भूमि चे केन्द्रीकरण होत आहे. कार्पोरेट फार्मिंग (बाजारा करिता शेती) ला प्राधान्य दिल्या जात आहे. सध्यास्थित कायद्यां मध्ये बदलाव केल्या जात आहे जेनेकरुन बहुराष्ट्रीय कपन्यांच्या मालकांच्या विरोधात देशात खटला चालविल्या जावू नये, मग त्यांचा काहीही गुन्हा का असे नां.

यांच्या प्रकल्पां करिता ते जमीन हडपत आहे, त्याच वेळी शेतकऱ्यांतिल वंचित तबक्यांच्या जमीनीच्या मागणीला पूर्ण करण्यासाठी काही सुध्दा केल्या जात नाही. मोठ्या जमीदारांचा आता सुध्दा या बहुमूल्य संसाधनावर एकाधिकार आहे. ते रासायनिक खते आणि अन्य आधुनिक कृषि उपकरणांच्या विक्री आणि कृषि उत्पादांची खरीददारी सारख्या व्यापारा मध्ये जुडलेले आहेत. ते एकत्र प्रत्यक्ष रूपाने सावकारीचे काम करित आहे किंवा सहकारी सोसाइटींचे नियंत्रण करित आहे. तेच शासक वर्गाच्या राजकीय पार्ट्यांचे आमदार, खासदार आणि मंत्री बनतात, स्थानीय संस्थांना नियंत्रित करतात आणि पोलीस बलांवर आपला प्रभाव कायम ठेवत असतात. या प्रकारे ते दलाल नौकरशाह भांडवलदारां सोबत मिळून शेतकरी आणि ग्रामिण गरीबांवर संपूर्ण नियंत्रण कायम करित असतात आणि देशाच्या प्रगतिपथा मध्ये एक मोठी बाधा बणून उपरिथित राहतात.

जिथे कुठे जनता विरोध करते तिथे त्यांना क्रूर हिंसा आणि फासीवादी कायद्यांचा सामना करावा लागतो. निवडणूकी व्दारे लोकशाहीचे ढोंग रचले जाते, जेंड्हां कि वाढते फासीवादीकरण हे देशातिल जमीनी सत्य आहे. फासीवादी राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे एक हत्यार हत्यारा मोदी यांना पंतप्रधान पदाच्या खुर्चीवर बसवून, शासक वर्ग आणि त्यांच्या साम्राज्यवादी पाठीराख्यां द्वारा ब्राह्मणवादी हिन्दू फासीवादाला जानूनबूजून पूढे केले आहे. अत्यंत प्रतिक्रियावादी धार्मिक कट्टरपंथीयांना उकसावून साम्प्रदायिक हिंसा पसरविल्या जात आहे, ज्यांत विशेषकरून मुसलमान अल्पसंख्यकांना लक्ष्य बणविले जात आहे. देशाच्या दयनीय पराधीनतेला झाकण्याकरिता संकीर्ण अंधराष्ट्रवादाला हवा देवून भारताला एक विश–शक्ति बनविण्याचे खोटे स्वप्न दाखविल्या जात आहे. 'हिन्दी–हिन्दू' या संकल्पनेला लादण्याचे धुर्त पाऊल उचलून राष्ट्रीय संस्कृतिचे आणि धर्मिक भिन्नतांचे,

इतकेच नव्हे तर देशाच्या औपचारिक संघीय ढाच्याला सुध्दा, मातित मिसळविल्या जात आहे. शासकांना चांगल्या तन्हेने माहित आहे कि जनतेचा आक्रोश तिव्र आहे. त्यांच्या सर्व राजकीय पाटर्चानी पुर्वि केन्द्रात किंवा राज्यात शासन केले आहे किंवा आज सत्तेत आहेत. या सर्व पाटर्चाची ओळख जनविरोधी, भ्रष्ट आणि देशद्रोही शक्तिंच्या रूपात झाली आहे व यांचा पर्दफाश झाला आहे. वेळेवेळी ते वेगवेगळ्या प्रकारचे सुधार कार्यक्रम आणत असतात. या खोटच्या सुधारां व्दारे ते जनतेला शांत आणि निष्क्रिय ठेवू इच्छितात, जेनेकरुन ते शोषण आणि लुटीला आणखी जास्त तिव्र करू शकेल. याप्रकारे, जागतिकीकरण, खाजगीकरण आणि उदारीकरणाच्या रूपात साम्रज्यवादाच्या भीतियुक्त घुसखोरीला “एक मानवीय चेहन्या सोबत जागतिकीकरण” च्या रूपाने सादर करित आहे. होय, ते हसत-हसत तुम्हाला तुमच्या घरातुन बाहेर खेदू शकतात, किंवा तुम्हाला तुमच्या नौकरीतुन काढून टाकू शकतात किंवा तुमच्या पुर्वजांच्या जमीनीवर तुम्हालाच जिवंत गाडू शकतात. त्यांच्या ‘जनते वरिल युद्धाचे’ हेच डावपेच आहेत. आधी तुम्हाला त्रास देणार नंतर भेटवस्तू देणार.

fi t^ugk]

आपला देश एका महत्वपूर्ण वक्रावर आहे. प्रश्न आहे, तो आपल्याला कोणता मार्ग निवडला पाहिजे त्याचा? पूढे जावून देशात चहुबाजूने जनयुद्धाच्या आगीला पसरवून असली स्वातंत्र मिळविण्याकरिताचा ? कि मागे आणखी जास्त बेहाली, आणखी जास्त पराधीनता, आणखी जास्त बर्बादी करिताचा ? आम्ही आपल्या निर्णयाची वाट पाहू आम्हाला विस्वास आहे आमच्या लढाईत तुम्ही आपले भविष्य पाहात आहात. भारतीय राज्य आणि त्यांच्या विदेशी पाठीराख्यांच्या विरोधात स्वतःला झोकून आणि आपले सर्व काही त्याग करून आम्ही पूढे जात आहो. आपल्या पाठीवरिल तिन पहाडांना धवस्त करण्याच्या महान लक्ष्याला घेऊन, ऐतिहासिक नक्सलबाडी सशस्त्र शेतकरी आन्दोलना पासून सूरु होवून आजपर्यंत बारा हजारहुन जास्त साथी शहीद झाले आहेत. आम्ही हे सुध्दा जाणतो कि या लढाईच्या क्रमात आणखी काही सार्थींना सर्वोच्च बलिदान द्यावे लागेल. जनतेच्या सेवेत आणि देशाला स्वतंत्र करण्याकरिता आम्ही कम्युनिस्ट शहादती करिता सदैव तयार आहो व पूढे जात आहो.

.....चांडाळ चौकडी (पान नंबर 17 वरुन)करण्यास दारे मोकळे करणे, रोजगार शून्य विदेशी भांडवल गुंतवणूक करणे, समाजातील भाऊबंदकीला नष्ट करून तेढ निर्माण करने व फुट पाडणे आणि राज्य करणे व जनतेचा विरोध क्रूर पोलीसी दमन करून दाबून टाकणे. या धोरणामुळे अभिरांच्या तिजोन्या भरल्या जात आहे. विदेशी कंपन्या मुनाफा घेऊन जात आहे पण महाराष्ट्राच्या जनतेचे प्रचंड शोषण, सामाजीक अशांतता, पोलीस दहशत पदरी पडत आहे. तेव्हा आधुनिक मिडीयातंत्राच्या जोरावर बडे बोलणाऱ्या सत्ताधारी वर्गाच्या लिला पाहण्यात धन्य मानायचे कि सत्याला जागायचे ते ठरविण्याची वेळ आली आहे. करीता शिवाजी व आंबेडकरांच्या खरा वारसा जोपासणाऱ्यांनी डोळे उघडे करावे व गडचिरोली व पुर्व विदर्भात चालू असलेल्या गनिमी कावा लडाईचा मार्ग धरावा. याच लडाईतुन गडचिरोलीत जिल्ह्याच्या ग्रामिण भागात जनतेच्या खन्या लोकशाहीवादी सत्तेचे बिज रोवले आहेत, अंकुरेही आलेली आहेत. हीच लडाई खरा समानतावादी महाराष्ट्र निर्माण करणार. ◎

आम्ही पूढे जात राहू त्या नव्या पहाटे करिता, जेव्हा देशातिल दुश्मनांचा शेवटी खात्मा होईल, जेव्हा साम्राज्यवाद्यांना पिटाळून लावल्या जाईल आणि जेव्हा आम्ही एका आत्मनिर्भर भविष्याचे निर्माण शुरू करू शकू तसेच आपल्या देशाचे आणि वेगवेगळ्या राष्ट्रीयता तसेच लोकांचे सर्वांगीन आणि समानतेवर आधरित विकास सुनिश्चित करू शकू चला, आपल्या महान पार्टी स्थापनेच्या दशकपूर्ती समारंभाला आपण प्रत्येक गुरिल्ला क्षेत्र आणि लाल प्रतिकाराचे क्षेत्रांत, गावं आणि शहरांत, देश आणि विदेशात क्रान्तिकारी हर्षोल्लासात व उत्साहात साजरे करुया, जनयुद्धचा संदेश सर्व लोकांमध्ये पाहोचवू आणि क्रान्तिकारी आन्दोलनाला दुप्पट दृढसंकल्पाने पूढे घेऊन जावू.

- ★ Hkkdi k ½ekvkoknh½ P; k n'kd i qh½ ØkfUrdkjh mRI kgkus I ktjh djk!
- ★ , dk u0; k ykd'kgghoknh Hkkj rkP; k fuekL khP; k egku I ½k"kkj I kehy 0gk!
- ★ vki Y; k Hkkdi k ½ekvkoknh½ vkf.k i h, yth, e/ s I kehy 0gk!
- ★ Hkkj rkP; k tu; qnkyk foLrkfjr djk vkf.k i ws ?ksÅu pyk!
- ★ I 'kL= d"kh ØkfUrP; k yky vkxhyk I a qkL ns kkr i l jok!
- ★ Hkkj rh; jkT; kps ^turs ofjy ; qn* & vki j's ku xhu g/v pk fojk'k djk i frdkj djk vkf.k ; kyk eoLr djk!
- ★ I ½kVhr 0gk] dkvÓko/kh I a[; us mBiu mHks 0gk vkf.k Hkkj rh; jkT; kP; k tufojkskh] ns kkyk fod. kkU; k /kj. kruuk I MsrkM tcko | k!
- ★ ckge.koknh fglñw Qkl hoknh eknh I jdkjP; k fo#/n I ½k"kkj , dtv 0gk!
- ★ fgEerhus I ½k"kl djk! Tkhd.; kl fgEerhus vlxsdip djk!
- ★ Hkfo"; kph nkjh vki Y; k gkrkr /kj. ; kph fgEer djk!

क्रांतिकारी शुभेच्छा सह

केन्द्रीय कमेटी, भाकपा (माओवादी), 1 सप्टेंबर 2014.

◎◎◎

यांडाळ चौकटीच्या रेडकीय विघ्नव्यात महाराष्ट्र माझा!

नुकतिच महाराष्ट्र सभेची निवडणूक झाली. सर्वांत पूढे महाराष्ट्र माझा असा कॉग्रेसवाल्यांचा भोंगा वाजत होता तर कुठे नेवून ठेवला महाराष्ट्र माझा असे भाजपा वाले ओरडत होते. शिवसेना व राष्ट्रवादी कॉग्रेसवाले महाराष्ट्र म्हणजे जणू त्यांची जहागिरच आहे अशा तोऱ्यात मिरवित होते. वास्तविकपणे कुणाच्याही प्रचारात जनतेच्या समस्याबद्दल काही धेणेदेणे नव्हते. एकमेकांचे वाभाडे काढण्यावरच सर्वांचा जोर होता. पंधरा विस दिवसात जनतेच्या मानसिकतेवर कोण जास्त हॅमरिंग करू शकते याचिच ती स्पर्धा होती. या गोंगाटात बहुसंख्य असलेला कामगार-शेतकरी वर्गाचा महाराष्ट्र गुदमरुन गेला होता. 'जनतेच्या हिताचे राजकारण' ही संकल्पना आता या राजकीय पक्षांच्या डीएनए मधून नष्ट झाली. आता फक्त आहे पैसे वाटण्याचे उत्कृष्ट मॅनेजमेंट. आता भाषणात कोणी काहीही आस्वासने देवू शकतात. नरेंद्र मोदी चे उदाहरण ताजे आहे. कॉग्रेस मुक्त चा नारा देत सत्ता बळकाविली व आता स्वतःच कॉग्रेसी धोरणे राबवित आहे. सरदार पटेल विरुद्ध गांधी असे समिकरण मांडणारा आता सर्वांत मोठा गांधीवादी असल्याचा आव आणत आहे. कॉग्रेसलाही लाजवेल असा गांधीचा जप मोर्दीनी सूरु केला आहे. निवडणूकित दिलेल्या आस्वासनाचे त्यांना काही देणेदेणे नाही. आता पुन्हा त्यांनी निर्लज्यपणे महाराष्ट्रभर फिरुन परत तेच खोटारडे आस्वासने दिली. याबाबत त्यांना कोणाला जाब द्यायचा नाही. कारण एकदा निवडून आल्यावर त्यांना खाली उत्तरविण्याची व्यवस्था नाही. आणि उत्तरले तरी त्यापैकी कोणाचेही काहीही बिघडत नाही. कारण जे कोणी गादीवर बसणार धोरणे मात्र तेच राहणार. त्यामुळे त्यांचे स्वतःचे किंवा ते ज्यांच्याकरिता सरकार चालवितात त्या भांडवलदार व जमीनदार वर्गाचे काहीच तेढे होत नाही. प्रश्न आहे तो जनतेचा. आता यांच्या लिला पाहून धन्य वाटून घावे कि आपल्या जीवनाची काळजी करावी हे सामान्य जनांनी ठरवायचे आहे.

कॉग्रेस, राष्ट्रवादी कॉग्रेस, भाजपा आणि शिवसेना या चार पैकी कोणत्याही पक्षाचे सरकार आले तरी महाराष्ट्राचे हाल तेच राहणार आहे. कारण शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या व कामगारांचे होत असलेले तिव्र शोषण. तसेच माहागाई, जनतेचे स्वास्थ, चांगले शिक्षण, पोलीसी दहशत, सांप्रदायीक दंगे, जातिय अत्याचार, दलितांवरील हल्ले, आदिवासींचे हत्याकांड, स्त्रियांवरील हिंसा, शहरातिल झोपडपड्या मध्ये राहणाऱ्या जनतेचे हाल यावर कोणत्याही पक्षाकडे कार्यक्रम किंवा धोरणे नाही. संघीसाधूपणाचा हा राजकारणाचा मंत्र झाला आहे. निवडणूकी पुर्वी फटाफट एका पक्षातून दुसऱ्या पक्षात उड्या मारतात

आणि निवडून आल्यावर राजकारणात कोणी मित्र किंवा शत्रू नाही म्हणतात. व सरळ जनतेच्या डोळ्यात धूळफेक करित आहेत. नरेंद्र मोदीने शिवसेनेला हप्ता वसूल करणारी पार्टी आणि राष्ट्रवादीला नॅचरल करप्ट पार्टी असे संबोधले होते. आता त्यांनाच जवळ करून सरकार बणविले आहे. या निर्लज्य पणाला काय म्हणयचे? सगळेच चोर! आणि गुन्हेगारही! साधारण नाही तर खूनी, बलात्कारी किडनेपर! हे त्यांनीच स्वताच्या निवडणूकीच्या फॉर्म मधिल माहितीमध्ये कबूल केले आहे.

कोणत्या चोरांकडून महाराष्ट्राच्या जनतेवर शोषण आणि दमन चालवायचे यायाच निर्णय करणे म्हणजे ही निवडणूक. त्यामुळे विकल्प नाही, मजबुरी आहे अशा नपूसंक चर्चा सत्ताधारी वर्गाच्या राजवटीला पूरक आहेत. अशा निरुपयोगी चर्चा करणाऱ्यांना जाणिवपुर्वक पूढे केले जातात. संघर्ष करणाऱ्यांकरिता नेहमी मार्ग राहिला आहे व आजही आहे. जनतेचा मोठा हिस्सा आजही या राज्याला नाकारून वैकल्पिक राज्य स्थापन करण्याच्या दिशेने लढत आहे. ज्यांनी अजून या वास्तविकतेला ओळखले नाही किंवा जाणूनही पूढे येत नाही प्रश्न त्यांचा आहे. टीव्ही आणि मिडीयायातून जे दाखविले जाते त्या आधारावर जे मते तयार करणाऱ्यांनी डोक्यात घुसलेल्या गुलामी मानसिकतेला झटकणे ही काळजी गरज आहे. सत्य ओळखने व सत्याच्या मार्गावर चालणे नेहमी कठिण असते. पण याच मार्गाने समाज पूढे गेला आहे. सत्य व सत्यासाठी झगडणारे व प्रसंगी बलिदान करणारे प्रत्येक वेळी राहिले आहेत त्यामुळेच हा समाज टीकून आहे. डोळे उघडून पाहिल्यास सत्तेचे हिंसक व क्रूर शोषणाचे रूप स्पष्टपणे दिसते. आणि डोळे बंद ठेवले तरी त्यांच्या हल्यापासून कोणी वाचणार नाही.

आता भाजपा मोठा पक्ष म्हणून पूढे आला. व सरकार बणविले. त्यामासगोमाग शिवसेना, व नंतर दोन्ही कॉग्रेस. यांत जरी मागील 15 वर्ष सरकार कॉग्रेसींचे होते तरी भाजपा शिवसेनाही सरकार मध्ये राहिली आहे. तेंव्हा या दोन्ही गटांचा राज्यकारभाराचा चांगला अनुभव महाराष्ट्राच्या जनतेला आहे. तेंव्हा झाले गेले विसरून जाणे असाच जप करीत राहिलो तर छाती पिटत राहण्याशिवाय काही राहणार नाही. आपण शिवाजी व बाबासाहेब आंबेडकरांचे वारीस आहोत. या महापुरुषांनी अन्याया विरुद्ध लढण्याचे धडे आपल्याला दिले आहे. अन्याय करणाऱ्यांची जी हुजूरी करत जगण्याचे नव्हे. गेली 54 वर्ष सत्ताधारी वर्गांनी प्रत्येक तालुक्यात शिवाजीचे व आंबेडकरांचे पुतळे बांधून आपल्याला आदर्श असलेल्या प्रतिकांचे भांडवल करून आपले शोषण करीत आले. जरा जरी आपण आवाज केला तर गोळ्या घालून ठार करीत आले

आहे. आरक्षणाचे लॉलिपॉप दाखवून आपल्या बहुसंख्य बांधवांना मागास ठेवण्यात कसलिही कसर सोडली नाही. तेंव्हा इतिहास विसरून चालणार नाही. मागे

कालावधित या चौकडींनी जनतेवर कसे अन्याय व अत्याचार केले त्याची किमान तरी जंतरी या नविण सरकारच्या बोहल्यावर जाणून घेतली पाहिजे.

बळीराजाचे बळी घेणारे महाराष्ट्राचे सरकार : नवउदारवादी धोरणाच्या गेल्या पंधरा ते विस वर्षाच्या कालावधित या चारही पक्षांचे सरकार राहिले आहे. जनतेवरील हल्ले आघाडी सरकार म्हणजेच कॉग्रेस व राष्ट्रवादी कॉग्रेस त्याचप्रमाणे शिवसेना आणि भाजपाच्या युती सरकारच्या काळात सारखेच होत राहिले आहे. या चारही पक्षांच्या सरकारने महाराष्ट्रातील जनतेचे कंबरडे मोडून टाकले आहे. हजारों शेतकऱ्यांना आत्महत्या कराव्या लागल्या. नॅशनल क्राईम रेकॉर्ड ब्युरो नुसार 1995 ते 2013 पर्यंत महाराष्ट्रात 60,000 शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या आहे. केवळ 2013 लाच 3,146 आत्महत्या नोंदविल्या गेल्या आहे. म्हणजे शिवसेना-भाजपा ते कॉग्रेस- राष्ट्रवादी कॉग्रेस शाशन यांच्या काळात दर दिवसाला 8 शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या होत होत्या व हे चालूच आहे. त्याचप्रमाणे आपल्या न्याय मागण्याकरीता आंदोलनकारी शेतकऱ्यांना छातीवर गोळ्या खाव्या लागल्या. एस.ई.जेड., कोळसाखाणी, लोह आणि विज प्रकल्प, एक्सप्रेस हायवे तसेच अन्य प्रकल्पाव्यादरे शेतकऱ्यांच्या सुपीक जमीनी हडपल्या जात आहे. सुरजागड ते जैतापूर बंदूकिच्या जोरावर जनतेच्या जमीनी व साधने हडपून जबरन विस्थापीत करण्याचे धोरण राबविल्या जात आहे. त्या परीसरांतील शेतीला नापीक बणविले आहे. प्रदूषीत शहरे निर्माण करण्यात महाराष्ट्र सर्वात पूढे आहे. शेतीमालाला योग्य भाव नाही, बिजाई, खात व किटकनाशकांच्या किंमती आकाशाला भिडल्या आहेत. बँका व सावकारांच्या कर्जाची तलवार मानेवर सतत लटकत असते. अशयाप्रकारे शेतकऱ्यांच्या धोरणात्मक हत्या करण्यात व अधोगतीत महाराष्ट्र सर्वात पूढे आहे.

कार्पोरेट डायनोसारच्या घश्यात मुंबई : नव्यायुगाची मुंबई म्हणून कितीही प्रचार करीत असले तरी हे मुंबईचे नवे युग अंबानी सारख्यांच्या तिजोऱ्या भरण्याचे ठरले आहे. मेट्रो रेल, मोनो रेलची चमक-धमक धारावीच्या झोपड्यां खालून वाहणाऱ्या गटरगंगेचे निवारण करू शकले नाही. मुंबईच्या गगनचुंबी इमारतींच्या काचांमध्ये कामगारांच्या दरीद्र्यतेचे प्रतिबिंब दिसतात. या चमकेने गरीबी-श्रिमंतीचे अंतर जमीन-आकाशा ऐवढे केले आहे. कामगारांची कपात, रोजीचा घसरलेला दर, रोजगार शून्य विदेशी भांडवलाची गुंतवणूक, वाढलेली या सेनेचे रुपांतर विद्रोहामध्ये होवू नये या करीता सामाजीक व सांस्कृतिक अवमुल्यनाचे धोरण राबविल्या

काय घडले याची जाण ठेवली तरच पूढील संकटाचा सामना करण्याची शक्ति व युक्ति मिळते. करीता गेल्या 15–20 वर्षाच्या

प्रचंड माहागाई व पुर्विच्या गुडांची (भाईची) जागा घेतलेले एनकाउन्टर स्पेशलीस्ट पोलीस. याने कामगार वर्गाचे जीवन अत्यंत हालाकिचे झाले आहे. नौकरीची गॅरंटी नाही, आहेत त्यांना कामावर सुरक्षा नाही, असंघटीत व ठेकेदारी प्रथे मध्ये अभूतपूर्व वाढ केल्या गेली आहे. बारा तास काम घेतल्या जात आहे. कामगार संघटनांना कायद्याने असलेले संरक्षण धाव्यावर बसविले आहे. कामगारांच्या संपाला बेकायदेशीर ठरवून कामगार नेत्यांवर व संघटनांवर सिवील कोर्टात नुकसानीचे दावे ठोकल्या जात आहे. आपल्या हक्कासाठी संप करणे याला देशद्रोही ठरविल्या जात आहे. चंद्रपूर पासून ते मुंबई पर्यंत महाराष्ट्रात कामगारांचे केवळ तिव्र शोषणच नाही तर त्याच्यावर पोलीस व बाऊन्सर्स व्यारे हल्ले केल्या जात आहे. अशा प्रकारे प्रचंड पिळवणूक व दहशतीत महाराष्ट्रातील कामगार वर्ग जीवन जगत आहे. त्याचप्रमाणे आंगणवाडी सेविके पासून तर उच्च शिक्षीत डॉक्टर्सपर्यंत सर्व स्तरावरील कर्मचारी वेतन थगिती, कामाचे अतिरिक्त ओझे, टेंपररी पद्धती व वरुन अधिकाऱ्यांची दादागिरी यामुळे त्रस्त आहेत.

गुणवत्तापुर्ण शिक्षणावर पैसेवाल्यांचा कब्जा : शिक्षणाचा स्तर एवढा खालावला आहे कि 5 वी च्या मुलाला साधी बेरीज सुध्दा येत नाही. राज्यात 20 हजारावर प्राथमीक शिक्षकांची कमी आहे यांत भर्ती केल्या जात नाही पण पोलीस भर्तीचे प्रदर्शन करून युवकांच्या बेरोजगारीच्या मजबुरीची टींगल सरकार उडवित आहे. युवकांना आपल्या जगण्यासाठी जनतेवर अत्याचार करण्याची किंमत मोजावी लागते. ही सन्मानाची नौकरी नसून हा व्यवस्थेकडून युवकांचा जीवनभर घेतल्या जात असलेला 'पोलीस कस्टडी रिमांड' आहे. गुणवत्तापुर्ण उच्च शिक्षणावर श्रिमंताचे रिजर्वेशन केल्या गेले आहे. सरकारी संस्थांची गुणवत्ता खालावून खाजगी संस्था मध्ये गुणवत्ता वाढविल्या गेली. खायचाच वांदा असलेले गरीब लाखो रुपयांची फि कुठून देणार? त्यामुळे पुर्वीपासून उच्च पदावर असलेले ब्राह्मण, वैश्य, क्षत्रिय यांचीच मक्तेदारी चालत आहे. हा नव्या रुपातील ब्राह्मणवाद जनतेचे आर्थिक व सामाजीक शोषण करीत आहे.

युवकांना गुंगीत ठेवण्याचे धोरण : शासनाचे विदेशी भांडवलाचे प्रेम प्रचंड बेरोजगारी वाढवित आहे. शिक्षीतांचे थवेच्या थवे रोजगाराच्या बाजारात कवडीमोल भावाने विकण्यास तयार आहे. आयटी सेक्टर चा फुगा फुटला आहे. उच्च शिक्षीतही रोजंदारी आणि ठेकेदारी मध्ये काम करीत आहे. एम्बिए डीग्री वाला सिनेमाच्या तिकिटा विकत आहे. बेरोजगारांच्या जात आहे. यातून सांप्रदायीकता, जातीवाद, उपभोक्तावाद, व्यक्तिवाद, लैंगिक उन्माद वाढविल्या

जात आहे. युवकांना गुंगीमध्ये ठेवण्याकरीता क्रिकेट कॉमॅन्ट्री, हुक्का सेंटर्स, डेटींग सेंटर्स मोटेल्स, आरक्षणाचे थोतांड, दांडीया, दहीहांडी, गणपती सारख्या उत्सवांमध्ये जाणीवपुर्वक राजकिय हस्तक्षेप वाढविला आहे. इंटरनेट, सोशल मिडीया, टीव्ही व्हारे प्रांतवाद व ब्राम्हणवादी अहंकाराला पसरविल्या जात आहे. समाजातील भाऊबंदकी नष्ट करून त्याजागी शंका व व्देषाचे वातावरण पसरविल्या जात आहे. स्त्री समानते कडे वाटचाल करण्याची दिशा देणाऱ्या महापुरुषांच्या महाराष्ट्राला शाशकांनी कलाटनी देवून बाजारीकरणाची संस्कृती निर्माण करण्यावर जोर दिला आहे. त्यामुळे भोगवादी उन्माद वाढवून स्त्रियांवरील हिंसे मध्ये वाढ करण्यात आली आहे. बेरोजगारी व बाजारु संस्कृती यामुळे युवकांचे जीवन अंधकारमय झाले आहे.

हत्यारे महाराष्ट्र शाशन : प्रत्यक्ष सरकारी हिंसे मध्ये महाराष्ट्र राज्य सर्वात पूढे आहे. गेल्या चार वर्षात पोलीस कस्टडीमध्ये अधिकृतपणे 158 लोकांची हत्या केली आहे. म्हणजे दर 9 दिवसाला एका नागरीकाची हत्या. अनाधिकृतपणे मारून फेकून दिलेले किंवा गायब केलेले व खोटल्या एनकाऊन्टर मध्ये सरकारने केलेल्या हत्यांना जोडले तर ही संख्या दुप्पटीपेक्षाही जास्त आहे. कुपोषणामुळे-बिमारी मुळे होणाऱ्या हत्या, शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या, सामाजीक व्देष भडकवून केल्या जाणाऱ्या हत्या या सर्वांचे गणीत केल्यास शाशनाची भयावह क्रूरता दिसून येते. गडचिरोली जिल्ह्यातील आदिवासी जनतेच्या प्रत्येक कुटुंबातील कोणत्या ना कोणत्या नातेवाईकाची हत्या पोलीसांनी केलेली आहे. 2013 मध्ये गोविंदगांव, भटपर, मेडरी, राज्य अजूनही अधांतरी लटकलेले आहे. जनतेच्या प्रश्नाला केवळ मते मिळविण्याकरीता साधन म्हणून वापर करतात. असे आघाडी व महायुती चे नेते खोटारडे, भ्रष्ट व धोकेबाज आहेत. भाजपा व मोदी यांनी सत्तेवर येताच ब्राम्हणवादी हिंदू फासीवाद व साम्राज्यवादी लुटीला देशभर रान मोकळे केले आहे. या दहशतीची सुरुवात पूणे येथे मुस्लिम युवकांची दिवसा ढवळ्या हत्या करून केली. स्वातंत्र दिनी लाल किल्यावरुन मोदी साम्राज्यवाद्यांना आवाहन करतो कि 'या आणि भारताला लुटा.' महत्वपूर्ण व संवेदनशिल क्षेत्रात 49 टक्के विदेशी भांडवलाला परवानगी दिली आहे. भाजपाचे प्रमुख नेते नितिन गडकरी ते जावळेकर यांच्यावर भ्रष्टाचार व गंभीर गुन्हे दाखल आहेत. महिला, दलित, आदिवासी व अल्पसंख्यांक व्देष हे भाजपाचे चरित्र आहे. दोन महिण्यातच यांचा घोर जनविरोधी व धोकेबाज चेहरा जनतेसमोर उघड झाला आहे. लोकसभा निवडणूकीत दिलेल्या आस्वासना पासून ताबडतोब घुसून दलालीचे रुप जनतेला दाखविने गद्दारी आहे. कॉम्प्रेस-राष्ट्रवादी सापनाथ आहे तर भारतीय जनता पार्टी-शिवसेना नागनाथ आहे. दोन्ही

सिंदेसूर, इंदूर व 2014 मध्ये बेतकाठी येथे केलेले क्रांतिकारींचे सामुहिक हत्याकांड याचे जिवंत उदाहरण आहेत. यावरुन अगदी स्पष्ट होत आहे कि महाराष्ट्र शाशन खूनी आहे. या हत्याकांडावर किंवा कस्टडीतील हत्यांवर भाजपा किंवा शिवसेना विरोधात असतांना देखील काही एक शब्द सुधा बोलले नव्हते. कारण जनतेवर हल्ले करण्याच्या या धोरणावर या चांडाळ चौकडींचे एकमत आहे. अशया हत्याऱ्या शाशनकर्त्यांकडून न्यायाची अपेक्षा काय करणार? नरेन्द्र दाभोळकरांचे मारेकरी अद्याप मोकाट आहेत. राज्याच्या संरक्षणांशिवाय अशी हत्या करणे शक्य नाही. हे राज्य कायद्याचे नाही. हे पोलीस राज्य आहे. जे केवळ साम्राज्यवादी व त्यांच्या दलालांच्या हिताकरीता आहे.

आघाडी-महायुती एकाच नाण्याच्या दोन बाजू :

महाराष्ट्राला पोलीस राज्य बणविण्यात कॉम्प्रेस-राष्ट्रवादी कॉम्प्रेस आघाडी व शिवसेना-भाजपा युती हे दोन्ही शाशक गटं जबाबदार आहे. या दोघांत धोरणांमध्ये कसलाही फरक नाही. जनतेचा तिव्र विरोध असतांनाही गोळीबार करून जैतापूर प्रकल्प कॉम्प्रेसने चालू केला तर शिवसेनेच्या ठाकरेंनी पुर्वी एनरॉन कडून लाच घेवून सत्तेत आल्याबरोबर जनतेला धोका दिला व घुमजाव केले. ठाकरे कुटुंबाची व चमच्यांची संपत्ती वाढत गेली व मुंबईतुन मराठी माणूस हव्हपार होत गेला. शिवसेना मराठी जनतेकरीता अभिशाप ठरली आहे. त्यांनी विदर्भातील उद्योग कोकण मध्ये पळविले होते, विदर्भ सिंचनाचा पैसा कृष्णा खो-न्या मध्ये पळविला होता. विभागिय अन्याय हे तर शाशनकर्त्यांचे धोरणच आहे. जनतेचे वेगळे विदर्भ महाविषारी यांना राजकिय पटलावरुन हाकलून लावण्यातच महाराष्ट्राचे कल्याण आहे.

दलालांचे पीतळ उघडे पाडा : अन्य पाठ्यांमध्ये या दोन युतीमध्ये घुसून दलाली खान्याची चढाओढ आहे. या दलालीच्या तुकड्याकरीता ते आपआपल्या समाजातील किंवा वर्गातील लोकांच्या विस्वासाचे सौदे करीत आहेत. दलित अस्मितेला विकून ब्राम्हणवादी युतीला महायुती बणविणारे आठवलेंचे आदर्श बाबासाहेब आंबेडकरांऐवजी बाळासाहेब ठाकरे झाले आहेत. असे दलितांच्या जखमेवर मिठ चोळणाऱ्यांना धूळ चारली पाहिजे. तसेच शेतकऱ्यांच्या संघटीत ताकतीचे तुकडे करून प्रत्येक तुकड्याच्या नेत्यांनी शेतकऱ्यांच्या प्रश्नाचे राजकीय भांडवल करून आपली राजकीय पोळी शेकली आहे. आणखी काही लंपट व स्टंटबाज नेते बणून मिरवित आहेत. आता अशांचा बुरखा फाडून त्यांचे दलालीचे रुप जनतेला दाखविने गरजेचे आहे. **जग बदल घालूनी घाव :** सरकार भाजपाचे आले काय व इतरांचे काय? यांचे धोरण मात्र एकच आहे. ते म्हणजे विदेशी कंपन्यांना लुट ..... (पान नंबर 14 वर पूढे)

‘सबका साथ सबका विकास’ च्या नावावर जनतेचा घात आणि भांडवलदारांचा विकास!

लोकसभा व महाराष्ट्र विधान सभा या दोन्ही निवडणूका भांडवलशाहीच्या जागतिक आर्थिक संकटाच्या पाश्वभूमीत झाल्या आहे. सगळी कडे मिडीया मध्ये एकच चर्चा मोदीने राजकारण पलटविले, मोदी लाट आहे वगैरे. चहा टपरी व पानठेल्यावरच्या चर्चेत हिच रंगत दिसत होती. त्यातही मोदीचा फुकटातला चहाचा घोट दिमाखाला लंपट उत्तेजना देण्यास होतेच. ज्यांच खाल्लं त्याचेच गुण गावे ही भारतीय मानसिकता इंग्रजां पासून तर अमेरीकेपर्यंत चांगल्या तन्हेने जाणतात. या सुत्रानुसार तोंडात नाही म्हणत पर्यंत येवढं भरुन घ्या कि तो गदगद होवून जाईल. नंतर त्याच्याकडून वाटेत ते करुन घ्या. मग एखाद्याला प्रधानमंत्र्याच ताट भरभरून वाढल्यावर तर तो देशही विकायला मागे पूढे पाहणार नाही. याच सिधान्ताचा वापर करीत साम्राज्यवाद्यांनी भारतात ‘मेकींग प्राईमीनिस्टर’ मिशन सफल केले. जे त्यांना ‘मेक इन इंडीया’च्या रुपाने पाहिजे तसे लुटण्यास सर्व दारे उघडी करीत आहे.

राजकारण आणि अर्थकारण हे एकमेकांच्या सापेक्ष असतात. राजकारण हे तत्कालिन अर्थव्यवस्थेची सेवा करते तर अर्थव्यवस्था ही तिला अनुकूल असे राजकारण निर्मित असते. साम्राज्यवादी वित्त भांडवलाला त्यांच्या या संकट परिस्थितीत जास्त शोषण व लुट करण्याकरिता जगात प्रत्येक देशात अशी राजकीय परिस्थिती हवी आहे कि, जी त्यांना राजकीय स्थिरते सोबतच त्यांच्या हिताचे त्वरीत निर्णय घेणार व या परिस्थितीमुळे निर्माण होणाऱ्या जनअसंतोषाला दाबून टाकण्यास प्रभावी भूमीका निभावणार. या करिता त्यांनी जगात उजव्या विचारसरणीचे (दक्षिणपंथी) सरकारे आणायला सुरुवात केली. नरेन्द्र मोदी सरकार भारतात स्थापन करण्याच्या योजनेवर खुद अमेरीका गत दोन वर्षांपासून भारतातिल दलालांमार्फत जातिने लक्ष्य देवून कार्य करीत होती हे आता स्पष्ट झाले आहे. त्या कारपेरेट लॉबींनीच प्रचार माध्यमांच्या जोरावर मोदींचे कृत्रिम वलय तयार केले होते. केवळ प्रचारावरच 7 हजार कोटी पेक्षाही जास्त रुपयांचा चुराडा करून त्यांना अपेक्षित असलेले सरकार शेवटी स्थापन केले. भांडवलदारांच्या या लोकशाही उत्सवात जनता गिनी पिग सारखी वापरल्या गेली. बटण दाबण्याच्या पाच सेकंदाच्या लोकशाहीच्या बदल्यात पाच वर्षांची साम्राज्यवादी गुलामी. हे मनोगत नाही तर मोदींची प्रत्येक कृती आपल्याला भासवित आहे.

[kjlc eñpk LoPN Hkkj r ukjk % स्वच्छ भारत हे सूधा जनतेचे लक्ष्य भटकविण्याची वालबाज योजना आहे. स्वच्छतेचा सरळ संबंध सार्वजनीक स्वच्छतेशी

पुर्विचे राजे—महाराजे, नवाब, जमिनदार, भांडवलदार असायचे त्याचप्रमाणे या संसदेमध्ये सुधा आहेत. पुर्विच्या या शोशकांचे वारीस आजही सत्तेत तसेच कायम आहे. काही नव्याने गब्र बणलेले भांडवलदारही त्यांच्या जोडीला बसले आहेत. निवडून आलेल्या खासदारांमध्ये भ्रष्ट व नामी लुटेरे सुधा आहेत. 34 टक्के असे खासदार आहेत ज्यांच्यावर खून, दरोडे, बलात्कार आणि किडनॅपींग सारखे गंभीर गुन्हे दाखल आहेत. मोदी सरकारच्या मंत्री मंडळात 99 टक्के मंत्री हे करोडपती आहेत. तेंव्हा हे सरकार त्यांच्या मंत्र्यांच्या गर्भ श्रिंमंतिच्या पाश्वभूमीतुन स्पष्ट दर्शवित आहे कि ते कोणत्या वर्गाचे आहे.

नरेन्द्र मोदी सत्तेत आल्याबरोबर ‘सबका साथ सबका विकास’ या नान्या खाली लोक लुभावण्या योजनांची घोषणा करीत आहेत. या प्रचंड गाजावाजा करीत असणाऱ्या योजनांच्या अंतरंगात गेल्यास या फसव्या व लबाड असल्याच्या आपल्याला दिसून येईल. कमीत कमी शासन जास्तीत जास्त प्रशाशन, काळा पैसा भारतात आणणे, गंगा शुद्धिकरण, न्यायाधिश नियुक्त करण्यास आयोग, योजना आयोग रद्द करून त्या जागी नविण व्यवस्था, ई गवर्नन्स, डिजीटल इंडीया, मेक इन इंडीया, स्किल इंडीया, पंतप्रधान जन-धन योजना, स्वच्छ भारत, आदर्श गाव, स्मार्ट सिटी, श्रमेव जयते व मन की बात वगैरे-वगैरे. एकिकडे या घोषणा आहेत तर दुसरीकडे हिन्दू फासिवादाचा प्रसार व प्रचार करण्यास सरकारी यंत्रणांचा दुरुपयोग चालू आहे. आर.एस.एस.(राष्ट्रिय स्वयंसेवक संघ) च्या दसरा समारोहातील सरसंघचालक मोहन भागवत यांचे भाषण सरकारी टेलीव्हिजन वर लाईव्ह दाखविण्यात आले. त्यांचे मुख्यपत्र पाचजन्य हे भाजपा शाशीत प्रदेशातील ग्रामपंचायतिला लावण्यास सवित केल्या जात आहे. तर मोदी सरकारच्या पहिल्या शंभर दिवसांत देशात 600 सांप्रदायीक दंगे करण्यात आल्याची नोंद झाली आहे. नुकत्याच त्यांनी मंत्रीमंडळाचा विस्तार केला. एकंदरीत 66 मंत्र्यांचे जम्बो मंत्रीमंडळ बणविल्याने त्यांच्या ‘कमीत कमी शासन जास्तीत जास्त प्रशाशन’ या घोषणेचा फुगा फुटला. त्याचप्रमाणे गंगेत अशूद्ध पाणी सोडणाऱ्या कारखान्यांना कोणत्याही प्रकारचे बंधने न घालता केवळ प्रचार, पैसा व पूजा करून गंगा शूद्ध करण्याच्या बाता करणे हा जनतेला देण्यात येत असलेला शूद्ध धोका आहे.

[kjlc eñpk LoPN Hkkj r ukjk % स्वच्छ भारत हे सूधा जनतेचे लक्ष्य भटकविण्याची वालबाज योजना आहे. स्वच्छतेचा सरळ संबंध सार्वजनीक स्वच्छतेशी

जूळीत आहे. सार्वजनीक स्वच्छतेचा सरळ संबंध सरकारच्या कचरा एकत्रित करून त्याची विल्हेवाट लावण्याच्या व्यवस्थेशी संबंधित आहे. स्वच्छतेवर सरकारचा खर्च अत्यल्प आहे. स्वच्छतेचा भार सांभाळणाऱ्या दलितांना आजही अमानविय जीवन जगावे लागत आहे. गटर मण्ये दबून दरवर्षी कित्तेक सफाई कर्मचारी दबून मरतात. डोक्यावरुन मैला वाहून नेण्याची प्रथा आजही कित्तेक शहरात चालू आहे. मोदी मंगळावर यान पाठवितो पण जमीनीवरची घाण त्यांना दिसत नाही. जनतेच्या स्वास्थ्याची जबाबदारी सांभाळणाऱ्या या कामगारांना सर्वात कमी वेतन दिल्या जाते. स्वच्छतेचा संबंध गरीबी व आर्थिक विषमतेशी आहे. येथे मुकेश अंबानीच्या एका कुटुंबाला राहण्यास 36 मजली अंटालिना आहे तर दुसरीकडे 65 टक्के मुंबईकरांना राहण्यास गटर गंगेतिल धारावी आहे. जिथे सार्वजनीक स्वच्छता गृहे व ग्रामिण भारतातील 80 टक्के जनतेला संडास बांधून हे सरकार देवू शकत नाही, पिण्याचे पाणि उपलब्ध करू शकत नाही व त्याकरीता विस्वासार्ह काही ठोस योजना किंवा उपाय नाही तिथे स्वच्छ भारत बणविण्याचा हा प्रचार हे केवळ मृगजळ आहे. पाश्चिमात्य देश स्वच्छ आहेत कारण तेथिल जनता घाण करीत नाही असे टोमणे मारुन भारतिय जनता ही घाणेरडी असल्याचे मोदीने जाहिर केले. जनतेचा सेवक म्हणून घेणाऱ्या मोदीने जनतेलाच अस्वच्छ असल्याचे जाहिर करून टाकले. गंगा शुद्ध करण्याचे मृगजळ हिंदूच्या आस्थेला जिंकण्याकरीता आहे तर स्वच्छ भारताचे मृगजळ अन्य जनतेचे लक्ष्य मुख्य प्रश्नांवरून भटकविण्याकरीता आहे. याशिवाय इलेक्ट्रानिक्स वस्तूचे डंपींग, कारखान्यांचा—मोटार गाड्यांचा धूर, खाणी मुळे प्रदूषीत होत असलेले नदी—नाले व ब्राह्मणी हिंदू फासिवादी मानसिकतेने खराब केल्या जात असलेले मंदू हे संकेत देत आहे कि स्वच्छ भारत अभियानाच्या नावावर भारताला अत्यंत घाणेरडे बणविल्या जात आहे.

dkG0k i \$ kbps | Qn nk<holY; kus dysys xKMckky% काळ्या पैशाचे घबाळ उघड झाले आहे. हे पहाड खोदून उंदिर पकडण्याची कवायत आहे असे दिसत आहे. यात नवकी किती पैसा आहे हे सरकारला अजूनही माहित नाही. ज्यांची नावे सुप्रिम कोर्टाला सादर केली आहेत त्यांनी त्यांनी जिथे पैसे ठेवले आहेत त्या देशाला टेक्स दिला आहे तेंव्हा कायद्याप्रमाणे तो पैसा काळा पैसा होत नाही. त्यामुळे पुर्वीच्या काँग्रेसने व आत्ताच्या भाजपाने आपली बैईमानी झाकण्याकरीता काळ्या पैशाचे हे आणखी एक मृगजळ जनतेपूढे सादर केले आहे. जाणकारांचे म्हणने आहे कि भ्रष्टाचाराच्या माध्यमातुन जमा केलेला पैसा देशातच प्रवंड प्रमाणात आहे व हा पैसा अंडरग्राऊन्ड पॅरलल अर्थव्यवस्था चालवित आहे. यांत भाजपा व काँग्रेस व देशातिल दलाल भांडवलदार व त्यांचे चमचे सर्वच गुंतले आहेत त्यामुळे याला हात घालायला सरकार तैयार नाही.

de] ed bu bMh; k% त्याचप्रमाने मेक इन इंडीया दुसरे तिसरे काही नसून विदेशी भांडवलाला भारताचे सर्व दारे मोकळे करने होय. या संकट काळात विदेशी भांडवलदारांना त्यांच्या भांडवली व्यवस्थेचे संथ झालेले चक्र गतिमान करण्याकरीता स्वस्त दरात कच्चा माल व स्वस्त दरात मजूरांचा पुरवढा पाहिजे आहे. तो त्यांना मोदी या योजने व्वारे प्रदान करीत आहे. भारतात येवून ते जरी वस्तू निर्माण करतील तरी त्याचा भारताला काहीही फायदा होणार नाही. कारण त्यांच्या निर्माण व विक्रिवर भारताचे कसलेही नियंत्रण नसणार. गेल्या दशकांत झालेल्या विदेशी भांडवल गुंतवणूकीने कसलेही रोजगार उत्पन्न केले नाही. ते केवळ आपल्या देशाच्या जमीनी, नदी, नाले, पर्वते आणि जंगल यांचा उपयोग करून त्यांना प्रदूषीत करणार व जमीनीला अनुत्पादक बणवून उजाड करून सोडून जातील. विदेशी भांडवलाच्या भरोश्यावर फुगविण्यात आलेला आर्थिक विकासाचा फुगा जसा अन्य आशियाई टाईगर्स नावाने संबोधल्या जाणाऱ्या देशात (तायवान, सिंगापूर, इंडोनेशिया वगैरे) फुटला तशीच गत भारताची होणार. कारण विदेशी भांडवलाला देशात स्थिर राहण्याचे काहीच बंधन नाही ते जिकडे जास्त नफा मिळते तिकडे जागतिक स्तरावर पलायन करीत असते. या योजनेने भारतातील दलाल मात्र खुप कमावणार. जनतेचे शोषण आणखी तिव्र होणार, आधीच मोठ्या प्रमाणावर असलेली बेरोजगारी विक्राळ रूप धारण करेल व देशात प्रचंड आर्थिक तफावत व अराजकता माजणार. मोदीने ही योजना जाहिर करून भारताला पूर्णपणे साम्राज्यवाद्याच्या आर्थिक गुलामीत ढकलले आहे.

fLdy bMh; k% स्किल इंडीया हे थोतांड आहे. कौशल्य निर्माणीची भारताची कासव गती पाहिल्यास ते आटापिटा करून केवळ 30 लाख लोकांचेच कौशल्य विकास करू शकतात जेव्हा कि आज 50 कोटी युवकांना कौशल्य विकास करण्याची गरज आहे. याकरीता 'नेशनल स्किल डेव्हलपमेंट कार्पोरेशन' आणि स्वायतत्त्वा असलेले 'नेशनल स्किल डेव्हलपमेंट एजेन्सीज' निर्माण केली आहे व यांना समन्वय करण्याकरीता योजना आयोगाच्या उपाध्यक्षाच्या अध्यक्षतेत 'नेशनल स्किल डेव्हलपमेंट को—ऑर्डिनेशन बोर्ड' बणविले आहे. पण यांच्या मार्फत गेल्या साडे तिन वर्षात केवळ 1.35 दशलक्ष तरुणांनाचेच कौशल्य विकास करण्यात आले आहे. राज्य आणि केन्द्र सरकार मिळून केवळ 8.7 दशलक्ष तरुणांनाच प्रशिक्षीत करू शकले. सरकारचे कौशल्य विकास कासव गतिने चालू आहे. दरवर्षी 13 दशलक्ष नविण लोकं कामगार (वर्कफोर्स) म्हणून तयार होतात आणि सरकारची क्षमता केवळ 3.1 दशलक्ष प्रशिक्षीत करण्याची म्हणजे केवळ 2 टक्के आहे. म्हणजे तिन चतुर्थीश तरुणांना कोणतेही कौशल्य विकासाचे प्रशिक्षण मिळाणार नाही हे स्पष्ट आहे. कितीही आटापिटा केला तरी कमित कमी येणाऱ्या दहा वर्षापर्यंत सरकार अशी काही व्यवस्था

करु शकेल कि जेनेकरुन पात्र तरुणांना कौशल्य विकासाचे प्रशिक्षण मिळू शकेल याची काही शक्यता दिसत नाही. केवळ प्रचारातुन गाजर दाखविण्याचे काम मोदी सरकार करीत आहे.

[kk] nkj dh [jip% आदर्श गाव ही कॉग्रेसच्या निर्मल ग्राम, मुलायम सिंगाच्या लोहिया ग्राम व मायावतिच्या आंबेडकर ग्राम योजनेची कॉफी आहे. मोदी नावे बदलवून जून्याच योजना आणत आहेत. कोट्यावधी रुपयाचे धनी असलेल्या खासदारांना एक गाव दत्तक घेउन विकास करण्याचे आवाहन उंटाच्या तोंडात जिरा घालण्या सारखे आहे. देशाचा विकास करण्यास खासदार असतात पण ते सोडून त्यांना गावच्या सरपंचाचे काम करण्यास सांगणे हे देशपातळीवरच्या समस्यांना बगल देण्याची धुर्त चाल आहे. आता खासदारं घुशी मारून वाघाची शिकार केल्याचा आव आणतिल. आणि समजा इमानदारीने देशातील राज्यसभा व लोकसभेचे मिळून सर्व 795 खासदारांनी आपल्या कार्यकाळात प्रत्येकी तिन गावे जरी आदर्श बणविली तरी 2024 पर्यंत म्हणजे मोदींच्या 10 वर्षाच्या टार्गेट पर्यंत एकंदर 6, 360 गावे आदर्श होतिल. आदर्श होणे म्हणजे काय? हे अजूनही मोदी ने स्पष्ट केलेले नाही ही बाब वेगळी. देशात 7 लाख गावे आहेत तेंव्हा या गतिने गावाचा विकास मोदी करणार आहे तर सात लाखातिल शेवटच्या गावाच्या विकासाचा नंबर केंद्र येणार? हे मोदीचा देव सुध्दा जाणत नाही. ही सरकारची कार्यक्षमता नसून नालायकी आहे. या चालबाजीत गावकन्यांच्या जमीनी गमावण्याचे षडयंत्र आहे. ही योजना जाहिर होताच बिल्डरांच्या मोठ—मोठ्या कंपन्यांनी गावाकडे मोर्चा वळविला आहे. ते मोठ्या प्रमाणावर गावातिल जमीनी खरेदी करीत आहे. त्यामुळे आता शेतकन्यांच्या पूढे आपली जमीन वाचविण्याची नवी समस्या निर्माण झाली आहे. सांसद आदर्श गावाच्या नावावर गावाच्या हिरवळीत बंगले बांधून विकण्याची ही योजना बिल्डरांना पोसण्याची व शहरातिल अमीरांवरे गांवातिल जमीनी हड्डपण्याची योजना आहे.

LekVl fI Vl dj uh [kk% त्याचप्रमाणे मोदीने देशात 100 स्मार्ट सिटी बणविण्याचीही घोषणा केली. पुर्वि महाराष्ट्रात भाजपा—शिवसेनेचे सरकार आले होते तेंव्हा मुंबईचे सिंगापूर बणविण्याची घोषणा केली होती ती विरुन गेली. नंतर कॉग्रेसच्या विलासराव देशमुखाने मुंबईचे शांघाय बणविण्याची घोषणा केली. ठाकरे व विलासराव दोघेही मेले पण मुंबईचा कचरा जागच्या जागेवरच आहे. छोटे उद्योजक, फेरीवाले, झोपडपट्टीवासीयांना हाकलून लावण्याचे सत्र चालूच आहे. आता पुन्हा शांघाय—मुंबई सिस्टर सिटी असे करार झालेत. आज अस्तित्वात असलेल्या शहरांची वाईट स्थिती सरकार सुधारु शकत नाही. जगातिल सर्वात प्रदूषित शहरे भारतात आहेत. मुंबई पासून तर गडचिरोली पर्यंत झोपडपट्ट्या व उघड्यावर वाहणारे गटर हे भारतातिल शहरांचे अविभाज्य अंग बणले

आहे, प्रसाधन गृहे नाही व महिलांकरीता तर नाहीच नाही. मलेरीया, डेंग्यू चिकन गुनिया हे सरकारच्या जनसंख्या नियंत्रणाचे सारथी बणले आहे. अश्या स्थितीत मोदीचे स्मार्ट सिटी हे विदेशी भांडवला करीत नविण कुरणे निर्माण करण्याचे धोरण आहे ज्यांत मोदीचे स्थानिक मोठे व्यापारी आणि बिल्डर्स येथेच्छ चरणार.

turpk f[kl k [kkyh dj.kkjh tu&/ku% याचप्रमाणे पंतप्रधानांची जन-धन योजना ही संकटात असलेल्या भांडवली बँकींग प्रणालीला वाचविण्याकरीता आहे. जनतेची जी काही जमा आहे ती बँकेत ओढून भांडवलदारांना भांडवली बाजारात खेळण्यास भांडवल उपलब्ध केल्या जाणार आहे. याने जनतेचे भले होणार नाही तर उलट जनतेची पिळवणूक केल्या जाणार. संकटात असलेली बँकींग प्रणाली कोणत्याही क्षणी कोसळू शकते. त्यामुळे जनतेच्या मेहनतीच्या कमाई वर दरोडा टाकण्याची ही योजना आहे.

Jeo t; r% HkkMoykps Okor% त्यांचे श्रमेव जयते हे कामगारांच्या हक्कावर गदा आणणारे धोरण आहे. मोदी सरकारने संसदेच्या पहिल्याच अधिवेशनात कामगार विरोधी विधेयके पास करून त्यांनी दाखवून दिले आहे कि ते श्रमिकांचे कर्दनकाळ आहेत. कायदा असतानाही आज कामगारांना मालक वर्ग संघटना बणवू देत नाही तर आता तर मोदीनी 30 टक्के कामगारांच्या मंजूरीची सकित केली आहे याने तर संघटना बांधणे हेच बेकायदेशीर होवून जाणार. ले ऑफ आजही कायद्याला न जूमानता केल्या जातात याला वठणिवर आणण्या ऐवजी उलट कायद्यातुन यात मालकांना सवलत दिल्या गेली. अप्रेन्टीसशीप जास्त काळ व जास्त संख्येने वाढवून नव कामगारांना अत्यंत कमी पगारात राबवून मोठ्या प्रमाणावर शोषण केल्या जाणार. कामगारांच्या 6 लाख कोटी रुपये जमा असलेल्या प्राविडेंट फंडाला शेअर मार्केट मध्ये लावून कामगारांच्या भविष्या सोबत खेळण्याचे षडयंत्र या श्रमेव जयते च्या गोंडस नावावर केल्या जात आहे. ही योजना कोणत्याही कामगार संघटनांना न पाचारता न जूमानता घोषीत केल्या गेली आहे. हे उघडपणे अस्तित्वात असलेल्या कामगार कायद्याचे देखील उल्लंघन आहे.

'ekn% ijk.k* Hkkjrkps vkl/fud foKku% ई गर्वनन्स व डिजीटल इंडीयाची घोषणा करणाऱ्या मोदींची वैचारीक पातळी किती अविज्ञानी, माधासलेली व घोर प्रतिगामी आहे हे त्यांनी मुंबई मध्ये अंबानीच्या दवाखान्याचे उद्घाटन करताना बोलून दाखविले. 'गणपतीला असलेले हत्तीचे मुंडके व महाभारतातील सुत पुत्र नावाने असलेला कर्ण याला त्यांनी तत्कालिन ट्रान्सप्लॉन्ट व जेनेटीक टेक्नॉलॉजी असे संबोधले'. व हे विज्ञान भारतात पुर्वीकाळातच होते असे म्हटले हे ऐकून सारे जग भारतावर हसले असणार. संघाने जेवढे व जसे शिकविले तेच मोदी वदत आहेत. यातुन मोदी हे ब्राम्हणी सरंजामी कचन्यात उगवलेले

साम्राज्यवादी गाजर गवत आहे हे दिसून येते. या सहा महिन्यात मोदी सरकारने प्रचाराच्या फार्स शिवाय जनतेला वास्तविक असे काहीही दिले नाही. उलट जनतेवर दमन व शोषण वाढविणारे निर्णय घेतले आहे. या निर्णया मुळे साम्राज्यवादी व देशातिल दलाल भांडवलदारांना मात्र भरपूर नफा कमावण्यास रान मोकळे केले गेले आहे. हे सिध्द होत आहे.

efdk i kble fefuLVj% मोदीना प्रधानमंत्री बणविण्याचा ठेका एपको नावाच्या एका अमेरीकन कंपनीला दिला होता. 7000 कोटी पेक्षाही जास्त पैसा केवळ प्रचारात खर्च करण्यात आला. ज्यांनी या 'मेकिंग प्राईम मिनिस्टर' प्रकल्पात भांडवल गुंतवले होते त्यांना दोन्ही हाताने नव्हे तर जेसीबी मशिनने गोळा करावी लागेल एवढी कमाई झाली आहे. मोदीच्या प्रचाराचे मॅनेजमेंट व आर्थिक बजेट सांभाळणारे दलाल भांडवलदार गौतम अदानी यांची संपत्ती अचानक पणे या कालावधिमध्ये 152 टक्याने वाढली आहे. त्यांच्या भांडवलाचे शेअर्स 44000 कोटी येवढे झाले आहे व ते भारतातील पहिल्या दहा अरबपती मध्ये विराजमान झाले आहे. तसेच मुकेश अंबानी नंतर दुसऱ्या क्रमांकावर असलेले सन फार्माचे दिलीप सिंघवी यांच्या संपत्तीत 43 टक्यांनी वाढ झाली आहे. त्याचप्रमाणे 59 वर असलेली अरबपतिंची संख्या एकदम वाढून 109 वर गेली आहे. ही किमया मोदी सरकारने सत्तेत येताच करुन दाखविली आहे. आता हे स्पष्ट झाले आहे कि अरबपतिंच्या रांगेत पहिल्या दहा मध्ये असलेले अंबानी, दिलीप संघवी, लक्ष्मी मित्तल, अजिम प्रेमजी, शिव नादर, एस. पी. हिंदूजा, पल्लोजी मिश्र, कुमार मंगलम, सुनिल मित्तल व गौतम अदानी या अमेरीकन दलालांच्या ग्रूप ने मोदी ला पंतप्रधान पदावर बसविले आहे. अशाप्रकारे मोदींनी निवडणूकी मध्ये विकासाचे गाजर दाखवून जनतेची फसवणूक केली आहे. त्यामुळे मोदी सरकार हे आर्थिक रूपाने देश व जनतेला अधोगतिस नेत आहे तर सामाजिक रूपाने जनतेत कधी नव्हे असे सामाजिक व्देश पसरविल्या जात आहे. जनतेवर ब्राह्मणी हिंदू फासीवादींचे हल्ले वाढले आहेत. सहा महिण्यातच त्यांचा 'सबका साथ सबका विकास' हा नारा खन्या अर्थाने 'जनतेचा न्हास व दलालांचा विकास' असा आहे हे स्पष्ट होत आहे. याप्रकारे आर्थिक व सामाजिक अशा दोन्ही तन्हेने भारतीय जनतेच्या समोर मोदी सरकार एक आव्हान बणून उभे ठाकले आहे.

eknli i jku ¾ ckEg.kokn\$1 ketT; okn% केन्द्रातिल मोदी सरकारच्या जाहिर केलेल्या सर्व योजना ह्या पोकळ व फसव्या आहेत. मोदी विदेशी भांडवलाच्या, देशातिल जनतेला पिळून पैसा काढण्याच्या तसेच देश्याचे साधन व संपत्ती कवडीमोल भावात विकून भांडवल जमा करण्याच्या भरोश्यावर त्यांचे तथाकथित 'अच्छे दिन' आणू पाहात आहे. माणसाला माणूस न समजणारे व अमानविय जातिप्रथा जोपासणाऱ्या ब्राह्मणवादी विचाराचे प्रधान

सेवक असलेल्या मोदींचे अच्छे दिन जनतेकरीता स्वप्नातही शक्य नाही. विदेशी भांडवलाच्या भरोश्यावरचा हा त्यांचा डोलारा जनतेवर आणखी जास्त संकटे आणणार. वास्तविकपणे ही भांडवली व्यवस्था जिर्ण झाली आहे. हिला तरणोपाय नाही. या व्यवस्थेला एकच इलाज आहे तो म्हणजे या जागी समाजवादी व्यवस्था स्थापण करणे. सत्ताधारी वर्ग बंदूकीच्या जोरावर जनतेला कन्ट्रोल मध्ये ठेवून, विदेशी कंपन्याशी करार करून व्यवस्थेला तारण्याचा प्रयत्न करीत आहे. पण यातुन आणखी जास्त निर्भरता वाढेल व देश आपले सार्वभौमिकत्व गमावून बसेल.

तरुणांची रोजगाराची भूख मोदीच्या भाषणांनी भागणार नाही. कामगार विरोधी घेतलेल्या निर्णयांमुळे कामगार वर्गातिल असंतोष आणखी उफाळणार. शेतकऱ्यांच्या जमीनी मोदींच्या धोरणांमुळे संकटात आलेल्या आहे त्यामुळे आधिच हवालदिल झालेला शेतकरी पुन्हा नव्या सापळ्यात सापडला आहे. या सहा महिण्यातच जनतेचा भ्रमनिरास होण्यास सुरवात झाली आहे. मोदी प्रचार माध्यमा व्दारे बडे बोल शैलिचा उपयोग करून भ्रम आणखी दिवस कायम ठेवण्याचा प्रयत्न करीत आहे. जर याने परिस्थिती सांभाळल्या जाणार नाही तर जनअसंतोषाला दिशाभूल करण्यास हिंदू सांप्रयदायीकतेचे हत्यार मोदीने तैयार ठेवले आहे. माओवादी आंदोलनावर लादलेले युद्ध आणखी तिव्र करण्याकरीता आय.ए.एस. अधिकाऱ्यांच्या ट्रेनिंग सिलॅबस मध्ये नक्षलवाद हा विषय सामील केला आहे. दोन लाख आणखी अर्धसैनिक बलांना माओवादी आंदोलनावर आक्रमण करण्याकरीता पाठविण्याची योजना बनविली आहे. त्याचप्रकारे राज्यसत्तेच्या सर्व शक्तिचा उपयोग करू अशी घोषणा अर्थात सेनेचा वापर करण्यास धोरणात्मक निर्णय घेतले आहे. त्याचप्रमाणे मानसिक युद्ध तिव्र करण्याकरीता केन्द्र स्तरावर आकाशवाणी व दुरदर्शन वरून माओवादी विरोधात चार जिंगल्स सादर केल्या जात आहे. माओवादी नेतृत्वाला संपविण्याकरीता मोठे बक्षिसे जाहिर केले आहे. यामुळे युद्धाची तिव्रता आणखी वाढणार आहे.

मोदी सत्तेवर येताच जो हिंदू अंहकार देशभर उफाळून आला ही ब्राह्मणी हिंदू फासीवादी सत्तेची झलक दाखवित आहे. शैक्षणिक क्षेत्रात आध्यात्मवादी, अविज्ञानी सिलॅबस व आचरण करण्याचे प्रयत्न चालू आहे. खुद मोदीनेच गणपती व कर्णाला जोडून नवे अविज्ञानी मोदी पूरान जाहिर केले आहे. अशा रितीने आर्थिक व सामाजीक रित्या भारताला अधोगतिस नेणारे राजकारण मोदी सरकारचे आहे. याचा कामगार व शेतकरी वर्गावर प्रचंड विपरित परिणाम होणे सुरु झाले आहे. आदिवासी, दलित व महिलां व अल्पसंख्याकावर हल्ले वाढले आहेत व ते आणखी वाढतच जाणार. तेंव्हा या ब्राह्मणी हिंदू फासीवादी सत्तेच्या विरोधात सर्व लोकशाहीवादी व धर्मनिरपेक्ष जनतेनी संयुक्तपणे संघर्ष करणे आज

काळाची गरज आहे. देशाचे सार्वभौमिकत्व टीकवून ठेवायचे असेल, देशाला बोटावर मोजता येणाऱ्या लोकांच्या हातातुन मुक्त करायचे असेल, देशात खन्या अर्थाने जनतेचे राज्य स्थापन करायचे असेल तर आपल्याला समाजवादी भारत निर्माण करावेच लागेल. व त्याकरीता क्रांतिशिवाय दुसरा सोपा मार्ग नाही.

करीता सचेत होवून देशात माओवार्दींच्या नेतृत्वात चालत असलेल्या जनयुद्धात प्रत्यक्ष सामिल होवून किंवा ब्राह्मणी हिंदू फासीवादी विरोधी व्यापक जनसंघर्षात सामील होवून प्रत्येकाने आपली भूमीका निभावने गरजेचे आहे

.....(महाराष्ट्र विधान सभेची निवडणूक...पान नंबर 35 वरुन) दहा वर्षपासून बलिदान देवूनही कशी नांदत आहे हे सांगितले पाहिजे व हेच महाराष्ट्रातिल जनतेचे भविष्याचे भ्रूण आहे करीता यांत सामिल करण्यास जोरदार प्रयत्न केले पाहिजे. आपण हे समजले पाहिजे कि ब्राह्मणी हिंदू फासीवादी हे वैचारीक दृष्ट्या घोर कम्युनिस्ट विरोधी आहेत. त्यांनी सत्तोवर येताच क्रांतिकारींची हत्या करण्याकरीता मोठे बक्षिसे जाहिर केली आहेत. कन्द्र व राज्य सरकारचे आणखी जास्त बलें ते तैनात करीत आहेत. तेंव्हा याचा प्रतिकार करण्यास आपण पहिल्यापेक्षा आणखी जास्त दुढसंल्पाने व जास्त चतुराईने युध करायचे आहे. दुश्मनांचा प्रतिकार करीत त्यांना हरविण्याकरीता एकच गुरुकिल्ली आहे व ती म्हणजे जास्तीत जास्त संख्येने जनतेला जनयुद्धात गोलबंद करणे. आपण जर अचुक डावपेच व कार्यशैली चा वापर केला तर आपण या परिस्थितीचा योग्य रित्या वापर करून क्रांतिकारी संघर्षाला आणखी उंचीवर घेवून जावू शकतो.

एकंदरीत या निवडणूकीने पुन्हा एकदा जनतेची फसवणूक केली आहे. या निवडणूकीत राज्यकर्त्यांनी वापरलेले डावपेच, नेत्यांची मोठ्या प्रमाणावर उचलबांगडी, वापरलेला अमाप पैसा, निवडून आलेले करोडपती व गुन्हेगार आमदार, पक्षांनी दिलेली आस्वासने व निवडून आल्यावर जाहिर केलेले कार्यक्रम हे सर्व स्पष्ट करतात कि ही निवडणूक जनतेकरीता एक धोका होती. यांतुन सत्ताधारी वर्ग त्यांचे प्रतिनिधी निवडतात. जनतेचा वापर प्रयोगातिल उंदरा सारखा लोकशाहीचे ढोंग दाखविण्याकरीता मात्र केल्या जातो. त्यामुळे या निवडणूकीच्या घडामोडीतुन पुन्हा अगदी स्पष्ट झाले आहे कि जनतेचे राज्य आणायचे असेल तर क्रांति शिवाय पर्याय नाही. करीता जनतेला ही समज देवून राजकीय रित्या चेतनाबद्ध करून जनयुद्धात उतरविणे अत्यंत गरजेचे आहे.

‘‘अमरीका दुनिया की जनता का नंबर एक दुश्मन है! लूटेरे, युध्दखोर अध्यक्ष ओबामा वापस जाओ! ’’

नरेन्द्र मोदीची अमेरीका भवित!

26 जानेवारी, गणराज्य दिनी ओबामाला भारताचे नमन!
नंबर एकचा जागतिक लुटेरा अमेरीकी साम्राज्यवादाचा सम्मान
म्हणजे भारतीय जनता व स्वातंत्र आंदोलनातिल शहीदांचा अपमाण!

**याच्या निषेधात 26 जानेवारी 2015 ला भारत बंद करा!
भाकपा(माओवादी) केन्द्रीय कमेटी**

तरुणांच्या आक्रोशाला क्रांति मध्ये बदलवून टाका!

(माओवादी पार्टीच्या स्थापनेच्या दशकपुर्ति निमित्ताने युवक व रोजगाराच्या स्थिती बाबत मिमांसा.)

जगातिल सर्वात मोठी लोकशाही असण्याच्या डिंगा मारण्यात ना मिडिया दमतो ना संसदिय नेते थकतात. पण या तथाकथित लोकशाही मध्ये भारताचा स्वास कोंबल्या जात आहे. तसे 'भारत विरुद्ध इंडिया' विश्लेषकांच्या विश्लेषनाची विषयवस्तू बणली आहे. गरिब जनतेला भारत संबोधतात तर अमिरांना इंडिया असे संबोधले जातात. आता जगातिल सर्वात तरुण देश म्हणूनही फुर्माशी दाखविल्या जात आहे. पण या तरुण भारताच्या युवकांचे भविष्य ना त्यांच्या पिळदार मांसपेशी मध्ये आहे ना त्यांच्या टॅलेंट वर. कारण याचे सुत्र त्यांच्या हातात आहे ज्यांना कुणाची पर्वा नाही. हे ते लोकं आहेत ज्यांची भारताच्या लोकशाही वर इजारेदारी आहे. तसे लोकशाही व इजारेदारी हे परस्पर विरोधाभासी शब्द आहेत. पण वर्गीय समाजात सर्वांकरीता राज्य असणे ही कोरी कल्पना मात्र आहे. जगात ज्याला लोकशाही म्हणत आहेत वास्तविकतेत ती भांडवली लोकशाही आहे. भारतात ही भांडवली लोकशाही 'ट्रिकल डाऊन'(झिरपन्याचा सिधान्त)¹ सिधान्तानुसार दलाल नौकरशाहा भांडवलदारांची लोकशाही बणते. ही नेहरुच्या काळापासून समाजवादाचे रूप घेवून सूरु होते, इंदिरा गांधींच्या आणिवाणीच्या काळात क्रूर रूप धारण करते, राजीव—मनमोहन सिंगांनी हिला आतंकी बणविले आहे तर आता नरेन्द्र मोदी हिला फासीवादी रूपात नंदवित आहे. अमेरिकेच्या लोकशाही विषयी म्हटले जाते कि एक टक्के भांडवलदार निर्णयक आहेत पण भारतात तर ही एका व्यक्तिच्या हातातिल खेळणे बणले आहे. युपीए—२ सरकारच्या अध्यादेशाला एक खासदार कचन्याच्या टोपलित टाकतो व पूर्ण संसदेला ते मान्य करावे लागते.² किंवा आता सर्व मंत्रालयांच्या सचिवांना नरेन्द्र मोदींच्या दरबारात परेड करावी लागत आहे, शेवटी गोष्ट एकसारखीच आहे. जे या लोकशाहीचे गोडवे गातात त्यांनाच ही इतकी दुर्मिळ आहे तर सामान्यांची काय पत? मग आपल्या भावी जीवनाचे स्वप्न रंगवित असलेल्या युवकांना काय मिळणार? तरुण भारताच्या तरुणांनी स्वप्न पाहण्या आधी हे जाणून घेतले पाहिजे कि वर्तमान लोकशाही आणि त्यांच्या भविष्याचा काय संबंध आहे?

Mek³QI fo#/n Mek⁴I h ³ % डेमोग्राफी चांगली असली तरी लोकशाही वाईट आहे त्यामुळे ती या चांगल्या डेमोग्राफीला गिळून टाकणार. भारताची लोकशाही ही भारताच्या लोकांसोबत अशीच छळ आणि कपटी कारस्थान करीत आहे. 2011 च्या जनगनने नुसार भारताच्या 121 कोटी जनसंख्येच्या जवळपास अर्धे म्हणजे 48.6 टक्के 24 वर्षा खालिल आहे. 15 ते 24 वर्ष वयाचे लोकं 232 दशलक्ष आहेत. काम करण्यायोग्य जनसंख्या किंवा वर्कफोर्स जे 15 ते 59 वर्ष वयोगटातिल आहेत ते 62.5 टक्के होतात. ही डेमोग्राफी गर्वाची बात आहे. इतक्या शक्तिला कार्यात लावल्यास भारताचे चित्र बदलू शकते. पण हे तेंव्हाच शक्य आहे जेंव्हा देशाची व्यवस्था या वर्कफोर्सला काम देण्यास तयार असेल आणि त्यांच्यात कौशल्याचा विकास करण्याची पूरेपूर सोय असेल. सिंगापूर, दक्षिण कोरीया, थाईलंड आणि ताईवान या देशांनी तरुण वर्कफोर्सच्या बळावर सध्यारिस्थित सिस्टम मध्येच तिव्र गतीने आर्थिक वाढ केल्याची नोंद केली होती. प्रचंड विषमतेसोबत प्रती व्यक्तिवार्षिक इंकम वाढ 2 टक्के नोंदविली होती. पण भारत सरकार या हातांना कामे देवू शकेल काय? या प्रश्नाचे उत्तर अर्थशास्त्री पासून तर साधारण व्यक्तिपर्यंत नाही असेच देणार. या वर्कफोर्स ला जर कामे द्यायचे असेल तर येणाऱ्या नऊ वर्षात 500 दशलक्ष नविन रोजगार निर्माण करावे लागतील. रोजगाराकरीता चांगल्या शिक्षणाची आवश्यकता आहे. चांगल्या नौकर्यांकरीता योग्य कौशल्याची गरज असते. आजच्या शिक्षणाची व प्रशिक्षणाची स्थिती अशी आहे कि कौशल्य आणि क्वॉलिटीच्या अभावी शिक्षीतांनाही नौकर्या गमावून बसावे लागत आहे.

500 दशलक्ष तरुण असे आहेत कि ज्यांना त्वरीत शिक्षण आणि कौशल्य विकासाची गरज आहे. शासनाने कौशल्य विकासाची स्किम आणली आहे. या अंतर्गत 2022 पर्यंत 530 दशलक्ष तरुणांचे कौशल्य विकासाचे लक्ष्य ठेवले आहे. 380 दशलक्ष राज्य सरकारांनी करायचे आहे व उरलेले 150 दशलक्ष केन्द्र सरकार पब्लिक प्राईव्हेट पार्टनरशिप व्वारे करणार आहे. याकरीता 'नेशनल स्किल डेव्हलपमेंट कार्पोरेशन' आणि स्वायतत्त्व असलेले 'नेशनल स्किल डेव्हलपमेंट एजेन्सीज' निर्माण केली आहे व यांना समन्वय करण्याकरीता योजना आयोगाच्या उपाध्यक्षाच्या अध्यक्षतेत 'नेशनल स्किल डेव्हलपमेंट को—ऑर्डिनेशन बोर्ड' बणविले आहे. पण यांच्या मार्फत गेल्या साडे तिन वर्षात केवळ 1.35 दशलक्ष तरुणांनाचे कौशल्य विकास करण्यात आले आहे. राज्य आणि केन्द्र सरकार मिळून केवळ 8.7 दशलक्ष तरुणांनाच प्रशिक्षीत करू शकले. सरकारचे कौशल्य विकास कासव गतिने चालू आहे. दरवर्षी 13 दशलक्ष नविन लोकं कामगार (वर्कफोर्स) म्हणून तयार होतात आणि सरकारची क्षमता केवळ 3.1 दशलक्ष प्रशिक्षीत करण्याची म्हणजे केवळ 2 टक्के आहे. म्हणजे तिन चतुर्थांश तरुणांना कोणतेही कौशल्य विकासाचे प्रशिक्षण मिळणार नाही हे स्पष्ट आहे. कितीही आटापिटा केला तरी कमित कमी येणाऱ्या दहा वर्षापर्यंत सरकार अशी काही व्यवस्था करू शकेल कि जेनेकरून पात्र तरुणांना कौशल्य विकासाचे प्रशिक्षण मिळू शकेल याची काही शक्यता

दिसत नाही. तरुणांच्या भविष्यातिल आंधार स्पष्ट दिसत आहे. हा तरुणांच्या भविष्यावर फिरविण्यात आलेला नांगर आहे. 11 व्या पंचवार्षिक योजनेचे दस्तावेज सांगते कि 80 टक्के वर्कफोर्स ला कुठल्याही प्रकारच्या कौशल्य प्रशिक्षणाची सुविधा नाही. तेच विकसित देशांतील कौशल्य विकास डोळ्यात भरण्याजोगा आहे. दक्षिण कोरिया 96 टक्के, जर्मनी 75 टक्के, जापान 80 टक्के आहे.

भारत सरकार तरुणांना रोजगार देण्याएवजी हजारों रुपये भत्ता देण्याचे आस्वासने देतात. उदाहरणार्थ उत्तर प्रदेशच्या सरकारने 1000 रु. प्रति महिना बेरोजगार भत्ता देण्याचे आस्वासन दिले होते आणि भारतीय जनता पार्टी ने मते देण्याच्या किंमतीवर 2000 रु. बेरोजगार भत्ता देण्याचे आस्वासन दिले होते. आता ही बाब आणखी वेगळी आहे कि ते यावर किती अमल करतील. पण यातून एक गोष्ट जाहिर होते कि तरुणांना सक्षम बणविणे आणि रोजगार देण्याचा त्यांचा काही विचार नाही. त्यांना कष्टी आणि स्वाभिमानी बणविण्या ऐवजी लाचार आणि चापलूस बणविण्यात येत आहे. तरुणांना योग्य शिक्षण/प्रशिक्षण व रोजगार न मिळाल्यामुळे सामाजीक असंतोष वाढत आहे. महिलांवरील वाढत चाललेले अत्याचार याचाच परिणाम आहे.

कौशल्य विकासाच्या या गती मागे साधनांची कमतरता मात्र नाही तर हे एक विचारपुर्वक आखलेल्या धोरणांच्या अंतर्गत आहे. आर्थिक व्यवस्था स्वतः स्वतःमध्ये काही स्वतंत्र बाब नाही. ती राजकीय व्यवस्थेचीच अंग आहे. आर्थिकता तिला अनुकूल राजकीय व्यवस्था निर्माण करते तर राजकीय व्यवस्था आर्थिकतेची सेवा करीत असते. दोहीं मध्ये परस्पर व्दंद्वात्मक संबंध आहे. ही बाब काचां सारखी पारदर्शी आहे कि देशाच्या अर्थव्यवस्थेवर कुणाचा कब्जा आहे? भारताची अर्थव्यवस्था साम्राज्यवादी वित्त भांडवलाच्या अधिन आहे. भारतात दलालांची भांडवलशाही आहे. दलाल नौकरशहा भांडवलदार आणि जमीनदार वर्ग या वित्त भांडवलाची सेवा करीत आहे. त्यामुळे हे सांगायची गरज नाही कि भारतात दलाल नौकरशहा भांडवलदार आणि जमीनदार वर्गाचे राज्य चालत आहे. करीता लोकशाहीच्या बुरख्याखाली चालत असलेल्या या दलालांच्या हुक्मशाहीचे नाते तरुणांचे कौशल्य, शिक्षण, रोजगार आणि जीवनाशी जुडलेले आहे. मते देणे आणि लाल किल्यावर तिरंगा फडकविणे यालाच लोकशाही म्हणायचे काय? लाल किल्यावरुन पंतप्रधान विदेशी लुटारुना 'कम मेक इन इंडिया' असा नारा देतात. याचा सरळ अर्थ 'या आणि भारताला लुटा' हा आहे. हेच स्वातंत्र्याचे मर्म आहे काय? दोन तृतीयांश जनतेला दोन वेळचे जेवन मिळणे कठिण आहे. 80 टक्के जनता दारीद्र्यात आहे, जगात सर्वात जास्त कुपोषित भारतात आहे, राजकीय विरोधाला खोटचा चकमकी व्वारे दाखून टाकल्या जात आहे. हीच जर लोकशाही असेल तर याहुन भयावह राज्य काय असू शकते? संविधानाने दिलेल्या अधिकारांना जनतेला अमंल करू दिल्या जाते काय? सामाजिक मुल्य आणि संस्कृतीच्या न्हासालाच लोकशाही म्हणायचे काय? आंदोलनकारी जनतेला गोळ्या घालून ठार करण्यालाच अभिव्यक्ति स्वातंत्र्य म्हणायचे काय? हे प्रश्न स्वतःहा राज्यव्यवस्थेचे पितळ उघडे पाडते. त्याकरीता चांगल्या जीवनाची ईच्छा बाळगणान्या तरुणांना समजने गरजेचे आहे कि चांगल्या राजकीय व्यवस्थेशिवाय चांगल्या जीवनाचा विचार ही मात्र कल्पना आहे. समाजवादी व्यवस्थाच सर्वांच्या जीवनात आनंद आणू शकते. आणि याकरीता सशस्त्र संघर्ष शिवाय दुसरा कोणताही विकल्प आजच्या घडीला नाही.

j kst xkj kp h fLFkrh % गेल्या दशकांत इतके कमी रोजगार निर्माण झाले कि याला स्वतंत्र भारतातिल बेरोजगारीचे सर्वोच्च दशक म्हणणे अतिश्योक्ति होणार नाही. 2010–2012 मध्ये केवळ 2.2 टक्केचे रोजगार निर्माण झाले. शिक्षीत आणि उच्च शिक्षीतांनाही सरासरी पेक्षाही कमी पगारात काम करण्याशिवाय गत्यंतर नाही. अनियमित कामामध्ये मोठ्या संख्येने कामगार कसेबसे जीवन जगत आहे. कामाची सुरक्षा वा सामाजिक सुरक्षेचा किंवितही पत्ता नाही. रोजगार निर्मितिच्या संदर्भात नेंशनल सर्वे रिपोर्ट दर्शविते कि 2000 ते 2011–12 च्या उच्च आर्थिक वाढी दरम्यान रोजगार निर्मिती नावापुरती झाली. जसे हॉटेल उद्योगात 35 दशलक्षा हुन 53 दशलक्षा रोजगारात वाढ दाखविली गेली आहे, पण ही सूधा अल्प पगारा मधील होती. 2004–05 मध्ये जेंड्वा जीडीपी वाढीचा दर 8.5 टक्के होता तेंद्वा रोजगार निर्मिती मात्र 0.5 टक्के प्रति वर्ष इतकीच झाली. भारतातील जवळपास 92 टक्के कामगार अनियमित आणि असंघटीत प्रकारच्या कामावर जाणे भाग पडत आहे जिथे कसलिही सुरक्षा नाही. वस्तू निर्माण उद्योग सेक्टर (मॅन्यूफॅक्चरिंग) ज्याचा भारताच्या जीडीपी मध्ये 16 टक्के वाटा आहे, पण या क्षेत्राला देखील आवश्यकते प्रमाणे रोजगार निर्माण करने अवघड जात आहे. या दरम्यान 37 दशलक्ष लोकं कृषी क्षेत्रातून बाहेर पडलेत पण त्यांना औद्योगिक क्षेत्रात रोजगार मिळाला नाही. सर्विस सेक्टर चा जीडीपी मध्ये 58 टक्के हिस्सा आहे पण केवळ 26 टक्केचे रोजगार निर्माण करू शकले. आर्थिक महाशक्तिचे स्वप्न पाहणान्यांना हे सत्य माहित असायला पाहिजे कि, एशियन टाईगर्स नावाने नावाजलेले देश आणि चीन हे वस्तू निर्माण उद्योगाचा (मॅन्यूफॅक्चरिंग) विकास करूनच पूढे गेलेत आणि भारताचे लक्ष्य सर्विस सेक्टर वर केन्द्रीत आहे. भारत व्यापक अकुशल कामगारांना समावेश करणारे रोजगार निर्माणी वर जोर देण्यापेक्षा अमेरीकेला आयटी किंवा सॉफ्टवेअर कौशल्य निर्यात करण्यावर लक्ष्य देत आहे. आता जेंद्वा पाणि डोक्यावरुन वाहायला लागले व बेरोजगारीची धोक्याची घंटा वाजायला लागली तेंद्वा मॅन्यूफॅक्चरिंग उद्योगांना प्राधान्य देण्याच्या योजना पूढे आणल्या जात आहे. आता सर्व भिस्त 'दिल्ली-मुंबई इंडस्ट्रियल कोरिडोर'⁴ वर विसंबून आहे. ते सूधा विदेशी भांडवलाच्या भरवश्यावर. मागिल दहा वर्षात ज्या प्रकारे विदेशी भांडवलाने बेरोकटोक भारताची लुट केली आहे, त्यापासून स्पष्ट संकेत मिळतात कि रोजगार निर्मितीचे जे

घबाळ दाखविल्या जात आहे ते 'ऊँटाच्या तोंडात जिरा घातल्या सारखे होणार'. 2030 पर्यंत भारताचा वर्कफोर्स चीन पेक्षा जास्त होणार. या वाढत्या बेरोजगारीच्या सेनेला नौकन्या देवू शकले नाही तर या व्यवस्थेला बर्बाद होण्यास तयार व्हावे लागेल.

दहाव्या (2002–07) आणि अकराव्या (2007–12) पंचवार्षिक योजनेत भारताचा आर्थिक विकास अभूतपूर्व झाला. पण हा विकास रोजगारहिन (जॉब लेस) विकास होता. तसेच 2004–05 आणि 2005–10 मध्ये संगठित क्षेत्रातील रोजगारांचे मोठ्या प्रमाणावर अनियमितीकरण झाले आहे. कृषी उद्योग आणि सेवा क्षेत्रातील रोजगारांच्या प्रमाणात मोठी विसंगती आहे. उद्योग क्षेत्रात रोजगारात घट झाली आहे. कृषी मधून मोठ्या प्रमाणावर मजूर शहरांकडे जात आहे. जरी सेवा क्षेत्रात रोजगार वाढलेले दिसतात तरी ते गुंतवणूकिंच्या तुलनेत नगन्य आहे. या क्षेत्रातील सकल घरेलू उत्पाद (जी.डी.पी.) मधील वाढलेली हिस्सेदारी सुध्दा रोजगाराच्या संकटाचा संकेत देत आहे. भारतात मागिल विस वर्षात सेवा क्षेत्राचा जी.डी.पी. मधील हिस्सा वाढलेला आहे. हा 1990–91 मध्ये जिथे 43 टक्के होता तिथे 2010–11 मध्ये 57 टक्के झालेला आहे. त्याचप्रमाणे कृषि ची टक्केवारी याच दरम्यान 33 टक्यावरुन घसरून 15 टक्यावर येवून ठेपली आहे. आणि औद्योगिक क्षेत्र याच दरम्यान 24 ते 26 टक्यावर मागे पूढे होत आहे. 2005 ते 2010 च्या काळात 10 पेक्षा जास्त मजूर असलेल्या उद्योगांमध्ये 5 टक्याची साधारण वाढ आहे. त्याचवेळी मोठ्या प्रमाणावर रोजगार देणाऱ्या उद्योगांमध्ये रोजगार 75 टक्यावरुन 65 टक्यावर घसरले आहे. कृषि क्षेत्र आजही सर्वात जास्त रोजगार देणारे क्षेत्र आहे. अर्ध्यपेक्षा जास्त वर्कफोर्स ला रोजगार कृषि मधून मिळत असते. पण 2005–10 मध्ये संपूर्ण रोजगारा मधील कृषि ची भागिदारी 57 टक्यावरुन घसरून 53 टक्यावर आली आहे. यामुळे 14 दशलक्ष लोकं कृषि मधून निघून सेवा आणि उद्योग क्षेत्राकडे वळले आहे. त्याचप्रमाणे 2010 ते 2012 या काळात या क्षेत्राचा रोजगार आणखी 4 टक्याने घसरला आहे. तो 53 टक्यावरुन 49 टक्यावर येवून ठेपला आहे. यामुळे आणखी 13 दशलक्ष वर्कफोर्स कृषि मधून बाहेर फेकल्या गेला आहे. इतक्या मोठ्या प्रमाणावर रोजगारातील घसरण भारताच्या स्वातंत्र्या पासून तर 2005 पर्यंत कधीच झालेली नाही. यातुन स्पष्ट होत आहे कि सर्वात जास्त लोकांची भूक भागविणाऱ्या कृषी क्षेत्राला सरकार बर्बादी कडे घेवून जात आहे. मॅन्यूफॅक्चररींग क्षेत्रात 2000 ते 2005 पर्यंत 12 दशलक्ष रोजगार निर्माण झाले होते. त्यात 2005 ते 2010 च्या मध्ये 5 दशलक्षाची घसरण झाली आहे. आणि सेवा क्षेत्र ज्याचा विकास दर या दहा वर्षाच्या काळात 10 टक्के होता ते केवळ 4 दशलक्ष रोजगारच्या निर्माण करू शकले. तसा 2010–12 मध्ये याने 11 दशलक्ष निर्माण केले. तरी सुध्दा हे स्पष्ट होते आहे कि भारताच्या स्वातंत्र्यानंतर सर्वात जास्त उत्पादक क्षेत्र (सेवा आणि उद्योग) आणि जी.डी.पी. मध्ये तेजीने हिस्सेदारी वाढविणारे क्षेत्र मानले गेले असतांनाही पूरेपूर रोजगार निर्माण करण्यात असफल राहिले आहे. असे गृहित धरल्या जात होते कि कृषि क्षेत्राचे सहाय्यक कामे जसे फळबागा, पशूपालन, वनविद्या, मत्स्य पालन यांत रोजगार वाढणार, पण यांमध्ये सुध्दा मोठी घसरण झाली आहे. 2005 मध्ये जिथे 50.8 दशलक्ष होते तिथे 2010 मध्ये 34.6 दशलक्षावर पोहोचले.

Number of workers by sector, 1999-2000, 2000-05, 2009-10 (in millions) (एक मिलियन बरोबर दहा लाख)									
	1999 – 2000			2000 – 05			2005 – 10		
	Total	Unorganised	Organised	Total	Unorganised	Organised	Total	Unorganised	Organised
Agriculture	237.67	232.2	5.47	258.93	252.8	6.09	244.85	242.11	2.74
Manufacturing	44.05	30.92	13.13	55.77	39.71	16.06	50.74	34.71	16.03
Mining and quarrying	2.17	0.88	1.29	2.64	0.89	1.75	2.95	1.09	1.86
Electricity, gas and water supply	1.13	0.09	1.04	1.30	0.09	1.21	1.25	0.12	1.13
Construction	17.54	12.92	4.62	26.02	19.66	6.35	44.08	31.1	13.0
Non – Manufacturing	20.84	13.89	6.95	29.96	20.64	9.32	48.28	30.38	17.90
Wholesale and retail trade	36.63	34.30	2.33	43.36	41.43	1.93	43.53	40.55	2.98
Hotels and restaurants	4.62	4.08	0.54	6.10	5.29	0.81	6.13	5.22	0.91
Transport, storage and communication	14.61	10.44	4.18	18.47	14.02	4.45	19.97	15.09	4.88
Banking and insurance	2.25	0.49	1.76	3.10	0.80	2.30	3.82	0.89	2.93
Real estate, renting	2.67	2.02	0.65	4.65	3.29	1.36	5.75	3.35	2.40
Public administration and defence; compulsory social security	10.48	0.80	9.68	8.84	0.08	8.76	9.46	0.00	9.46
Education	8.47	2.29	6.18	11.43	3.07	8.36	11.85	2.68	9.17
Health	2.62	1.19	1.43	3.34	1.58	1.76	3.59	1.39	2.20
Other community, social and personal services	9.99	8.50	1.49	8.75	7.45	1.30	12.24	11.00	1.24
Total services	94.20	65.62	28.57	112.81	81.72	31.09	116.34	80.17	36.17
Total workforce	396.76	342.64	54.12	457.46	394.90	62.57	460.22	387.38	72.84

वरील तक्ता रोजगारात असंघटित क्षेत्राचा हिस्सा खूप मोठा असल्याचे दर्शवित आहे. पहिल्या पाच वर्षात वाढ दिसत आहे तर नंतरच्या पाच वर्षात घसरण झालेली दिसून येत आहे. वाढत असलेले असंघटित क्षेत्र हे कामगारांच्या तिव्र शोषणाचे प्रतिक आहे. कृषी मधील संघटित क्षेत्राचा रोजगारातील हिस्सा 2000 मध्ये 2.2 टक्के होता तो घसरून 2010 मध्ये 1.1 टक्के झाला आहे. दुसरीकडे या दशकांत गैर उत्पादक (नॉन मॅन्यूफॅक्चररींग) आणि सेवा क्षेत्रातील संघटित क्षेत्र मध्ये निरंतर रोजगारात वाढ दिसत आहे. तरी सुध्दा मॅन्यूफॅक्चररींग, नॉन मॅन्यूफॅक्चररींग आणि सर्विस क्षेत्राच्या संघटित क्षेत्राची एकूण रोजगारातील भागिदारी एक तृतीयांश इतकीच आहे.

एकूण रोजगारात असंघटित रोजगार 84 टक्के आहे. कृषी मधील 99 टक्के रोजगार असंघटित क्षेत्रात येतात. एकूण गैर कृषी रोजगाराचे 33 टक्के संघटित प्रतिष्ठानात आहे. ही अत्यंत चितेची बाब आहे पण यांत सुधार करणे तर दूर सरकार आणखी जास्त असंघटित क्षेत्र वाढविण्यावर जोर देत आहे.

मॅन्यूफॉक्चरिंग क्षेत्रात या दशकाच्या सुरुवातित 44 दशलक्ष रोजगार निर्माण झाले होते. ते 2005 मध्ये 55.8 दशलक्ष झाले आणि दशकाच्या शेवटी पुन्हा घसरून 50.7 दशलक्ष झाले. पहिल्या पाच वर्षात या क्षेत्राच्या असंघटित क्षेत्रात 30 टक्याची वाढ झाली. पण दशकाच्या शेवटे पर्यंत 5 दशलक्ष लोकांना नौकरी गमावून बसावे लागले. याप्रकारे एकंदर असंघटित मॅन्यूफॉक्चरिंग रोजगारात 34.7 दशलक्ष रोजगाराची घसरण झाली आहे. संघटित मॅन्यूफॉक्चरिंग क्षेत्र ज्याचा या क्षेत्रात रोजगार निर्मितेत 30 टक्के हिस्सा आहे. तो दशकाच्या शेवटी केवळ 31 टक्केच वाढू शकला. इथे एक गोष्ट लक्षात घेण्याजोगी आहे कि संघटित क्षेत्रच हे क्षेत्र आहे ज्यात चांगल्या नौकर्या असतात, चांगला पगार असतो, नौकरी ची सुरक्षा, अन्य सामाजिक सुरक्षा, कल्याण आणि अन्य सुविधा राहतात. पण गत दशकांत ज्याप्रकारे सरकार दावा करित आहे तसा रॅपिड आर्थिक विकास होवून सुधा यांत काही खास वाढ झालेली नाही. जी काही वाढ झालेली आहे त्यातही ज्यास्तित जास्त अनियमित कॉन्ट्रक्ट आधावर झालेली आहे. हे स्पष्ट संकेत देत आहे कि रोजगार उपलब्धता, क्वॉलिटी रोजगार उपलब्धता किंवा मजदूरांची सुरक्षा आणि कल्याण या संदर्भात सरकार चा ना कोणता दृष्टिकोण आहे ना त्यांना काही काळजी आहे. जे काही रोजगार उपलब्ध होत आहे ते रोजगार उपलब्धी करीता ठरविलेल्या लक्ष्या नुसार नसून कार्पोरेट घरान्यांच्या नफा कमाविण्याच्या प्रक्रियेच्या साईड इफेक्ट (ट्रिकल डाऊन) मुळे झाले आहे.

कन्स्ट्रक्शन (निर्माण) च्या संघटित क्षेत्रात या दशकांतिल पहिल्या पाच वर्षात 4.6 दशलक्षाहुन 6.35 दशलक्ष इतके रोजगार वाढले. ते शेवटच्या पाच वर्षात डबल होवून 6.35 ते 13 दशलक्षवर पोहोचले. असे यामुळे झाले कारण पाचव्या पंचवार्षीक योजनेत आधारभूत संरचना (इन्फ्रास्ट्रक्चर) मध्ये मोठ्या प्रमाणावर विदेशी भांडवल

Organised and Unorganised Employment in Major Sectors 2009-10(in millions)			
Workforce	Total employment	unorganised	Organised
Agriculture	244.85 (100)	242.11(99)	2.74(1)
Manufacturing	50.74(100)	34.71(69)	16.03(31)
Non-Manufacturing	48.28(100)	30.38(63)	17.90(37)
Services	116.34(100)	80.17(69)	36.17(31)
Allsectors	460.22(100)	387.38(84)	72.84(16)

गुंतवणूक केल्या गेली. गुंतवणूकिचे जे लक्ष्य ठरविले गेले होते ते पूर्ण केल्या गेले. यांत कन्स्ट्रक्शन क्षेत्रातिल एल अॅन्ड टी, गॅमन इंडिया, जीएमआर सारखे मोठे शार्क मासे मैदानात होते. या कंपन्यांची व्यापकता आणि आर्थिक टर्नओवर तसेच कामगारांना मिळाली रोजी तुलनात्मक

चांगली असते त्यामुळे या कंपन्यांच्या अंतर्गत येणाऱ्या रोजगारांना संघटित क्षेत्रातिल रोजगार माणले जातात. यांत यांच्या पेटी कॉन्ट्रक्टरां (उप ठेकेदार) व्वारा सुधा मोठ्या प्रमाणावर असंघटित रोजगारांचे निर्माण या क्षेत्रात झाले आहे. कृषी मधून निघालेले अतिरिक्त मजूर खरे तर कन्स्ट्रक्शन मध्येच जात आहेत. यांत लक्षात घेण्याजोगी बाब ही आहे कि हे खूप लवचिक आणि विदेशी भांडवल गुंतवणूकीवर ठिकून आहे. हे भांडवल जे कोणत्याही क्षणी पलायन करून वेरोजगारीचा भूकंप आणू शकते. सेवा क्षेत्र ज्यात पहिल्या पाच वर्षात रोजगारात उल्लेखनीय वाढ झाली होती, तिथे शेवटच्या पाच वर्षात केवळ 4 दशलक्ष रोजगाराच उपलब्ध झाले आणि शेवटी हे क्षेत्र देखिल रोजगार स्थगिती मध्ये गेले.

रोजगाराचे प्राथमिक सेक्टर पासून दितीय आणि तृतीय सेक्टर मध्ये पलायन याला विकसनशिल देशांचा सर्वसाधारण प्रवाह म्हणून आपण बघू शकतो.⁵ हा कृषी मधून विस्थापीत झालेला वर्कफोर्स अनियमित कामात मजबूरी ने राबत राहतो. कामाची रिस्थिती

म्हणजेच वर्क कंडीशन कित्तेक बाबींवर अवलंबून असते. कामाचे तास, कामाची भौतिक जागा, वेतन, कामाचे स्वरूप, कायद्याचे संरक्षण, कामामुळे होणारे रोग वगैरे बाबत रिस्थिती कशी काय आहे? इत्यादी इत्यादी. नियमित (फॉर्मल) आणि अनियमित (इनफॉर्मल) रोजगारा ची कैटेगिरी चिन्हीत करित असते कि ते रोजगार कश्या प्रकारचे आहेत. अनियमित

Formal and Informal Employment in Non-Agriculture Sector For 2009-10(in millions)				
Workforce	Total	Unorganised	Organised	Share in Percentage
Total	460.22	387.34	72.87	100
Formal	33	2.26	30.74	7.2
Informal	427.22	385.08	42.13	92.8
Share in percentage	100	84.2	15.8	
Non-Agriculture	215.37	145.23	70.13	100
Formal within non-agriculture	31.00	2.26	28.74	14.4
Informal within non-agriculture	184.37	142.97	41.39	85.6
Shsre in percentage	100	67.4	32.6	

कैटेगिरी मध्ये येणाऱ्या कामगारांना सामाजिक सुरक्षा जसे प्रॉवीडेंट फंड, ग्रॅज्यूईटी, पेन्शन, स्वास्थ्य सुविधा, मॅटर्निटी सुविधा मिळत नाही. त्यांच्या कामाचे तास जास्त असतात, त्यांचे वेतन फार कमी असते, राहण्याच्या तसेच कामाच्या जागा अत्यंत खराब असतात, कामाचे ओळ्ये खूपच जास्त असते. विकसनशिल देशांच्या श्रेणी येणाऱ्या भारताची ही विशेषता आहे कि भारतात निर्माण होणाऱ्या या रोजगारातील 93 टक्के रोजगार हे अनियमित (इनफॉर्मल) आहे. हेच ब्राझील मध्ये 55 टक्के आहे. एकूण रोजगारात संघटित रोजगार 16 टक्के आहे हे आपण पाहिले आहे. या छोट्याशा हिस्यात देखिल अर्दे अनियमित आहेत. उदाहरणार्थ गैर कृषी क्षेत्राच्या संघटित क्षेत्रात अनियमित रोजगार, मॅन्यूफॉक्चरिंग मध्ये 67 टक्के व नॉन मॅन्यूफॉक्चरिंग मध्ये 86 टक्के आहे. केवळ सेवा क्षेत्रातिल संघटित रोजगारा

मध्ये नियमित रोजगार 63 टक्के आहे. कारण यांत डिफेन्स, बँक आणि पब्लीक अॅडमिनीस्ट्रेशन मधिल संघटित रोजगाराचा मोठा वाटा आहे. कन्सट्रक्शन क्षेत्र ज्यात 44 दशलक्ष रोजगार 2009–10 मध्ये उपलब्ध झाले आहे, त्यात 31 दशलक्ष असंघटित क्षेत्रात व 13 दशलक्ष संघटित क्षेत्रात येतात. असंघटित क्षेत्रातिल जवळपास सर्व रोजगार अनियमित आहेत. तर मोठ्या एंटरप्राईजेस मधिल संघटित क्षेत्रामधील 12 दशलक्ष किंवा 96 टक्के रोजगार अनियमित आहेत. एकूण 44 दशलक्ष कन्सट्रक्शन क्षेत्रातिल रोजगारां मध्ये 43 दशलक्ष रोजगार अनियमित आहेत. दुसऱ्या शब्दात म्हणायचे झाल्यास 98 टक्के कन्सट्रक्शन कामगारांना कसल्याही प्रकारची सामाजीक सुरक्षा आणि नौकरीची गॅरंटी नाही.

Jfedkp; k cktkjkrhy vI ekurk % कामगारां मध्ये विभिन्न प्रकारे भेद करीत असमानता आणि पक्षपात चालू आहे. वेतनाच्या बाबतित पाहिल्यास रेग्यूलर/ कैज्यूअल आणि संघटित/असंघटित सेक्टर मध्ये खूपच अंतर आहे. 2011–12 मध्ये कैज्यूअल मजूरांची रोजी ग्रामीण मध्ये 138 रु. आणि शहरां मध्ये 173 रु. होती. त्यातच रेग्यूलर मजूरां मध्ये ही ग्रामीण मध्ये 298 रु. आणि शहरां मध्ये 445 रु. होती. याच वेळी सेन्ट्रल पब्लीक सेक्टर एम्लॉइज (केन्द्रीय सार्वजनिक उद्योगातिल कामगार) मध्ये 2,005 रु. दर दिवसा प्रमाणे रोजी होती. त्याचसोबत या पीएस कामगारांना अन्य सुविधा देखिल असतात. याप्रकारे ग्रामीण कैज्यूअल कामगार पब्लीक सेक्टर च्या कामगारां पेक्षा 7 टक्के कमी मजदूरी प्राप्त करित आहेत. कृषी आणि गैर कृषी मध्ये प्रति कामगारांच्या आय चे प्रमाण 1:6 असे आहे.

कामगारांना कित्तेक तुकड्यांत विभागाले गेले आहे. कामाचे स्वरूप, विभाग, लोकेशन, रिजन, लिंग, जाती, धर्म, आदिवासी इत्यादी मध्ये विभाजीत करून ठेवले आहे. दलित, आदिवासी अन्य मागास वर्गीय कामगारांना लो–प्रॉडक्टीवीटी सेक्टर जसे कृषी आणि कन्सट्रक्शन मध्ये एकदम कमी पगार आणि कैज्यूअल मध्ये सीमीत केले आहे.⁶ मुस्लिमांना एकदम खालच्या स्तरातिल लो–प्रॉडक्टीवीटी या तथाकथित सेल्फ एम्लॉयमेंट पर्यंतच सिमीत करून टाकले आहे. दुसरी कडे उच्च जातीतिल हिंदू आणि अन्य (जैन, सिख, खिश्चन) यांना त्यांच्या संख्येच्या प्रमाणा पेक्षाही कित्तिरी पटीने जास्त चांगल्या नौकर्या आहेत. तसे रिजर्वेशन मुळे 1999–2000 ते 2011–12 मध्ये पब्लिक सेक्टर मध्ये दलितांचे आणि काही आदिवासींचे प्रमाण वाढले आहे पण प्राईवेट फर्म च्या चांगल्या नौकर्या मध्ये ते नगन्य आहे. तिथे पुढारलेल्यांचाच दबदबा आहे. प्राईवेट आणि पब्लिक दोन्ही सेक्टर मध्ये या दशकांत मुस्लिमांचे प्रमाण घटले आहे.

महिलांमध्ये शिक्षितांचे प्रमाण वाढले आहे. चांगल्या नौकर्यांच्या अभावामुळे 15 ते 29 वयाच्या ग्रॅज्यूएट झालेल्या तरुण महिलांमध्ये 23 टक्के बेरोजगारी आहे. एकूण बेरोजगारी मध्ये ग्रॅज्यूएट आणि उच्च शिक्षण घेतलेल्या तरुणांत बेरोजगारी चे प्रमाण 2004–05 मध्ये 21 टक्के होते ते वाढून 2011–12 मध्ये 30 टक्के झाले आहे. टेक्नीकली ट्रेन्ड ग्रॅज्यूएट मध्ये सुधा हे प्रमाण 18 टक्के आहे. या दशकांत नवउदारवादी धोरणाचे परिणाम रोजगार मध्ये जातियता, सांप्रदायीकता, धार्मिक भेदभाव, लिंगभेद आणि विभाजन वाढविण्यात झाले आहे असे दिसते.

OKJ vkl odI % या दशकांत कामगारांवर चालू असलेल्या सरकारी दमनाला 'कामगारांच्या विरुद्ध युद्ध' अशी संज्ञा दिली जात आहे. मागिल काही वर्षात या हल्यांच्या विरोधात कामगारांचा प्रचंड असंतोष उफाळून आला आहे. हे मालकांचे कामगारां विरुद्ध युद्ध आहे. कामगारांच्या रागाचं केन्द्रस्थान ऑटोमोबाईल्स उद्योग राहिले आहे. मनेसर च्या मारुती सुजूकी उद्योगात हिसंक घटना झाल्यात. कंपनी चे गुंडे आणि कामगारां मध्ये मारापिटी झाल्या परिणामता एक पब्लिक रिलेशन मॅनेजर ला आपला जिव गमवा लागला. याचे संघर्ष करणाऱ्या कामगारांवर आरोप लावण्यात आले. 148 कामगारांना जेल मध्ये कोंबण्यात आले. आणि 2,000 जनांना डिसमिस करण्यात आले. कामगारांच्या रिअल वेज (वास्तविक वेतन) मध्ये मोठी घसरण या मागचे कारण सांगण्यात येत आहे पण हे मात्र एकच कारण नाही. इथे मॅनेजमेंट ची गुंडागर्दी आणि युनियन बणविण्याचे स्वातंत्र्य हा प्रश्न सुधा महत्वाचा होता. हे केवळ मारुती सुजूकी मध्येच नाही तर 2013 मध्ये कित्तेक दर्जेदार उद्योग मध्ये देखिल कामगारांचे लडाकू संघर्ष झाले आहेत. हिरो मोटो कार्पॉर्ट, गुडगांव, हरीयाणा; महाराष्ट्राच्या इचलकरंजी मधिल पावरलुम उद्योग, महेन्द्र अॅन्ड महेन्द्र, नाशिक, इगतपूरी तसेच बजाज ऑटो, चाकण मध्येही संघर्ष झाले आहेत. बोर्च इंडिया, बंगलुरु; नोकिया सिमेन्स, चेन्नई; हिरो मोटो कार्पॉर्ट, हरिविंदर; हिरो मोटो कार्पॉर्ट, गुडगांव इत्यादी जागी संघर्ष झाले आहेत. 2009 ते 2012 मध्ये सुधा जनरल मोटर्स, हालोल, गुजरात; डनलफ, हुगली; डनलफ अम्बातूर; कापारो श्रीपेरिम्बतूर, हुंडाई आणि एमआरएफ चेन्नई तामिलनाडू; प्रिकोल, कोइम्बतूर; वोल्वो होस्कोट, कर्नाटका इत्यादी जागी कामगारांचे लडाकू संघर्ष झाले आहेत. कोळसा, सिमेंट अन्य माईनिंग सेक्टर आणि पेपर मिल च्या ठेका कामगारांचे संघर्ष, वेज ॲप्रीमेंट करीता नियमित कामगारांचे संघर्ष, बँक कर्मचाऱ्यांचे संघर्ष, एयरपोर्ट कामगारांचे संघर्ष आणि पायलटांचे संघर्ष आणि तृतीय तसेच चतुर्थ श्रेणी च्या कर्मचाऱ्यांचे संघर्ष इत्यादी संघर्ष या काळात झाले आहेत. इथे ही बाब उल्लेखनिय आहे कि माओवादी नेतृत्वाचे मध्ये तेंदू आणि बांबू मजूरांचे निरंतर लडाकू संघर्षाने एका स्पष्ट व्यूहरचने सोबत पूढे जात वैकल्पिक सत्ता साकार करण्याकडे पाऊले उचलली आहेत. ज्यांच्यावर तिन लाखा पेक्षाही ज्यास्त अर्धसैनिक बले आणि कमांडो पोलीसांना तैनात केले आहेत. संघटनेच्या नेत्यांना खोट्या चकमकित ठार केले जात आहे किंवा खोट्या केसेस मध्ये फसवून कैदेत खितपत ठेवले जात आहे.

अनियमित मजूरी, ठेकेदारी कामगारांचे वेतन इतके कमी आहे कि यात त्यांचे जगणे कठिण आहे. त्यांना माहागाईच्या तुलनेत डियरनेस अलाउन्स सुधा दिल्या जात नाही. गेल्या काही काळात ऑटोमोबाईल्स इंडस्ट्री मध्ये

15,000 ले ऑफ केल्या गेले. उद्योगपती नुकत्याच झालेल्या वेतन वाढीवर कल्लोळ करित आहेत. ते म्हणतात कि कामगारांच्या वेतन वाढी मुळे मूल्यां मध्ये वाढ झाली आहे.⁷ पण हे सारासार खोटे आहे. 2007–08 पासून मूल्या मध्ये मजूरी चा हिस्सा 10.6 टक्के राहिला आहे जो नंतर 11.3 ते 12.2 टक्याच्या आसपास राहिला आहे. आटोमोबाईल्स उद्योगात 2011–12 मध्ये हा 16 टक्के एवढा राहिला आहे. तरी सुधा हा 2001 च्या तुलनेत अद्यापही कमीच आहे. यातुन हे दिसून येते कि काही प्रमाणात वाढला आहे पण ही काही समस्या नाही. कारण मालकांनी मूल्यां मध्ये नफयाची हिस्सेदारी खूप वाढविली आहे. 2001 मध्ये हा 24.9 टक्के होता तो 2007–08 मध्ये 61.8 टक्के इतका झाला. जो नंतर 2011–12 मध्ये काही कमी होवून 54 टक्के राहिला आहे. पण या कमी चे कारण मजूरी नसून इंटरेस्ट पेमेंट (व्याज परताफेड) आहे जे मूल्यां मध्ये मिळविल्या जात आहे. विशेष बाब ही आहे कि मूल्या मध्ये कामगारांच्या एकूण वेजेस चा जो हिस्सा जोडल्या जातो त्यात ॲडमिनीस्ट्रेटीव, कलरीकल आणि मॅनेजरीअल (सिईओ चे मिळून) यांचे वेजेस सुधा मिळविलेले आहे.⁸ मॅनेजर्स आणि सिईओ चे वेतन अलग दाखविल्या जात नाही. टोटल कामगारांच्या जोडल्या जात असलेल्या वेजेस मध्ये वास्तविक कामगारांचा हिस्सा 1991–92 मध्ये 64.8 टक्के होता. हा 1980 ते 1990 पर्यंत जवळपास स्थिर राहिला. पण उदारीकरण च्या उदया सोबतच हा लागोपाठ घसरत गेला. तो 1997–98 मध्ये 56.9 झाला, 2007–08 मध्ये 48.4 झाला आणि 2011–12 मध्ये 46.5 टक्के झाला. त्यातच 2011–12 मध्ये टॉप मॅनेजरीअल लोकांचे वेतन नेट मूल्याच्या 7 टक्के इतके होते जे जवळपास 60,000 कोटी रु. एवढे होते.

नवउदारवादी धोरणाचा सरळ हल्ला कामगारांच्या वेतना मध्ये कमी आणि मॅनेजरीअल व सिईओच्या वेतना मध्ये मोठ्या वाढीच्या रूपात दिसत आहे. इथे ही गोष्ट लक्षात घेण्याजोगी आहे कि सिईओ या व्यतिरिक्त कंपनी च्या शोअर्स व्हारे जे कमाई करतात ती वेगळी आहे. वेतनावरील हल्यां व्यतिरिक्त कामगारांवर फिजीकल हल्लेही वाढले आहेत. आंदोलनांवर पोलीसांचे हल्ले तर आम झाले आहे पण आता बाऊन्सर नावाने गुंडांना अधिकृतपणे ठेवल्या जात आहे. कामगार संघर्षना षडयंत्र ठरविल्या जात आहे. त्यांना अनलॉफुल ॲकटीवीटी कायद्या अंतर्गत अटक केल्या जात आहे. मजदूर नेत्यांवर सिवील कोर्टात नुकसानी चे दावे ठोकल्या जात आहे. जास्त दिवस कैदेत राहिल्यामुळे कामगारांचे सामाजिक जीवन उध्वस्त होत आहे. नरेन्द्र मोदी पंतप्रधान बनल्या नंतर लगेच कामगार कायद्यांमध्ये बदल करून भांडवलदारांचे जे काही बेकायदेशिर कामे चालत होते त्यांना कायदेशिर केल्या गेले आहे.⁹ आधिच कामगार संघटना बनवू दिल्या जात नव्हत्या आता तर 30 टक्के कामगारांच्या मंजूरीची अट लादल्यावर संघटन बांधणे हे कायदेशिरपणे अशक्य झाले आहे. कोळसा खानी मध्ये परमनंत नेचर चे कामे ठेकेदारी मध्ये करून कामगारांचे तिव शोषण केल्या जात आहे. मजदूर नेत्यांना पोलीसां व्हारे मारझोड नित्याची बाब बणली आहे तर कामगारांच्या हिता करिता झगडणाऱ्या क्रातिकारींची चाहूल लागताच कारखान्यांना पोलीस छावन्यात बदलवून टाकतात. ही सर्व परिस्थिती कामगारांच्या संघटनेचे, संघर्षाचे व नेतृत्वाच्या रूपा बदल नव्याने विचार करण्यास भाग पाडत आहे.

I j dkj ps ; plk /kkj . k dh xkxhps vksk/k % मनोरंजनाच्या विलासितेच्या आहारी गेल्याने कर्तव्याचा विसर पडतो. शिक्षण आणि संस्कृती मध्ये पाश्चात्य आणि भगव्याकरणाच्या मिश्राणाने विद्यार्थ्यांच्या डिएनए मध्ये दलाली चे मूल्य ओवल्या जात आहे. यातुन जे उत्पाद निघत आहे ते राजकारणात, अर्थकारणात, समाजापासून तर साहित्या पर्यंतच्या व्यवहारात मोठ्या सेटलर ची भूमिका निभावतांना दिसतात. दलालांच्या राज्यात या टैलेंट चे मोठा बोलबाला आहे. या डिएनए व्हारे भारतीय समाजाला प्रत्येक क्षेत्रात खूजे बणविण्याचे षडयंत्र केल्या जात आहे. जो उंच पाहू शकणार नाही, उंच विचार करू शकणार नाही आणि उंच उडी सुधा घेऊ शकणार नाही. या नंतर देखिल तरुणांना जेंह्वा जमीनीवरील वास्तविकतेशी सामना करावा लागतो तेंह्वा ते आक्रोशित होत आहेत. तरुणांचा हा आक्रोश क्राति मध्ये परिवर्तित तर होणार नाही नां? या विचारांनी सत्ताधारी वर्ग सदैव भयभित राहतात. याकरिता तरुणांनाचे मन वळविण्यास, त्यांना व्यस्त ठेवण्यास, त्यांना पथभ्रष्ट करण्यास कित्तेक प्रकारचे धोरणे अंमलात आणतात. राजकीय कन्ट्रोल मध्ये संचालित मनोरंजनाचे कलब, सांस्कृतिक आणि क्रिडा मंडळांचे कार्यक्रम आणि गुलाबी पाटर्यांच्या व्यसनात तरुणांना गुणित ठेवून त्यांना कर्तव्या पासून दूर सारले जात आहे.

अशिक्षा आणि शिक्षणाच्या अवमूल्यनाने सामाजिक-सांस्कृतिक मूल्य ढासल्याविले जात आहे. लंपन प्रवृत्तीचा उदो-उदो केल्या जात आहे. भोगवादी, उपभोक्तावादी, व्यक्तिवादी विचारांना वाढविल्या जात आहे. भ्रष्ट आचरण आणि व्यक्तिगत स्किल ला सामाजिक मूल्य आणि संबंधाच्या किंमती वर वाढवून कैरियररिज्म वाढविल्या जात आहे. शिक्षण, स्वास्थ्य, साहित्य, सामाजिक संबंध, विचार सर्वांना नफा-नुकसानीच्या तराजू मध्ये तोलून बाजारीकरण केल्या जात आहे. जातीय मानसिकतेला बाजारु वातावरणा नुसार नविण रुपांमध्ये साकारल्या जात आहे. बेरोजगार तरुणांना त्यांच्या बेरोजगारी करिता मागासलेल्या वर्गाला जबाबदार ठरवून त्यांच्या विरोधात आंदोलन करण्यास उकसविल्या जात आहे. तात्काल व्यक्तिगत स्वार्थ प्राप्त करण्याच्या लालसेला वाढवून तरुणांमधील भविष्याच्या विचारालाच संपविण्याचे षडयंत्र केल्या जात आहे. सिनेमा आणि टिवी सिरीयल व्हारा भोगवादी उन्माद भडकविल्या जात आहे, ब्राह्मणी हिंदू फासिवादी प्रतिगामी विचारांना पसरविल्या जात आहे, भ्रष्ट आणि अत्यंत बेकायदेशिर व अलोकशाही वर्ताणूक करणाऱ्या पोलीस अधिकाऱ्यांना हिरो च्या रुपात सादर केल्या जात आहे. तरुणांच्या मानसिकतेला याप्रकारे वळविल्या जात आहे कि ते सत्ताधारी वर्गांच्या अलोकशाही कार्यात आणि फासिवादी

राज्याच्या समर्थनात उमे ठाकतील आणि त्यांचा जनते विरुद्ध युध करतांना दारुगोळ्याच्या रूपात वापर करु शकतील.

बलात्काराच्या घटनेवर केन्द्रीय मंत्री अरुन जेटली व्हारा ही लहान घटना असे संबोधने किंवा मुलायम सिंह व्हारा ही मुलांची आम गलती आहे म्हणने किंवा शशी थरुर आणि जयराम रमेश यांच्या व्यक्ति लोलुपतेचा मिडीया मध्ये मुख्य मुद्दा बनने ही सहज फिसकटलेल्या जिभेची गोष्ट नाही तर हे भोगवादी उन्नाद भडकविण्याच्या धोरणाच्या विचाराचाच एक हिस्सा आहे. ते जनतेला धोका देण्यात तरबेज असलेल्या चालबाज लोकांना आयकॉन बणवून समोर सादर करित आहे. उत्सव, पूजा-पाठ, सांस्कृतिक कार्यक्रम, कला-स्पर्धा, खेळ, विभिन्न युवक मंडळे मध्ये राजकीय हस्तक्षेप वाढवून त्यात युवकांना गुंगित ठेवण्याचे नियोजित कार्य केल्या जात आहे. क्रिकेट तरुणांच्या मेंदूला व्यस्त आणि दिशाहिन ठेवण्याचे माध्यम आहे. पोनोग्राफि, अशिलता मोबाईल वरील इंटरनेटच्या माध्यमा व्हारे उघडपणे प्रसारित केल्या जात आहे. ज्यामुळे सेक्स विकृती आणि महिलावरील हिंसे मध्ये वाढ होवून राहिली आहे. दारु व्यतिरिक्त नशाखोरीचे नवनवे प्रकार जसे हुक्का संटर वगैरे बेधडक उघडल्या जात आहे. जे काही थोडेसे विचार करणारे उरतिल त्यांना फसवून ठेवण्यास एनजीओ च्या कुचक्राचे जाळे विणले आहे. या प्रकारे मेहनतीचे मूल्य, इमानदारी आणि अन्याया विरुद्ध लढण्याच्या तरुणांच्या विचार शक्तिला नष्ट केल्या जात आहे. या प्रकारे कैरीयरइझ्म, व्यक्तिगत स्वार्थ आणि व्यक्तिगत आनंद या विचारांचे शिकार युवकांना बणविल्या जात आहे. यामुळे एका दगडात तिन निशाने सत्ताधारी वर्ग साधत आहे. एक तरुणांना व्यसनाधिन ठेवल्यास समाज, देश आणि स्वतःच्या भविष्याचा विचार करणार नाही. दुसरा भोगवादी संस्कृती नविण बाजाराकरिता उपयुक्त आहे. तिसरा लंपनाईजेशन केल्यामुळे राजकीय पार्ट्याना फुट सोल्जरच्या रूपात वापरण्याकरिता सहजपणे बल्क उपलब्ध होतो. भारतातील तरुणांना व्यसनाधिन ठेवणे हे भारता प्रति साम्राज्यवाद्यांचे आणि त्यांच्या दलालांचे षडयंत्र आहे. भारताच्या जनते प्रति हा गुच्छा आहे.

I kjk % यात काही शंका नाही कि भारत एक युवा देश आहे. पण हे सुधा तेवढेच सत्य आहे कि या देशाची राजकीय व्यवस्था या देशातिल युवा शक्तिला या देशाच्या उत्थाना करिता नाही तर भांडवलदारांच्या नफेखोरी करिता वापरत आहे. बेरोजगारी हे भांडवलशाही व्यवस्थेचे लक्षण आहे. वर्कफोर्स च्या बाजारात मंदी ठेवल्यास त्यांना स्वस्त आणि सहज मजूर उपलब्ध होतात. त्यांच्या नफ्याचा हिस्सा वाढविण्याकरिता असे केल्या जाते. हा भांडवली व्यवस्थेचा अनिवार्य नियम आहे. स्किल्ड वर्कफोर्स भांडवलदारांची गरज आहे. स्किल डेवलपमेंट ची संथ गती स्पष्ट करीत आहे कि चांगल्या नौकर्या भारतातील तरुणांना दुर्लभ आहे. स्किल डेवलपमेंट तरुणांना रोजगार योग्य बणविण्याकरिता नाही तर स्किल सरप्लस निर्माण करण्याकरिता आहे, जेनेकरुन स्वस्त व कुशल मजूर उपलब्ध राहावे. त्यामुळे सर्वांना रोजगार मिळण्याची अपेक्षा या व्यवस्थेत मृगजळ सारखे आहे. यामध्ये तरुणांसाठी काही तरी करित आहो अशी खोटी आशा दाखविल्या जाणार व याचा देखिल एक बिजनेस केल्या जाईल. अनस्किल्ड चा ठप्पा लावून कमी दामात आणि वाईट कंडीशनांमध्ये स्किल्ड कार्य करविल्या जाईल. यामुळे लागत कमी आणि नफ्यात वाढ होईल. ही विशेषता उद्योगांमध्ये अर्ध सरंजामी चरित्र दर्शविते. मोठ्या प्रमाणावर बेरोजगारी, रोजगारांमध्ये 93 टक्के अनियमित रोजगार उपलब्धी आणि त्याचा वाढता प्रवाह हे दर्शवित आहे कि भविष्यात रोजगार मिळने आणखी कठिण होणार. जे काही रोजगार उपलब्ध होतील ते असंगठित, अनियमित, पक्षपाती आणि तुकड्या-तुकड्यात विभाजीत राहणार, यामुळे एक फॅक्टरी, एक जागा न राहिल्यामुळे प्रस्थापित पद्धतिने संघटना आणि संघर्ष संचालीत करणे कठिण होणार. रोजगाराच्या स्पर्धेमुळे मजूरी चे दाम आणखी कमी होणार. जे रोजगार मिळणार त्यात भारी शोषणा सोबतच दमन सुधा राहणार, नौकरीची कोणतीही सुरक्षा राहणार नाही ना कोणती सामाजिक सुरक्षा राहणार आज जशी स्थिती आहे त्याहुनही वाईट होणार.

एकीकडे सर्वात जास्त रोजगार देणाऱ्या कृषी क्षेत्राला बर्बाद केल्या जात आहे, तर दुसरीकडे यातुन निघालेल्या वर्कफोर्सला अनियमित आणि ठेकेदारी मध्ये अत्यंत कमी वेतनात, अत्यंत खराब कंडीशन मध्ये तसेच कोणत्याही सुरक्षे विना काम करन्यास मजबूर केले जात आहे. तरुणांचा सामाजिक आणि सांस्कृतिक न्हास केल्या जात आहे. त्यांना लंपन बनवून जनतेच्या आंदोलनांच्या विरुद्ध फासीवादी शक्ति त्यांचा वापर करित आहे. यामुळे तरुणांचे भविष्य अंधकारमय बनले आहे.

विदेशी भांडवलाच्या बळावर अर्थव्यवस्थेला पूढे घेवून जाण्याची व्यूहरचना भारताला धाराशाही करित आणखी एका एशीयन टाईगर्स मध्ये बदलवून टाकणार. जो देश आपल्या देशातिल शक्ति सामर्थ्याचे नियोजन आणि वापर करु शकत नाही त्या देशाचा जगातिल मोठी अर्थव्यवस्था बनण्याचा दावा किती पोकळ आहे हे जगजाहिर होत आहे. हा देश केवळ दलालांच्या माध्यमातुन मोठ्या प्रमाणावर साम्राज्यवादी भांडवलाला घुमविणारा मोठा देश बनत चालला आहे ज्याचे धागे दोरे विदेशी कंपन्यांच्या हातात आहे.

भारताचे गेलेले दशक जनतेचे-कामगारांचे संप, लडाकू संघर्ष, युवकांचे रोजगारा करिता संघर्ष, आणि सामाजिक असंतोषाचे विभिन्न स्वरूपाने सत्तेच्या विरुद्ध आक्रोश तसेच त्यांच्यावर सरकारचे पोलीसांचे, गुंडे आणि फासिवादी ब्राह्मणी हिंदू शक्तिंच्या व्हारा हल्यांचे आणि न्यायलया व्हारे फसवून ठेवण्याचे दशक राहिले आहे. त्याच्याप्रमाणे सरकारी दमनाच्या विरोधात सशस्त्र प्रतिकार करित जनतेने या व्यवस्थेला नाकारित आणि वैकल्पिक राजकारण निर्माणीचे सुधा दशक ठरले आहे.

भारताला नवउदारवादी धोरणाचे बक्षिस बेरोजगारी, सत्तेचा आतंक, अशिक्षा, बिमारी आणि समाज तारतम्य उधवस्थ करण्याच्या रूपाने मिळाले आहे. या धोरणाची तिन विशेषत: आहे. पहली सर्वाचे बाजारीकरण करने. म्हणजेच सर्व काही बाजारा साठी. दुसरी व्यक्तिवादी उन्माद चरम स्तरावर पोहचविणे जेनेकरून उपभोक्तावाद वाढणार. आणि तिसरी सर्व लोकशाही अधिकार आणि मूल्यांना तुडवून टाकणे. लोकशाही वातावरण नष्ट झाल्याने त्याचा सरळ परिणाम दलित, आदिवासी आणि महिलांच्या हक्कावर सर्वात पहिले होतो. लोकशाहीवादी मूल्य ढासळणे, व्यक्तिवाद, बाजारु—दलाली मूल्याचा बोलबाला आणि रिफॉर्माजम याचा सरळ परिणाम जनमानसावर आणि तरुणांवर दिसत आहे. आपल्याला भटकलेल्या तरुणांना मार्ग दाखवावा लागेल. त्यांच्या चेतनेला विकसित करित त्यांच्या रागाला व्यवस्थेच्या विरोधात अर्थात व्यवस्थेच्या रखवालदार दलाल वर्गाच्या विरुद्ध वळवावे लागेल.

ही परिस्थिती ओरडून सांगते आहे कि भारताची नवजनवादी क्रांति अनिवार्य आणि अर्जंट झाली आहे. साम्राज्यवादी शक्ति भारताच्या सरंजामी आणि दलाल शक्ति सोबत मिळून उघडपणे लूट करण्यास सरसावली आहे. सरंजामी विरुद्ध व्यापक जनता आणि साम्राज्यवाद विरुद्ध भारताची जनता यांच्या मधिल अंतर्विरोध आणखी तित्र होत चालला आहे. कामगारांच्या आंदोलना सोबतच जमीनी करिता आणि विस्थापनाच्या विरुद्ध जनतेचे लडाकू आंदोलन याची परिणीती आहे. याच पाश्वर्भूमीत भाकपा(माओवादी) ची स्थापना आणि तिच्या नेतृत्वात देशभर संचालित सशस्त्र संघर्ष आणि अनेक जनसंघर्षाच्या समन्वया सोबतच वैकल्पिक सत्तेच्या स्थापनेच्या दिशेने आगेकूच करणे ही गेल्या दशकाची विशेषता म्हणून आपण बघू शकतो. लूट, तित्र शोषण आणि क्रूर दमन आहे पण त्याला ठोस जवाब एका प्रमाणित झालेल्या दिशे सोबत सक्षम माओवादी नेतृत्वात भारताच्या उज्ज्वल भविष्या करिता क्रांतिकारी कार्यक्रम सुध्दा आहे. याकरिता कामगार आणि तरुणांना चालू असलेल्या जनयुद्धा मध्ये संघटीत करणे ही काळाची गरज आहे.

dk; dys i kfg t\% माओवादी पार्टी त्याग आणि बलिदानाच्या बळावर जनते मध्ये सर्वात सम्मानीत आणि भारताच्या जनतेचा निर्विवाद क्रांतिकारी नेतृत्वाच्या रूपात स्थापित झाली आहे. दहा वर्षाच्या घमासान जनयुद्धा मध्ये प्रमाणीत झालेल्या दिर्घकालिन व्युहरचना आणि डावपेचा अंतर्गत अंतर्विरोधांना लडाकू संघर्ष व्वारा संचालित करित पूढे जायचे आहे. आज कृषी विकास विरुद्ध औद्योगिक विकास; विदेशी भांडवल गुंतवणूकी विरुद्ध रोजगार; सरकारी रोजगार धोरणे विरुद्ध नियमित रोजगार; सामाजिक मूल्य विरुद्ध भोगवादी संस्कृती; ब्राह्मणी हिंदू फासीवाद विरुद्ध नवजनवाद; संसदवाद विरुद्ध क्रांति; सुधारवाद विरुद्ध दिर्घकालिन जनयुद्ध; विस्थापन विरुद्ध आदिवासी अस्मिता; सरकारी आतंकवाद विरुद्ध जनप्रतिरोध; जनतेला विभाजित करण्याच्या सरकारी षडयंत्राच्या विरुद्ध दलित, आदिवासी आणि मागासलेल्यांच्या हक्कांच्या सुरक्षीतते सोबतच सर्व तरुणांचा चांगल्या आणि पूर्ण रोजगारा करिता संघर्ष; शिक्षणाचे खाजगिकरण विरुद्ध चांगले शिक्षण; स्वास्थ संस्था, औषधांचे बाजारीकरण विरुद्ध जनतेचे स्वास्थ; बुर्जुवा मिडीया विरुद्ध क्रांतिकारी एवं लोकशाहीवादी प्रचार असे तित्र झालेल्या अंतर्विरोधांना संचालित करित पूढे जायचे आहे. वर्गीय दृष्ट्या या अंतर्विरोधातिल जनतेच्या बाजूने असलेल्या पैलूंची चेतना तरुण आणि कामगार वर्गाला देवून त्याचे निराकरण करण्याकरिता त्यांना जनयुद्धा मध्ये संघटीत करायचे आहे.

बदलेली परिस्थिती आणि राज्यसत्तेचे जनतेवरील हल्लेखोर धोरण हा मार्ग दावत आहे कि, संघर्ष—संघटना—नेतृत्व करण्याच्या पद्धती मध्ये आमूलाग्र बदल करण्याची आवश्यकता आहे. फासीवादी दमनाचा सामना करने ही काही कामगार वर्ग करिता नविण बाब नाही. जगामध्ये कामगार वर्गाच्या संघटनेच्या सुरुवाती पासूनच क्रूर दमनाचा सामना करवा लागला हा इतिहास आहे. शिकागोच्या ऐतिहासिक संघर्षाच्या वेळी सुध्दा कामगारांचे 7 लाख सदस्यता असलेले भूमीगत संघटन होते. पॅरीस कॅम्प्यून, रशियन क्रांति आणि चिनी क्रांति चे अनुभव आपल्याला सांगतात कि, भूमीगत संघटनां व्वारेच कामगार वर्ग आपला जनआधार वाचवून लढत—लढत जिंकले आहे. आज भारतात कामगार वर्गाला संघटीत करण्याची मुख्य पद्धत भूमीगतच राहणार. शहरी आंदोलनातून जे अनुभव प्राप्त झाले आहे ते सुध्दा हेच बोध देतात कि भूमीगत संघटन, भूमीगत लडाकू दस्ते, योग्य कार्यशैली आणि दिर्घकालिन जनयुद्धाचा व्युहरचनात्मक दृष्टिकोण याला योग्य पद्धतिने अमंलात आणित शहरी कामकाजाचे संचालन करने. आपल्याला योग्य पैलूंना पूढे करायचे आहे आणि चुकिच्यांचा निषेध करायचा आहे. 'उत्पादना मध्ये लागलेल्या मशिन च्या बेरींग मध्ये थोडे जरी प्ले आले तरी त्याला बदलवून टाकतात, पण बैलगाडीच्या चाकाचा गाला दुप्पट मोठा झाल्यावरही त्याला हाकताच राहतात. एकीकडे बैल लंगडा होवून जातो किंवा चाकच तुटून जाते तर, दुसरीकडे उत्पादनात कसलाही अडथडा राहात नाही.' आपल्याला ते सर्व बेरींग ज्यात प्ले आहे अथवा आवाज येवून राहिला आहे ते बदलवून टाकायचे आहे. अर्थात पार्टीचे बोल्षोविकरण करायचे आहे. वाढती बेरोजगारी आणि कामगारांवर होत असलेले अन्याय असहनिय झाले आहे. कंगाल युवकांची फौज आणि मानेवर कामगार कपातिची लटकत असलेल्या तलवारीच्या छायेत काम करित असलेल्या कामगारांचा प्रचंड आक्रोश जनयुद्धा मध्ये संघटीत होण्याकरिता खटखटावित आहे. संपूर्ण भारतात जनतेचे उफाळून आलेले लडाकू संघर्ष सर्वाना एका दिशे आणि नेतृत्व क्षमता केवळ माओवादी पार्टी जवळ आहे. ती दिशा आहे दिर्घकालिन जनयुद्ध, संघर्षाचे रुप आहे सशस्त्र संघर्ष आणि लक्ष्य आहे नवजनवादी क्रांति!

नोट:

1. ट्रिकल डाऊन (झिरपन्याचा सिधान्त) : भांडवलदारांना नफा मिळाला तर त्याचा फायदा काही प्रमाणात कामगारांनाही होतो म्हणजे श्रिमंतांची श्रिमंती झिरपत—झिरपत गरीबां पर्यंत येते. करिता त्यांना नफा मिळत राहिला पाहिजे. म्हणजे भांडवलदारांच्या दयेवर कामगार जगत राहिला पाहिजे. भांडवलशाहीच्या बाजूने राहणारे अर्थशास्त्री असा सिधान्त मांडतात.
2. युपीए—२ सरकारने सुप्रिम कोर्टाच्या त्या आदेश विरुद्ध एक अध्यादेश काढला होता, ज्याला राहुल गांधीने कवऱ्याच्या टोपलित फेकले पाहिजे असे म्हटले होते व मग मनमोहनसिंग सरकारने त्याला रद्द केले होते. हा सुप्रिम कोर्टाचा आदेश अपराधी पृष्ठभूमीच्या लोकांना निवडणूकित उभे न राहण्याबद्दल होता.
3. डेमोग्राफी आणि डेमोक्रसी : डेमोग्राफी म्हणजे जनसंख्येचे बलालबल व डेमोक्रसी म्हणजे लोकशाही
4. दिल्ली—मुंबई इंडस्ट्रियल कोरिडोर : या पट्यात साम्राज्यवाद्यांचे सर्वांत जास्त भांडवल गुंतवणूक आहे. यात मोठे वस्तू निर्माण, केमिकल, कापड, मशीन निर्माण उद्योग व प्रक्रिया उद्योग आहेत. या भागात जापानच्या मदतिने बुलेट ट्रेन प्रकल्प हाती घेतला आहे ज्यात 100 कोटी डॉर्लर्सची गुंतवणूक 2014 मध्ये होण्याचा अंदाज आहे.
5. प्राथमिक, विद्यतिय आणि तुतिय सेक्टर : ही आकलना करिता कामाच्या प्रकारावरुन केलेली विभागणी आहे. प्राथमिक सेक्टर मध्ये कृषी व तत्संबंधी व्यवसाय, उर्जा, खनन येते. विद्यतिय सेक्टर मध्ये वस्तू निर्माण, मशीन निर्माण, मॅन्यूफॅक्चरिंग उद्योग येतात तर तृतीय सेक्टर मध्ये बैंक, हॉटेल, अंडमिनीस्ट्रीव्ह, याप्रकारे सर्विसशी संबंधित कामकाज व उद्योग येतात.
6. लो—प्रॉडक्टिवीटी : असे कामे किंवा उद्योग ज्यात श्रमाच्या तुलनेत उत्पादन निर्मितीचा दर कमी असतो. न्यूनतम कौशल्य असते. मशीने नसतात किंवा निकृष्ट दर्जाची असतात. भारतातिल कृषी व्यवसाय, लहान उद्योग धंदे वगैरे.
7. मूल्य : वस्तू निर्मिती करिता लागणारी लागत. म्हणजे कच्चा माल, मशीन खर्च, घसाई, मजूरांचा खर्च व नफा सुधा यांत मिळविला जातो.
8. अंडमिनीस्ट्रीव्ह, कलरीकल, मॅनेजरीयल, सिईओ : प्रत्यक्ष उत्पादनात सहभाग नसते पण व्यवस्था सांभाळण्याकरिता लागणारे लोक, बाबू, मॅनेजर्स व सिईओ म्हणजे कंपनीचे सर्वोच्च अधिकारी जे कंपनीच्या बोर्ड मध्ये असतात व कंपनीचे धोरणे निश्चित करतात. यांचा पगार खूप गलेलहू असतो. अंबानी, टाटा, बिल्ला हे त्यांच्या कंपनीचे सिईओ असतात व सोबतच त्या कंपनीच्या मोठ्या हिस्याचे (शेअर्सचे) मालकही असतात.
9. नरेन्द्र मोदी सरकारने जूलै मध्ये कामगार कायद्यात केलेले बदल : 30 टक्यापेक्षा जास्त कामगारांच्या संमती शिवाय कामगार संघटन बणविता येणार नाही, पुर्वी दहा कामगार असलेल्यांनाही कामगार कायदे लागू होत होते आता ती लिमिट 50 वर आणली, ले ऑफ करण्यास किंवा कामगारांना कामावरुन काढून टाकण्यास आता सरकारच्या परवानगीची आवश्यकता राहणार नाही. इत्यादी.

संदर्भ आणि सांखिकी :

1. एकोनॉमिकल अॅन्ड पोलिटीकल विकली जूलै, ऑगस्ट 31, 2013.
2. आर्टीकल इम्पॅक्ट ऑफ एकोनॉमिक लिबरलाईजेशन.
3. 11 पंचवार्षिक योजना रिव्यू
4. इंडस्ट्रियल रिलेशन अॅन्ड कॉन्ट्रक्ट लेबर इन इंडिया.
5. डाऊन टू अर्थ अंक 15 एप्रिल 2014.
6. अॅन्यूअल सर्व ऑफ इंडस्ट्रिज, 2011–12 इंडस्ट्रियल वेजेस: अॅन अपडेट, एकोनॉमिकल एस्पेक्ट 55 मार्च 2014.
7. इंडिया लेबर अॅन्ड एम्लॉयमेंट रिपोर्ट 2014. अॅकॅडमिक फाऊन्डेशन, दिल्ली.
एस्पेक्ट ऑफ इंडियाज एकोनामी नं 52.
8. ग्लोबलाईजेशन अॅन्ड इटस् इम्पॅक्ट ऑन दलित, डॉ. आनंद तेलतुम्बडे.

.....(पान नंबर 42 वरुन, पेसा) युवकांनी हे ओळखले पाहिजे कि त्यांची दिशाभूल केल्या जात आहे. ओबीसींचे रक्षणकर्ते म्हणून मिरविणारे खन्या अर्थाने मोठ्या राजकीय पक्षाचे बटीक आहेत. ते ओबीसी युवक—युवतींच्या बेरोजगारीचे भांडवल करून आपला धुर्त डाव साधत आहेत. खरी गरज आहे ओबीसी असो कि आदिवासी वा दलित असो सर्व वर्ग व समुहातील युवक—युवतींनी मिळून रोजगाराकरीता लडाकू संघर्ष उभारण्याची. तेंव्हा पेसा रद्द करा अशी मागणी करणे अत्यंत चुकिचे आहे. हे भांडवलदार व विदेशी कंपनीच्या हिताचे ठरेल. याने ओबीसी तरुणांना काहीही फायदा नाही. पेसाच्या नावावर सर्कुलर काढणारे सरकार तुमचे खरे दुश्मन आहेत. “फुट डालो और राज करो” या इंग्रजांनी राबवलेल्या धोरणलाच भारतीय राज्यकर्ते राबवित आहेत. जर सर्वांना काम व सर्वांचा विकास खन्या अर्थाने पाहिजे असेल तर ही शोषणावर आधारीत व्यवस्था बदलवण्या करीता जनयुद्धाच्या मैदानात उत्तरावे लागेल. भांडवलशाहीला समाजवादी व्यवस्थाच एकमात्र उत्तर आहे. तेंव्हा युवकांनो आपल्या राग खन्या शत्रूवर काढा. बेरोजगारा करीता लढणारी युवकांची संघटना बांधा. देशभर माओवादी पार्टीच्या नेतृत्वात चालू असलेल्या जनयुद्धात सामील होवून शर्यं गाजवा व आपले जीवन सार्थक करा.

महाराष्ट्राच्या अहमदनगर जिल्ह्यातील जवखेडा येथे ब्राह्मणी हिंदू फासीवाद्यांनी दलितांवर केलेल्या निघून खूनी हत्याचा लडाकू प्रतिकार करा!

27 आक्टोबर 2014

प्रसिद्धी पत्रक

महाराष्ट्राच्या अहमदनगर जिल्ह्यातिल पाथर्डी तालुक्यातिल जवखेडा गांवातिल एकाच कुटुंबातिल तिन दलितांची हत्या केल्या गेली. संजय, जयश्री जाधव आणि त्यांचा मुलगा सुनिल यांची निर्धृण हत्या करून त्यांचे प्रेत गावातिल कोरड्या विहिरीत फेकुन दिले. ही घटना भंडारा जिल्ह्यातिल खैरलांजी हत्याकांडाची पुनरावृत्ती आहे. अहमदनगर जिल्ह्यात याच वर्षी जूलै महिण्यात जामखेड खरडा येथे एका दलित युवकाची अश्याच प्रकारे निर्धृण हत्या केल्या गेली. यावरुन स्पष्टपणे दिसत आहे कि ब्राह्मणी जातिवादी शक्ति दलितांवर पुन्हा जास्त आक्रमक झाले आहे. दलितांवरील हे हल्ले ब्राह्मणी हिंदू फासीवाद्यांकडून करण्यात आले आहे. हे अत्यंत घृणास्पद व मानवतेला लाजविणारे कुकृत्य आहे. याचा आम्ही घोर निषेध करतो. व याच्या प्रतिकार करण्याचे आवाहन जनतेच्या सर्व स्तरातिल घटकांना करित आहो. त्याचप्रकारे जनतेच्या सर्व क्रांतिकारी व लोकशाहीवादी जनसंघटना, जनतेची सेना 'पीपुल्स लिबरेशन गुरिल्ला आर्मी' (पीएलजीए) व 'जनताना सरकार' यांना आवाहन आहे कि त्यांनी या घृणास्पद कृत्याचा निषेध करित जोरदार प्रतिकार करावा. आम्ही सर्व बुधिजीवींना आवाहन करितो कि या हत्याकांडाचा निषेध करित दलित जनतेसोबत प्रतिकार संघर्षात सामिल व्हावे. दलितेत्तर जनतेला कळकळीचे आवाहन आहे कि अमानविय जातिप्रथेला खतपाणी घालणाऱ्या ब्राह्मणी विचार व आचरणाचे शक्ति स्थळे सर्वच जनतेच्या विकासाचे व सामाजीक शांती व समानतेचे दुश्मन आहेत त्या विरोधात दलित जनतेच्या खांद्याला खांदा लावून या हत्याकांडाचा निषेध करित प्रतिकार करण्याकरिता मैदानात उतरावे. सर्व जनतेनी या अमानविय जातिव्यवस्थेचे समुळ उच्चाटन करण्याकरिता जाती निर्मुलन संघटनांमध्ये संघटीत होवून संघर्ष रेटून धरावा.

केन्द्रामध्ये मोदी सरकार बणल्यानंतर हिंदू फासीवाद्यांचे दलित व मुस्लिमांवरील हल्ले नव्याने वाढले आहे. पूर्णे येथे मुस्लिम युवकाची हत्या, गोंदिया जिल्ह्यातील दलितांची हत्या व त्याच वेळी अहमदनगर जिल्ह्यातही एका दलित युवकाची हत्या केल्या गेली होती. आता परत अहमदनगर मध्ये तिन दलितांची क्रूर हत्या केल्या गेली आहे. मोदी सरकार आल्यानंतर शंभर दिवसांत 600 सांप्रदायीक हल्ले मुस्लिमांवर केल्या गेले आहे. सत्ताधारी वर्गाला भारताची लूट व भारताच्या जनतेचे आणखी तित्र शोषण करण्याकरिता ब्राह्मणी हिंदू फासीवादी राजवट आणली आहे. लोकसभेच्या निवडण्याकिंवच हे फासीवादी वातावरण तयार करणे चालू कळे गेले होते. सूप्रसिद्ध समाज सेवक नरेन्द्र दामोळकरांची हत्या ब्राह्मणी मानसीकतेने बरबटलेल्या फासीवाद्यांनीच केली. तर दलितांच्या रक्ताला चटकलेले हे फासीवादी महाराष्ट्रात सत्तेत येण्यापुर्विच हल्ले करित आहे तर सत्तेत बसल्यावर आणखी काय करतील हे आपण समजाते पाहिजे. समाजसेवी, लोकशाहीवादी, दलित, मुस्लिम व महिलांच्या अधिकारांवर सरळ कुऱ्हाड चालविल्या जात आहे. आदिवासींना घर वापसीच्या नावावर जबरीने हिंदूकरण करण्याचे कार्य सरकारच्या समर्थनाने चालू आहे. हा आदिवासी संस्कृती व अस्मितेवर हल्ला आहे. तर त्याचसोबत जल-जंगल-जमीनी वर कार्पोरेट कब्जा करण्यास त्यांच्यावर पोलीस व अर्धसैनिकांद्वारे युद्ध चालविल्या जात आहे. कामगारांचे सर्व अधिकृत हक्क हिरावून घेतले जात आहे. या फासीवाद्यांचे पहिले शिकार दलित होत आहेत. दलितावर ब्राह्मणवाद्यांनी हे नव्याने आक्रमक युद्ध चालू केले आहे. दसन्याच्या दिवशी लाखो दलित बांधवांच्या दिक्षाभूमी कार्यक्रमाचे प्रसारण सरकारी टीवी चॅनल करित नाही पण त्याच वेळेला 'राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे' प्रसारण करून उघडपणे वैचारिक ब्राह्मणी हल्ला जनतेवर केल्या गेला. दलित व मुस्लिमांवर हल्ले करण्यास लावून ते मोठ्या प्रमाणावर बेरोजगार असलेल्या युवकांची दिशाभूल करून युवकांचे मुख्य शत्रू असलेल्या सत्ताधारी वर्गाच्या लुट व शोषणावर पडदा घालीत आहे. दलितांवरील हे वाढत चाललेले हल्ले दलित अस्तीत्व अस्मितेवा सवाल बणून नव्याने उभे ठाकले आहे. आर.एस.एस. व त्याचे विभीन्न संघटनांचे पसरलेले जाळे या व्दारे ब्राह्मणी हिंदू फासीवादी महाराष्ट्र व संपूर्ण भारतात जातिवादी व अर्धसरंजामी आधाराची पकड घट्ट केली आहे. हे सप्राज्यवाद्यांना लुट व शोषण करण्यास आधार देत आहे. हेच भारताच्या विकासाला मोठी बाधा आहे. हे जनतेचे दुश्मन आहेत. महाराष्ट्रातिल दलित जनता ब्राह्मणवाद्यांच्या या हल्यांना प्रत्येक वेळी लडाकू प्रतिकार करून जवाब देत आली आहे. अहमदनगर जिल्ह्यातिल हे दलितांचे हत्याकांड पुन्हा एकदा दलित शक्तिला ललकारीत आहे. त्यामुळे याचे सडेतोड जशास तसे उत्तर देणे गरजेचे आहे. या लडाकू प्रतिरोधातून आठवले सारख्या दलालांनाही धडा शिकवा जे दलितांवर हल्ले करण्याच्या ब्राह्मणी शक्तिंचे हात मजबूत करित आहेत. करिता महाराष्ट्रातिल दलित जनतेला आवाहन करित आहो कि ब्राह्मणी हिंदू फासीवादी हल्लेखोराना रस्त्यावर उतरून जशास तसे उत्तर द्या. माओवादी पार्टी तुमच्या सोबत आहे. दलालांच्या निवेदने दिल्याने किंवा राज्यपालाशी चर्चा केल्याने असे हल्ले थांबणार नाही. रस्त्यावर आपली ताकत दाखविल्याशिवाय हिंदू फासीवाद्यांना धडा शिकविता येणार नाही. दलित शक्तिच महाराष्ट्रात ब्राह्मणी हिंदू फासीवाद्यांना धडा शिकवू शकते. करिता खैरलांजी आणि रमाबाईच्या प्रतिकाराची आठवण पुन्हा एकदा महाराष्ट्रातिल ब्राह्मणी हिंदू फासीवाद्यांना करून देण्यास दलित व दलितेत्तर युवकांनो पेटून उठा. 'जाती निर्मुलन संघटना' जागोजागी स्थापन करा व लडाकू प्रतिकार करा.

सह्याद्री, सचिव, महाराष्ट्र राज्य समिती, भाकपा (माओवादी)○

महाराष्ट्र विधान सभेची निवडणूक जनतेची पुन्हा एकदा फसवणूक!

महाराष्ट्र विधान सभेची निवडणूक झाली. 8 कोटी 33 लाख 90 हजार 396 मतदारां पैकी 5 कोटी 26 लाख 45 हजार 127 मतदारांनी मतदान केले. 63. 13 टक्के मतदान झाले. सवलती कापन्याच्या धमक्या देवूनही, पाण्यासारखा पैसा वाटप करूनही, हिरो-हिरोईन-एनजीओ आणि सेलिब्रेटींच्या करवी मोहिमा घेवूनही, टीव्ही चॅनल्स व रेडीओंव्हारे कानठड्या बसविणारे प्रचार करूनही सरकारला मतदानाचे अपेक्षीत उदिष्ट गाठता आले नाही. काही अभ्यासकांनी वर्तमान पत्रात दिलेल्या माहिती नुसार लोकसभेच्या वेळी जसे प्रत्येक उमेदवाराला पक्षाने 30 ते 60 कोटी रुपये दिले होते. तसेच या वेळेसही दिल्या गेले. आता निवडणूक कोट्यावधी रुपयांचे मॅनेजमेंट करण्याचा धंदा बणला आहे. उमेदवाराचा दिवसभन्याचा खर्च 5 ते 15 लाख रुपये होता. रैली मध्ये भाग घेणाऱ्या करीता 1000 ते 3000 रुपये देण्यात येत होते. व यावर जो सट्टा लावण्यात आला तो 10 हजार कोटी रुपयांपेक्षाही जास्त आहे असे म्हटले आहे. लोकसभे प्रमाणेच जवळपास विधान सभेच्या वेळीही इव्हेंट मॅनेजमेंटची चुनक निवडणूक साकार करण्याऱ्या कंपन्यांमध्ये दिसून आली. भाजपाने सध्या सर्वात जास्त टीआरपी असलेला मोदी ब्रॅड महाराष्ट्रात वापरला व ते सफल झाले. इथेही ठरल्या प्रमाणे भारतीय जनता पार्टीचे सरकार स्थापन झाले.

भाजपाला 122 जागा व 27 टक्के मते मिळाली पण एकुण मतदारांच्या तुलनेत जर पाहिल्यास ते केवळ 17 टक्के होते, शिवसेनेला 63 जागा व 19 टक्के मते मिळाली. विशेष म्हणजे त्यांचा मुख्य ब्रॅड बाळ ठाकरे च्या जागी उध्दव ठाकरेंनी स्वतःला स्थापीत करण्यात यश मिळविले, कॉग्रेसला 42 जागा व 18 टक्के मते तर राष्ट्रवादी कॉग्रेसला 41 जागा व 16 टक्के मते, मिळाली. मागच्या वेळी राज ठाकरेच्या महाराष्ट्र नविर्माण सेनेला 13 जागी विजय मिळाला होता पण यावेळी त्याचे पानीपत झाले. त्यांना केवळ 1 जागा व 3 टक्केच मते मिळाली. महाराष्ट्राच्या विकासाची ब्लू प्रिन्ट आहे असे म्हणण्याऱ्याला जनतेने ब्लॅक लिस्ट मध्ये टाकले. विधान सभेत पाय ठेवायला जागा मिळाली हे त्यांचे अहो भाग्यच म्हणावे लागेल. तर भारीप बहुजन महासंघ प्रणित सहा संघटनांच्या महाशक्तिला केवळ 1 जागा जिंकता आली. अकोला पॅर्टनला सुधा मोदी ब्रॅडच्या समोर निवडणूकीकिंवा बाजारात मात खाली लागली. बहुजन समाज पार्टीला एकही जागा मिळाली नाही तरी विदर्भात ते 4 जागी दुसऱ्या व 13 जागी तिसऱ्या स्थानावर आहेत. महायुती तुटल्यानंतर भाजपा सोबत गेलेले आठवलेची आर.पी.आय., राजू शेंद्रीची स्वाभीमानी शेतकरी

संघटना, विनायक मेटे ची शिव संग्रांम यांना एकही जागा जिंकता आली नाही. केवळ महादेव जानकरची राष्ट्रीय समाजवादीचा एक मात्र उमेदवार या युती मध्ये विजयी झाला. शेतकरी कामगार पक्षाचे मागच्या विधान सभेत चार आमदार होते ते आता तिन वर आले. यावेळी विनायक कोरेच्या जनसुराजला यश मिळाले नाही. महाराष्ट्रात प्रथमच निवडणूक लढविणाऱ्या आंंद्रातिल ओवेसीच्या मजलिस इतेहदुल मुसलमिन (एम.आय.एम.) पक्षाने 2 जागी विजय मिळवून व चार जागी दुसऱ्या स्थानावर राहुन पदार्पण केले. हिंदू धार्जीण्या टिकाकारांना हे सहन झाले नाही. यावर भाष्य करतांना सरकारी मिडीया सरळ यांना धोका व अतिरेकी संबोधित होते. ही उघडपणे हिंदू धार्जीण्या प्रशासनाची पावती आहे. जसे मोदींच्या शपथ विधीच्या वेळी पूण्यामध्ये सादीक शेख याची हिंदू फासिवाद्यांनी हत्या करून त्यांचा विजयोत्सव साजरा केला होता, तसेच देवेन्द्र फडणविसांच्या राज्याभिषेकाच्या पाश्वभूमीवर अहमदनगर जिल्ह्यातिल जाधव या दलित कुटुंबातिल तिघांची निघृण हत्या करून तुकडे करून विहीरीत फेकून ब्राह्मणवाद्यांनी विजयाचा अहंकार प्रदर्शित केला. हत्याकांड करणारे भाजपा आमदारांचे व शिवसेनेच्या जिल्हा पदाधिकाऱ्याचे जवळचे नातेवाईक आहेत. त्यांनी या व्दरे पुढचे पाच वर्ष काय करणार आहोत याची झलक दाखवून दिली.

uj नोळी , dkp ekGps e. kh% भाजपाचे देवेन्द्र फडणविस मुख्यमंत्री बणले. बहुमत नसतांनाही मोठा पक्ष म्हणून भाजपाने सरकार स्थापन केले व राष्ट्रवादी कॉग्रेसने त्यांना न विचारता विनशर्त समर्थन जाहिर केले. शरद पवार हे उगिचच करित नाही तर याचे सुधा पहिलेच उच्च पातळीवर सेटींग झाले आहे. या निवडणूकीतही निवडून आलेले 88 टक्के आमदार हे कोट्यावधी रुपयांचे मालक आहेत. यांत अनुक्रमे राष्ट्रवादीत 95 टक्के, कॉग्रेस मध्ये 90 टक्के, भाजपात 85 टक्के, तर शिवसेना मध्ये 85 टक्के करोडपती आमदार आहेत. त्याचप्रमाणे 58 टक्के आमदार यांच्यावर बलात्कार, दरोडे खून किडनॅप यासारखे गंभीर गुन्हे दाखल आहेत. लोकसभे प्रमाणेच मोदींनी महाराष्ट्रात कार्पेट बॉर्डींग करावे तश्या 27 सभा घेतल्या. या विधान सभेच्या निवडणूकीचे निर्णय साम्राज्यवाद्यांना अपेक्षीत असे अचुक राहावे या करीता आवश्यक ती खबरदारी घेण्यात आली. कारण महाराष्ट्र हे देशातिल प्रगत राज्य आहे व देशाची आर्थिक राजधानी मुंबई ही येथेच आहे. याच पट्या मध्ये साम्राज्यवाद्यांची सर्वात

जास्त भांडवल गुंतवणूक आहे. त्याकरीता इथे सरकार कसे व कोणते असावे हे ते ठरवितात.

निवडणूकी आधीच साम्राज्यवाद्यांनी विशेषतः युरोपीयन भांडवलदारांच्या संघटनेच्या प्रतिनिधी मंडळांनी भाजपाचे राज्य अध्यक्ष देवेन्द्र फडणविस यांची भेट घेवून महाराष्ट्रात येणाऱ्या सरकारच्या औद्योगीक धोरणाची ब्लू प्रिंट तयार केली होती. त्यामुळे फडणविस सरकार महाराष्ट्रात आणण्याची योजना साम्राज्यवाद्यांनी पुर्विच आखली होती हे स्पष्ट होत आहे. व हे घडवून आणण्याकरीता त्यांच्या सर्व पक्षांची समजूत घालून भाजपाला प्रोजेक्ट केल्या गेले. मराठा, कुणबी—ओबीसी, दलित या बहुल समाजातिल पुढाऱ्यांच्या वोट बँकेच्या दलालांच्या सेटींगचे मॅनेजमेंट करण्याकरीता तिजोऱ्या सैल करण्यात आल्या. इतर पक्षातुन जवळपास 55 नेते भाजपाच्या तिकीटावर लढले व त्यापैकी बहुतांश निवडून आले. राज्यातिल साखर समाट लॉबीतिल एका गटाने यु टर्न घेवून सहकारी सचालक मंडळांसकट भाजपात प्रवेश घेतला किंवा तसे घेण्याचे त्यांच्या परंपरागत राजकीय पाठिराख्यांचे डायरेक्शन असावे. मुंबई ते गडचिरोली पर्यंत परंपरागत असलेले कॉग्रेसी व शिवसेनेचे खंदे नेते व कार्यकर्त्यांचा मोठा समुह ऐन वेळेवर भाजपात प्रवेश घेतात. यातुन एक बाब अगदी स्पष्ट होते कि दलाल नेत्यांना पक्षीय बांधिलकी किंवा विचार हे काही महत्वाचे नसून साम्राज्यवाद्यांचा हुक्म त्यांना निर्णयिक असतो. या राजकारण्यांना नाचविणारी खरी शक्ति यांच्या पाठिमागे आहे. ती शक्ति म्हणजे सत्ताधारी वर्ग अर्थात दलाल नौकरशहा भांडवलदार व जमीनदार वर्ग. या वर्गाच्या हुक्माची ताबेदारी हे सर्वच प्रमुख पक्ष कटपुतली सारखे करीत असतात. महाराष्ट्रात 1960 पासून आजवर जास्तीत जास्त किंबहुना प्रत्येक सरकार मध्ये मराठा समाजातील उच्च वर्गाचे प्रभुत्व राहिले आहे. मुंबई—पुण्यातिल कार्पोरेट लॉबी व पश्चिम महाराष्ट्रातिल साखर लॉबी हीच निर्णयिक राहीली आहे. त्यामुळे ही निवडणूक केवळ सत्ताधारी वर्गाकरीता सरकारचे सेटींग करण्याचे मॅनेजमेंट मात्र होते. जनता, जनतेचे प्रश्न, विकासाची दिशा, धोरणे या बदल कोणालाही काहीही देणे—घेणे नाही. ही केवळ सत्ताधारी वर्गाच्या गटातटातिल रस्सीखेच मात्र आहे हे पुन्हा एकदा स्पष्ट झाले. त्यामुळे याला जनतेचा कौल किंवा जनतेचे समर्थन असे समजू शकत नाही. पण ही एक महत्वपूर्ण राजकीय घडामोड असते त्यामुळे आपल्याला हे समजून घेतले पाहिजे कि दुश्मन वर्ग त्याच्या सत्तेचा ताळमेळ कशाप्रकारे करतो. त्यांची सत्ता सांभाळण्यास कसे डावपेच करतो. जनतेची दिशाभूल करून सत्ता त्यांच्याच ताब्यात कशी ठेवतात. करीता या राजकीय कृतीची शहानिशा करणे गरजेचे आहे.

निवडणूकी मध्ये भाजपा सारख्या पक्षाचा विजय होण्यामागचे कारण मुख्यत्वे अशाप्रकारे दिसते. एक तर कॉग्रेसच्या सतत 15 वर्षांच्या शाशण काळात

झालेले भ्रष्टाचार व राबविलेल्या जनविरोधी धोरणामुळे जनतेत प्रचंड नाराजी होती. जनतेला याच व्यवस्थेत तात्काल राजकीय विकल्पाचा अभाव. दुसरे सत्ताधारी वर्गाची महाराष्ट्रात स्थिर व अश्या सरकारची गरज जे केवळ त्यांचा आर्थिक एजंडा प्रभावीपणे राबविणार नाही तर जनतेच्या असंतोषाला दाबून टाकण्यास फासिवादी पद्धतिने कार्य करू शकेल. ब्राह्मणी हिंदूत्वादी विचारधारेचे अधिष्ठाण व आर.एस.एस. च्या कँडर चे जाळ्यांचा पाठिंबा असलेला भाजपा या परिस्थितीत सत्ताधारी वर्गाच्या या कसोटीवर खरी उतरते त्यामुळे त्यांनी या वेळी भजपाला समोर केले व निवडून आणले. वर्गीय दृष्ट्या पाहिल्यास लोकसभेच्या वेळी जी गरज साम्राज्यवादी व येथिल दलाल भांडवलदारांना होती त्याचीच पुनरावृत्ती महाराष्ट्राच्या विधान सभेच्या वेळी दिसून येते.

भाजपाला पूर्णबहुमताने निवडून आणण्याकरीताच शिवसेना—भाजपा युति तोडणे ही भाजपाची व सत्ताधारी वर्गाची गरज बणली होती. एक म्हणजे केन्द्रात व राज्यातही एकाच पार्टीचे राज्य त्यांना हवे होते, दुसरे सत्तेमध्ये मोठा वाटा शिवसेनेला देणे त्यांना बोचत होते. तिसरे म्हणजे मोदी नावाचा चलनीत असलेला ब्रॅड व केन्द्र सरकार हातात असल्यामुळे हीच राजकिय वेळ होती कि भाजपाला महाराष्ट्रात आपले पाय पसरण्याची चांगली संधी होती. त्याच्रप्रमाणे कॉग्रेस व राष्ट्रवादी कॉग्रेस दोन्ही मध्येही असलेल्या कार्यकर्त्यांच्या अपेक्षा व सत्तेत हिस्सेदारी करीता चालू असलेली चढाओढ याला सेटींग करण्यास सत्तेचा वाटा प्रत्येकांना जास्त हवा होता. त्याच्रप्रमाणे सरकार विरोधी नाराजीला एक आघाडीच्या ठिकऱ्यावर फोडून आपले फावते करून घेता येईल हा सूधा डाव यामध्ये होता. शेवटी ही ताटातुट सत्ताधारी वर्गाच्या गटातिल आपसांतील अंतर्विरोध दर्शवित आहे.

विभागिय असमतोल विकासामुळे असंतोष निर्माण झाला आहे. वेगळे विदर्भ राज्य, नाराज व आत्महत्या करीत असलेला शेतकरी वर्गातील कुणबी समाज, कामगार व कर्मचाऱ्यां मध्ये संघाच्या भारतिय मजदूर संघाला योजनाबद्द रित्या स्थानिक मालकांच्या मदतिने वाढविणे. या बाबींवर गेल्या 15 वर्षापासून भाजपाने संघाच्या मदतिने विदर्भात संघटनेचे जाळे पसरले. तसेच दलितांतिल निम्न भांडवली तबक्याला सत्तेचा तुकडा देण्याचे आस्वासन देवून जोडले या विजगणीताने भाजपाने विदर्भातील 64 पैकी 44 जागांवर बाजी मारली. हाच प्रयोग जळगांव व अन्य काही ठिकाणी करण्यात आला. तर पुण्यामधील ब्राह्मण व सत्ताधारी वर्गाला एकवटून त्याच्रप्रमाणे अन्य पक्षातिल कार्यकर्ते व नेते यांना फोडून त्यांना तिकीटा देवून भाजपाने आपली सरशी केली. एकंदरीत पाहता असे दिसते कि पारंपारिक प्रत्येक पक्षाचा आधार असलेले वोट बँक किमान स्वरूपाने टीकविले आहे. पण प्रत्येक समाजातिल निम्न भांडवली तबका व तरुण मतदारांना आपल्याकडे आकर्षित करण्यात

भाजपा यशस्वी झाली आहे. 'जिंकणा-न्या सोबत राहावे' ही एक मानसिकता जी नांदत असते तिचा उपयोग भाजपाने त्यांच्या गोबेल्स प्रचारा मध्ये केला. मोर्दींच्या विदेशी दौऱ्याचा उत्सव व त्यातुन तथाकथित मोर्द्या भांडवल गुंतवणूकिचा प्रचार व या व्हारे रोजगार करून काही प्रमाणात युवक मतदारांना आकर्षित केले. यामुळे यावेळच्या निवडणूकीत जाती सोबतच बदललेले बाजारु वातावरण व त्यातुन निर्माण झालेल्या बाजारु मानसिकतेने काही प्रमाणात जाती ओलांडूनही मतदान झाल्याचे दिसते.

vkfnokl h | Ldfroj ckEg.kh gYyk% गडचिरोली जिल्ह्यात तिनही जागा भाजपाने जिंकल्या आहे. पुर्वि लोकसभेची जागा देखील भाजपानेच जिंकली आहे. काँग्रेस मधिल फुट, सावकार गटाचे भाजपात सामील होणे, राष्ट्रवादीतील आत्रामांचा परिवारवाद व नागविर्दभ समितीला भाजपात विलिन केल्यामुळे येथे भाजपाची सरशी झाली. डॉ. देवराव होळी गडचिरोली येथुन, अम्बीशराव आत्राम अहेरीतुन व कृष्ण गजबे आरमोरीतुन विजयी झाले. या जिल्ह्यात निवडणूकी पुर्वी भाजपाने बदललेल्या राज्यपाल विद्यासागर राव व्हारे एक आदेश काढला व ओबीसीचे पेसा विरोधात आंदोलन निर्माण केल्या गेले. यातुन आदिवासी व गैर आदिवासी असा तनाव निर्माण करून मतदारांचे धृविकरणही केल्या गेले. ओबीसी संघटनांनी मतदानावर बहिष्कारही पुकारला होता. गणित असे होते कि यामुळे काँग्रेसच्या वोट बँकला धक्का देणे. भाजपाने एकीकडे ओबीसींना आरक्षणाचे अमिष दाखविले तर दुसरीकडे आदिवासीचे हक्क सुरक्षीत ठेवण्याचे आस्वासन देवून धुर्त चाल खेळली. भाजपाने अवसरवादाचे सर्व डावपेच वापरून आपले प्रस्थ वाढविले. इथे जनतेनी 28,894 नोटा बटन दाबून या प्रक्रियेला विरोध दर्शविला. भाजपाच्या विजयामुळे येथे जनतेवर केंद्र व राज्य सरकार व्हारे संयुक्तपणे चालू असलेल्या दमनाला राजकीय दृष्ट्या आणखी पाठबळ मिळाले आहे. याच्या परिणाम स्वरूप येथे आदिवासींवरील अत्याचार वाढणार. हा प्रत्यक्ष पोलीसी आक्रमणां व्यतिरीक्त सांस्कृतिक व आदिवासीं करीता कायद्यात असलेले तुटपुंजे हक्क देखील गमावण्याच्या रूपात राहील. निवडून आलेले प्रतिनिधी आदिवासी असले तरी ते हिंदूत्ववादी विचारांचे हस्तक बणले आहे. सत्ताधारी वर्ग यांचा वापर करून जनतेवरील दमन बरोबर असण्याचे दर्शवेल. त्यांच्या या धुर्त खेळीला आपण हाणून पाडले पाहिजे.

I kjk% या निवडनुकीत काही नामी चेहऱ्यांना मात खावी लागली. पण बहुतांश तेच चेहरे व तिच लोकं विधान सभेत आहेत. फरक ऐवढाच की त्यांची बसण्याची बाके बदलली आहे, पार्टी बदलली आहे. पण एक महत्वाचा बदल यांच्या नेतृत्वात झाला आहे. तो म्हणजे गांधीवादींच्या जागी ब्राह्मणी हिंदूत्ववादी

नेतृत्व आले आहे. विशेष म्हणजे शाशनात बसलेले भाजपा व विरोधात बसलेले शिवसेना हे दोन्ही ब्राह्मणी हिंदूत्ववादी विचारांचेच आहेत. त्यामुळे हे शाशनाच काय तर ही विधान सभाच पुर्विच्या शाशनापेक्षा जनविरोधी धोरणे राबविण्यास आणखी जास्त शोषण व दमनकारी राहणार. हे शाशन व केंद्रातिल शाशन दोन्ही ब्राह्मणी हिंदू फासीवादी असल्यामुळे दिल्ली पासून तर गल्ली पर्यंत याचे क्रौर्य आपणासं दिसत आहे. नुकतेच अहमदनगर जिल्ह्यात करण्यात आलेल्या दलितांच्या हत्या करण्यात लिप्त असलेले आरोपी खुद भाजपा आणि शिवसेना या पक्षाच्या जिल्हा स्तरावरील पदाधिकाऱ्यांचे नातेवाईक आहेत हे स्पष्ट झाले आहे. यामुळे आपल्याला आणखी जास्त सजग व जोमाने यांच्या आक्रमणाचा सामना करण्यास तैयार व्हावे लागेल. हे शाशन शिवाजी व आंबेडकरांचे नांव पुढे करून आतुन अत्यंत प्रतिगमी विचारांना व संघटनांना प्रोत्साहन देणारे आहे. कामगार व शेतकरी वर्गाचा तसेच दलित, आदिवासी, अल्पसंख्यांक व महिलां करीता हे शाशन एक आव्हान बणून उभे ठाकले आहे. या शाशनाच्या पहिल्या तिन दिवसीय अधिवेशनात जाहिर केलेल्या कार्यक्रमात व त्यांनी निवडणूकी पुर्वी जनतेला दिलेल्या आस्वासनात कसलेही सोयर सुतक दिसत नाही. कामगारांवरील अन्याय, बेरोजगारी, कर्मचाऱ्यांचे स्थगित वेतन व भत्ते तसेच त्यांच्यावरील कामाचा बोझा यावर शब्दही काढला नाही. शेतकर्यांच्या आत्महत्या थांबविण्याकरीता कसलिही योजना नाही. दलित व आदिवासींवर होत असलेले हल्ले आणखी तिव्र होण्याचेच संकेत दिले आहे. महिलांकरीता कोणताही ठोस कार्यक्रम सादर केला नाही. छोटे दुकानदारांच्या सरक्षणाबाबत राज्यपालाच्या भाषणांत काहीच नाही. तसेच शहरातिल झोपडपट्टी वासीयांना वाऱ्यावर सोडले आहे. टोल नाके बंद करण्यावर व एलबीटी बंद करण्याबाबत वेळकाढू भूमीका घेतली आहे. भाजपाने निवडणूकीत जनतेला दिलेल्या आस्वासना पासून लगेच घुमजाव केले आहे. हा जनतेसोबत केलेला धोका आहे.

तेंव्हा आपण जनतेमध्ये व्यापकतेने जावून या फासिवादी शाशना विरोधात जनतेला चेतनाबद्ध केले पाहिजे. जनतेला या विरोधात व्यापक रूपाने संघर्षात उतरवले पाहिजे. ब्राह्मणी हिंदू फासिवादीं विरुद्ध व्यापक स्वरूपाच्या संयुक्त मोर्चात जास्तीत जास्त लोकशाहीवादी व धर्मनिरपेक्ष शक्तिनां एकजूट करण्याचे प्रयत्न केले पाहिजे. जनते मध्ये हे विश्लेषण समजावून सांगितले पाहिजे कि या निवडणूकीने जनतेला कसे ठगविले आहे. जनतेला हे आवार्जुन सांगितले पाहिजे कि क्रातिच्या विजयातच खण्या लोकशाही सत्तेचे रहस्य दडले आहे. जनतेला आपण बस्तर व गडचिरोली जिल्ह्यामध्ये जनतेची खरी जनसत्ता गेल्या .....(पान नंबर 22 वर)

अक्विंद झोवनी महेन्द्र कर्मा एकाच नाऱ्याच्या दोन बाजू !

महाराष्ट्र शासनाच्या पोलीसांकरवी गडचिरोली जिल्ह्यात चालविण्यात येत असलेल्या जनतेच्या विरोधातील युद्धात हजारो अर्धसैनिक व कमांडो पोलीसांचे जनतेवरील आक्रमण व्यतिरिक्त, हत्या करणे व त्याला चकमक ठरविणे हे नित्याची बाब झाली आहे. याचसोबत मानसिक युद्ध हे सुधा एक हत्यार वापरण्यात येत आहे. यांत पैसे, सामान, लालच देवून जनतेत फुट पाडणे, आदिवासींच्या कोवळ्या मुलाना शहरी लंपट संस्कृती शिकविणे, भोगवादी संस्कृतीच्या आहारी लावणे, क्रांतिकारी विरुद्ध वाईट प्रचार करणे चालू आहे. तसेच निर्धृत हत्या केल्यानंतर क्रांतिकारींच्या मृतक विभत्स फोटोचे प्रदर्शन करून जनतेत दहशत पसरवून आपले मध्ययुगिन कौर्य हे सरकार दर्शवित स्वतःच स्वतःची वाहवाही लुटत आहे. त्याचप्रमाणे जनतेच्या आंदोलनाला वैचारिक दृष्ट्या व सांघटनिक दृष्ट्या विरोध करण्यास दमनाचा एक भाग म्हणून तथाकथित सरकारी बुद्धिजिवींना हाताशी धरून कधी शांती यात्रा, लोक यात्रा, सलवा जूळूम, शोधयात्रा वगैरे प्रकार केल्या जात आहे. असेच पोलीसांनी विकत घेतलेल्या काही मंडळींनी अरविंद सोवनी व दत्ता शिर्क यांच्या नेतृत्वात काही उपद्रवी नौटंकी सूरु केल्या आहेत. त्यांना वेळोवेळी समज दिल्या गेली पण त्यांचे जनसंघर्षाच्या विरोधात खोड्या करणे चालूच आहे. ते करीत असलेले पोलीस एजंटचे कार्य जनतेला कळले आहे. पोलीसांद्वारे करीत असलेल्या दमनाला वैधानिक चेहरा देण्याकरीता हे एजंट कार्य करीत आहे. हे सलवा जूळूमच्या महेन्द्र कर्मासारखेच कार्य आहे. कर्मा हातात हत्यारं घेवून येत होता. सोवनी हत्यान्या पोलीसांना पाठीशी घालतो.

*Vk/kh tun"Vhpk ck;k ?; k] ex
'kks;k; k=k dj;k!*

प्रसिद्धी पत्रक, दिनांक: 22/12/2013

आदिवासींच्या नावावर पैसा व प्रतिष्ठा कमावणाऱ्या गैरसरकारी संघटनांचा सुळसुळाट आहे. शेकडो एन.जी.ओ. गेल्या 50 वर्षांपासून आदिवासी क्षेत्रात कार्यरत आहेत. पण आदिवासींची स्थिती उलट खालावली आहे. पण एन.जी.ओ. वाल्यांच्या बिल्डींगी नागपूर व पुण्यात निर्माण झाल्या. वरून पुरस्कार व प्रसिद्धी व सन्माननीय असण्याचे लेबल बोनस रुपाने प्राप्त केल्या गेले. असेच मध्यममार्गी गडचिरोली जिल्ह्यात गेल्या दशकापासून जास्तच सरसावले आहेत.

गडचिरोली जिल्ह्यातील आदिवासी स्वतःचे हित व शोषणापासून मुक्ती ही देशात समानतेची खन्या लोकशाहीची राजवट स्थापन झाल्याशिवाय शक्य नाही हा उन्नत विचार चांगल्या तऱ्हेने समजतो आहे. व त्याकरीता गेल्या तीन दशकाहून जास्त काळ जुल्मी

व्यवस्थेच्या विरुद्ध सशस्त्र संघर्ष करीत जनतेला वैकल्पिक खन्या लोकशाहीवादी जनसत्तेचे भ्रून रूप जमिनीवर साकारून दाखविले. अश्या संघर्षशील आदिवासी बांधवांना बिचारे समजून दया दाखवित आपले हेतू साकारण्याकरिता असे मध्यममार्गी गडचिरोली जिल्ह्यात वैचारीक भेसळ करत आहेत. असे तथाकथित बुद्धिजिवी जनतेच्या संघर्षाला हातभार लावण्याएवजी कमजोर करीत आहे. काही खात्यापित्या लोकांना समाजसेवा करण्याचा शौक उमडून आला कि पोलीस संरक्षणात व सरकारच्या डायरेक्षनात मग ते आपली हौस पूरी करतात. सरकारने दमनाला वैचारीक आधार प्राप्त करण्याकरिता पंतप्रधान मनमोहनसिंगाने माओवादी क्रांतिकारी हे 'आधी सैद्धांन्तिक होते व आता हिंसक झाले', 'ते रंबीन हुड होते' ही रट गोबेल्स सिद्धांन्तानुसार लावली आहे. त्याच सरकारच्या बोलीला उसणे घेऊन हे शोध यात्रेवाले तथाकथित बुद्धिजिवी तीच रट त्यांच्या प्रसिद्धी पत्रकात जाहीर करीत आहेत. किमानसुधा वैचारीक प्रामाणिकता न बाळगता स्वतःला बाहेरील समाजाचे प्रतिनिधी संबोधत आहेत. या वैचारीक बालिशांना नक्षलवादी चळवळीचे नवजनवादी क्रांतीचे उद्देश व त्याकरीता दीर्घकालिन जनयुद्धाची रणनीति व कार्यनीति गेल्या 44 वर्षांपासून समजली नाही याचे आश्चर्य नाही. कारण वाहत्या गंगेत हात धुणारे असे बरेच वैचारीक जगतात आहेत व भारत देश तर त्यांचे कुरणच आहे. ते जाणूनबुजून नक्षलवादी ही एक समस्या आहे हे गृहितक धरून विचार मांडतात. हे जसे सरकार म्हणते त्याचप्रमाणे आहे. आणखी एक अर्धकचन्या विचारांची थेअरी ('सँन्डविच थेअरी') मांडतात कि 'एका बाजूला नक्षलवादी व दुसरीकडे पोलीस व मध्ये आदिवासी फसला आहे.' हे जाणिवपूर्वक वैचारीक दिशाभूल करण्याकरिता सादर करण्यात आलेली सरकार प्रायोजित विचारधारा आहे. ज्यांच्या सुखमय जीवनात झाईगरुम मध्ये आदिवासींचे नग्न चित्र झळकते अश्या आदिवासी प्रेमींना आदिवासींवरील अन्याय कधीही दिसत नाही. यावर त्यांची लेखणी व तोंड बंद असते. ते आता सरकारी सिनॉप्सीसच्या अनुसार व मनमोहनसिंगाने आधीच कनकलूजन काढून ठेवलेल्या शोधाचा बोध घेऊन शोध करण्याचा ठेका घेऊन येत आहेत. या शोधवाल्यांनी सादर केलेले विचार हे सरकारने दमनाचा भाग म्हणून सादर केलेल्या विचारांशी अगदी जूळीत आहे. त्यामुळे हे गडचिरोली जिल्ह्यातील लडाकू जनतेवर चालू असलेल्या बहुमूळी फासीवादी दमनाचाच हा अविभाज्य भाग आहे असे दिसत आहे. त्यामुळे या विद्वानांनी आधी आपली जनदृष्टि स्पष्ट करावी.

येथिल आदिवासी हे सरकारच्या क्रूर दमनाचा व तित्र शोषणाचा प्रतिकारच करीत नाही तर संपूर्ण देशातील जनतेकरीता नव्या व्यवस्थेची मुहुर्तमेढ येथे रोवल्या जात आहे. ही बाब या तथाकथित बुद्धिजिवींना

न समजावी यातून ते किती वैचारीक मागासलेले आहेत हे दिसून येते. पण मजेची गोष्ट अशी आहे की हे आदिवासींना बिचारे व मागास समजत आहेत. या व्यवस्थेने आर्थिक दृष्टिने, शैक्षणिक दृष्टिने आदिवासींना मागास ठेवले आहे पण गेल्या तिन दशकाहूनही जास्त काळ व्यवस्थिवरुद्ध संघर्ष करीत येथिल आदिवासी व गरीब जनतेने आपले भले-बुरे, मित्र-शत्रू चांगल्या तऱ्हेने ओळखले आहे. गडचिरोली जिल्ह्यामध्ये जनयुद्ध चालू आहे. यात एका बाजूला जनता व दुसऱ्या बाजूला जनतेवर दमन करणारी महाराष्ट्र शासन व त्याची यंत्रणा आहे. तेंव्हा बाहेरील समाजासमोर एजेंडा हा आहे कि जनतेच्या लढ्याच्या बाजूने व्हावे कि दमनकारी व्यवस्थेच्या बाजूने. इथे येणाऱ्यांनी किंवा भाष्य करणाऱ्यांनी प्रथम स्वतःची बाजू स्पष्ट करावी, कि ते जनतेच्या बाजूने आहेत कि दमन करणाऱ्या सरकारच्या बाजूने?

यापुर्वी सुद्धा सुरेश द्वादशीवार यांनी शांती यात्रा/लोकयात्रा या नावाने पोलीस प्रायोजित कार्यक्रम चालविला होता. सिविल कपड्यातील पोलीसांच्या यात्रेला नेतृत्व दिले होते अशी ती पोलीस यात्रा जनतेसमोर नग्न रूपाने उभी ठाकली होती. जनतेने तेंव्हा त्या यात्रेला सलवा जुळूमची प्रतिकृती संबोधले होते. त्यांनी त्या उपक्रमाच्या माध्यमातून पोलीस दमनाला पाठींवा दिला होता. याच कालावधीमध्ये मग पोलीसांनी जवळपास डऱ्यावर लोकांची खोट्या चकमकीत हत्या केली होती. आता पुन्हा एकदा प्राध्यापक अरविंद सोवनी, विजय लपालीकर व संजय वैद्य हे त्रिकुट तथा अन्य मिळून 10 दिवस गडचिरोली जिल्ह्यात शोधयात्रा नावाने उपक्रम घेण्याचे ठरविले आहे. यांनी जाहीर केलेल्या पत्रकातून हे जनतेच्या बाजूने आहे असे दिसत नाही. मुळात शोध घेण्याच्या आधीच यांच्या मानसिकतेचे सेटअप (चौकट) तयार झालेली दिसते. हे ज्या बाबींचा शोध घेणार आहे असे लिहीले आहे ते जनतेचे मुद्दे आणि प्रश्न आणि उत्तर जनता गेल्या तिन दशकाहून टाहो फोडून आपले बलिदान अर्पण करून जगाला सांगत आहे. तरी चंद्रपूर, नागपूर व भंडारा इथे शेजारी राहणाऱ्या या बुधिवाद्यांना हे कळू नये हे आठवे आश्चर्यच म्हणावे लागेल. त्याहूनही जास्त विव्दत्ता त्यांच्या शोध करण्याच्या या बाबतीत दिसून येते कि ते अनुशेष भरण्यावाबत नक्षलवादी चळवळीने प्रयत्न केले आहे कि नाही याचाही शोध घेणार आहेत. हे हास्यास्पद आहे. अनुशेष सरकार निर्माण करते व अनुशेष सरकारच भरु शकते हे शाशनाचे काम आहे. तेंव्हा चोराला सोडून कोतवालाला विचारना करण्यासारखे हे आहे.

मुळात यांच्या डोक्यातील संकल्पना स्पष्ट दिसत नाही. नक्षलवादी चळवळ म्हणजे काय? याचा जाणुन-बुजून विपर्यास करून असे दाखवित आहे कि जणू काही नक्षलवाद एक समस्याच आहे अशी धारणा करून ते येत आहे. यामुळे त्यांच्या शोधयात्रेचा उद्देश संदिग्ध/संशयास्पद दिसत आहे. त्याच बरोबर पोलीसांचे नाव पुढे करत आहेत. पण पोलीस म्हणजे दुसरे तिसरे काही नसून सरकारद्वारे येथे चालू असलेल्या दमन यंत्रणेचा मुख्य भाग आहे ते जाणुन बुजून सरकारच्या

‘ऑपरेशन ग्रीन हंट’ या दमन मोहीमेला झाकण्याचा प्रयत्न करत आहे. गेल्या 10 महीन्यात 30 क्रांतीकारींची हत्या केल्या गेली. ही हत्या खरचं चकमकीत झाली की, पकडून मारून टाकले. यावर साधी विचारना, चिंता किंवा संवेदनाही प्रकट न करणारे हे खरेच आदिवासींचे हितेशी आहेत काय? यावर प्रश्नचिन्ह निर्माण होते. अतिवृष्टि व पूरामुळे येथिल शेतकऱ्यांचे मोठे नूकसान झाले. यांत 99 टक्के आदिवासीच आहेत यावर यांचे काही भाष्य नाही. लोहप्रकल्प व अभयारण्य यामुळे विस्थापनाची तलवार जनतेच्या मानेवर लटकत आहेत. जनतेनी ग्रामसभेच्या माध्यमातून आपला विरोधही दर्शविला आहे. पण यावर या आदिवासींच्या कैवारी होऊ पाहणाऱ्यांनी साधा विरोधही दर्शविला नाही. हजारे पोलीस व अर्धसैनीक बले जिल्ह्यात तैनात केली आहेत. घरा-घरात जबरदस्तीने येवून झोपतात. आदिवासींचा सम्मान, स्त्रियांचा सम्मान बुटाखाली तुडवित आहेत, पोलीस दहशतीमुळे आदिवासींच्या मुलांचे शिक्षणावर लक्ष लागत नाही कधी त्यांच्या परिजनांना पोलीस झोडपतील त्यांच्या आईला बेआबू करतील याचा नेम नाही. पण या अत्याचाराची खबरबातही हे प्राध्यापक घेत नाहीत. जर शोधयात्रेकरूना खरोखरच जनतेची कळकळ असेल तर, त्यांनी प्रथम महाराष्ट्र सरकारद्वारे चालू असलेल्या क्रूर दमन अभियानाचा निषेध करावा. गोविंदगाव, भटपर, सिंदेसूर, मेडरी, पेंदोडवाही, इंदूर येथे पोलीसांनी केलेल्या 30 क्रांतीकारकांच्या हत्येचा निषेध करावा. मेडरी येथे 10 लोकांना बेदम मारहान केली, ताडगुडा येथे 31 लोकांना मारहान केली, ज्यात महीला व बालकेही होते, उभ्या पिकात जनावरांना मोकाट सोडले, रात्रभर उपाशी व घाण-कच्यात संपुर्ण गावकऱ्यांना झोपविले, घराचे कुलूपे तोडून सामानांची नासधुस केली, महिलांचा विनयभंग केल्या गेला, पुत्तरगोंदी येथे एक महिला शेतिचे रक्षण करित असतांना तिच्यावर पोलीसांनी बलात्कार केला. त्याचप्रमाणे मोठा झलिया येथे 45 आदिवासी गावकऱ्यांना बेहोश होईपर्यंत मारहान केली, ग्यारापत्ती व हेष्टेड मरका येथे 11 जणांना बेहोश होईपर्यंत मारहाण, भगवानपूर येथे एकाची हत्या व 11 जणांना बेदम मारहाण, नाडेकल, हुरेला, नांगलडोह, मंगेवाडा, सालेटोला, छोटा जलिया असे शेकडो गावे आहेत जिथे आदिवासींना बेदम मारहान केली त्यांना शेतीचे कामे करू शकणार नाही असे लुले-पांगळे करून ठेवले. कमीत-कमी या ताज्या मारहानीच्या घटनेचा निषेधही अरविंद सोवनीच्या टिमने केला नाही. गेल्या कित्येक दशकापासून येथील शाळांमध्ये शिक्षक नाही. पण शाळांमध्ये पोलीस कॅम्प करतात. त्याचप्रमाणे कोवळ्या वयातील शाळकरी मुलांना पोलीस मेळाव्यामध्ये व रऱ्लीमध्ये जबरदस्तीने घेऊन जातात. या बाबत सुद्धा वरील त्रिकूटांनी किंवा पत्रकातिल एकाही शिक्षकांनी एक शब्दही काढला नाही. तेंव्हा कां म्हणून यांच्यावर जनतेनी विश्वास ठेवावा? हे खरेच जनतेला मदत करणारे आहेत कि जनतेमधून कोण सरकारी अत्याचारावर बोलतो याचा शोध घेऊन पोलीसांना माहिती पुरविणार नाही याची काय गॅरंटी आहे? असे प्रश्न यांच्या आयोजनामुळे जनतेत निर्माण झाले आहेत. विशेष विचार करण्याची

बाब ही आहे कि या मंडळींना फक्त गडचिरोलीतीलच आदिवासींचा कळवळा कां आला आहे? महाराष्ट्रात व विदर्भात अन्य ठिकाणी आदिवासींचे व जनतेचे मोठ्या प्रमाणावर शोषण चालू आहे त्याबद्दल यांनी आजवर एकही शब्द कां काढला नाही?

या यात्रेकरुंची यात्रा त्याच गावात आयोजित केली आहे ज्या गावात पोलीस कॅम्प आहेत. त्यामुळे त्याची ही यात्रा पोलीस प्रायोजित तर नाही ना? याची दाट शंका निर्माण झाली आहे. जनतेच्या प्रश्नाचे भांडवल करून सरकारच्या दमनकारी धोरणाच्या वाहत्या गंगेत उडी मारून काही लेखक, पत्रकार, बुद्धीजिवी, व एन.जी.ओ.वाले आपला फायदा करून घत आहे. हा एक चमकण्याचा व माया जमवण्याचा एक प्रकारचा दलालीचा धंदा आहे. सदर शोधयात्रेवाले याच धंद्यातील एक तर नाही ना? अशी दाट शंका त्यांनी प्रसिद्ध केलेल्या पत्रकातून जाहीर होत आहे. त्यामुळे गडचिरोलीतील जनतेने यापासून सावध घ्यावे. अशी पूर्व सूचना जनतेला करीत आहो. त्याचप्रमाणे त्यांच्या यात्रेचे डायरेक्ट आर.आर.पाटील किंवा सुवेज हक असण्याची शक्यता जनतेमध्ये चर्चाल्या जात आहे. तर खरेच हे कोण आहेत, हे प्रथम त्यांनी स्पष्ट करावे त्यांचा जनवृष्टीकोण स्पष्ट करावा व नंतरच यात्रा करायला हवी. अन्यथा संदिग्धते मुळे लडाकू जनता त्यांच्यावर मुळीच विस्वास करणार नाही हे त्यांनी लक्षात घ्यावे. शोधयात्रेतिल प्राध्यापक तसेच मान्यवरांना नम्र विनंती आहे कि त्यांनी पोलीस दमनाला कळत किंवा नकळत समर्थन होईल असे कार्य करू नये. त्यांना खरच जनतेचे विचार व प्रश्न जाणून घ्यायचे असतिल तर त्यांनी जनतेच्या संघटना, जनतेचे सरकार किंवा माओवादी पार्टी ला संपर्क करावा. जनता पोलीसांच्या दहशतीमुळे भयभित आहे. तुम्हाला अशा परिस्थितीत पोलीस वर्शनच मिळणार. आम्ही तुम्हाला सुरक्षेची व खुल्या मनाने जनता बोलणार अशा वातावरणाची हमी देतो तेंव्हा तुम्ही पार्टीला संपर्क करूनच आल्यास सत्य समजेल.

'kks' k=sd#uks
reph drh i ksyh h neukyk
I kfk ns kkjh vkg
turk rfgkyk I jdkjh ckcw
I etr vkg'

माओवादी भारतीय जनतेची साम्राज्यवादी, सरंजामी व दलाल नौकरशहा भांडवलदार यांच्या जुळूमी व शोषणकारी राज्यसत्तेपासुन मुक्ती करण्याकरीता भारतभर चालू असलेल्या जनयुद्धाचे नेतृत्व करीत आहेत. भारताच्या समस्यांचे उत्तर नवजनवादी क्रांति आहे. जनतेच्या उत्तम व प्रिय हजारो लेकरांनी या महासंग्रामात आपल्या प्राणांची आहुती दिली आहे. कठोर जीवन, अतुलनीय त्याग व बलिदान यातुन देशभर विकसीत होत असलेल्या जनयुद्धाच्या विचारांच्या

खोलीची तुम्हाला कल्पना आहे काय? विशाल जनशक्तिच्या आधारावर मजबूतीने क्रूर सरकारी बलांशी मुकाबला करणाऱ्या पार्टीच्या सांघटनीक ताकतीचा तुम्हाला अंदाज नाही.

हजारो पोलीस व अर्धसैनिक बले गावांगावांत तैनात करून, जनतेला जिवे ठार मारण्याच्या दहशतीच्या वातावरणात तुम्ही माओवादींचा जनआधार काय शोधता? पोलीस हटवून बघा तुम्हाला क्रांतिकारी जनतेचा झंझावात दिसेल. तुमचा भ्रम किंवा जाणीवपुर्वक असलेला भ्रम नाहिसा होईल.

तुम्ही पोलीस कॅम्प असलेल्या गावात 10 दिवस शोधयात्रा करून जो निष्कर्ष काढला तो पुर्व नियोजीतच होता. 'डांबर रोड आणि मोबाईल टॉवर उभारले म्हणजे जनतेचा विकास होतो.' या तुम्ही काढलेल्या सिद्धान्तावर काय म्हणावे? तुम्ही शिक्षीत व प्राध्यापक मंडळी असूनही जनतेचा विकास म्हणजे काय? हे समजू नये याचे दुख: वाटते. यातून आपल्या शिक्षण प्रणालीची काय दयनिय अवस्था आहे हे दिसुन येते. ब्रिटीश राजवटीलाही लाज वाटेल असे क्रूर दमन इथे चालू आहे. जिन्स पॅन्ट घालून मोबाईलवर अशिल जोक्स ऐकणाऱ्यां व बलात्कारी मूल्य निर्माण करणारे व्हिडीओज पाहणाऱ्यां करीता विशाल जनतेच्या हिताला विसरून जावे हिच काय तुमची आधुनिकता?

किष्टापूर येथील पोलीस खबन्यांना दिलेल्या देहंडाची शिक्षा हा जनतेचा निर्णय आहे. ते जनद्रोही होते. जनतेच्या सभेवर पोलीस हल्ला करण्यास पोलीसांना घेवून येण्यात, दारु विक्रीच्या आउ खबरी नेटवर्क तयार करन्यात, पोलीस हल्ला करण्याच्या मोहिमेवर असतांना आजूबाजूला पेट्रोलींग करून त्यांना क्रांतिकारी नेते, कार्यकर्ते व जनतेची खबर पोहचविण्याचे काम सक्रीयपणे करणारे होते. यांना जनतेनी तिन वेळा मिटींग घेवून खबरदार केले होते व सुधारण्यास संधी दिली होती. R; kuk fny\; k f'k\keGs turyk fnykl k o U; k; feGyk- i .k ; k fo;k; h r\gh mi k\k.kkyk cl \u , di d\kjs i ksyh neukyk I kfk fnyh- R; keGp rfkh\y dks kh\h turk reP; k mi k\k.kkP; k l eFkukFk\ v\kys ukgh- r\gh tj fd"Vki j xkokr mi k\k.kkyk cl ys v\l rk rj turph u\k\kth d\kkoj v\kgs gs r\gkyk dGys v\l rs reP; k g\k dR; kpk v\kEgh v\kf/kp fu"kyk uk\foyk v\kgs आता यातून तुम्ही बोध घेवून आपली चूक सूधारा. सलवा जुळूम दमनाचा एक प्रकार होता, लोकयात्रा हा देखील एक प्रकार होता. सरकार साम-दाम-दंड-भेदचा वापर करीत जनतेवर हल्ले करीत आहे. आत्तापर्यंत तरी तूमचे भाष्य व कृती ही सरकारने जनतेवर चालविलेल्या दमनाचीच बाजू घेतांना दिसते. जर असे नसेल तर मग तुम्ही शौक किंवा पोरकट खेळ समजून हे करीत आहात. तुम्ही तुमच्या कार्यावर इमानदारीने आत्मचिंतन करा.

वर्गीय समाजात सत्तेवर मुठभर असणाऱ्या शोषक वर्गाने जेंव्हा 'ऑपरेशन ग्रीन हंट' नावाने जनतेविरुद्ध युद्ध चालविले आहे, अश्या वेळी शोषित वर्गाच्या बाजूने उभे राहणे हीच खरी माणूसकी आहे.

तुम्ही शोषीत जनतेच्या बाजूने राहाल ही अपेक्षा आहे. गडचिरोलीतील जनतेची मुख्य समस्या पोलीसी दहशत ही आहे. जनताभिमुख असलेल्या बुधीजिवींचे काम सरकारी खाते चालविणे हे नसते तर, सरकार जर संविधान विरोधी, जनविरोधी कार्य करीत आहे तर त्यावर टीका करणे व त्या विरुद्ध संघर्ष करने हे असते. आशा करतो तुम्ही गडचिरोली मधील प्रचंड प्रमाणावर तैनात केलेल्या पोलीस व अर्धसैनिक बले हटविण्या करीता व खोटे एनकाऊन्टरच्या विरोधात तसेच सरकारने जनतेवर चालविलेल्या युद्धाच्या विरोधात उपोषणाला बसून स्वतःची चूक दुरुस्त कराल. तुम्ही जर खरेच असे कराल तर तुम्हाला जनआधाराची कल्पना येईल. मित्रांनो, देशात घमासान वर्गसंघर्ष चालू आहे. गडचिरोली जिल्ह्यातील क्रांतिकारी आंदोलन त्याचाच एक भाग आहे. तुम्हाला नम्र निवेदन आहे कि, गंभीर बना. सरकारच्या बहुमूखी दमनाच्या कृती योजनेच्या घेण्यात फसून आपले व्यक्तित्व बर्बाद करू नका. भारतीय समाजाची वास्तविकता, भारतीय जनतेच्या समस्यांचे वैज्ञानिक पद्धतीने अध्ययन करा, भारताच्या नवजनवादी क्रांतिच्या रणनीतिचेही अध्ययन करा. तुमच्या सुचना किंवा टीका प्रामाणिकपणे असल्यास त्याचे स्वागत करू, स्विकारू. पोलीसांच्या माध्यमातून न येता जनतेच्या माध्यमातून या आम्ही निश्चीत तुमची भेट घेवू चर्चाही करू.

भाकपा (माओवादी) पश्चिम रिजिनल कमेटी

rFkkdfFkr 'kks'k; k=d# i ksyhI
, t\! vjfon I kouhpk fu"ks'k djk!

प्रसिद्धी पत्रक, 12 मार्च 2014

शोधयात्रा करण्यापुर्व प्रसिद्ध केलेल्या पत्रकातील मजकुर वाचुन शंका निर्माण झाली होती कि, हा पोलीस प्रायोजीत कार्यक्रम असावा. यावर भाकपा (माओवादी) ने प्रश्न विचारले होते तेव्हा याचे स्पष्टीकरण देण्याएवजी अरविंद सोवनीने दुख: व्यक्त केले होते व असे भासवले होते कि ते खरोखरच समाजिक दायित्व निभावणारे आहेत. त्यांनी व्यक्त केलेल्या दुख:वर प्रतिक्रिया देऊन माओवादी पार्टी ने त्यांना सुचिविले होते कि जनतेची बाजू घेऊन येत असाल जर स्वागत आहे. पण त्यांच्या यात्रेच्या आजूबाजूला असलेला प्रचंड पोलीस ताफा पाहता पुर्वी पोलीसांनी केलेल्या लोकयात्रेची आठवण झाली.

किण्ठापूर येथिल जनद्रोही राजू अजमीर व लक्ष्मण सिडाम हे पोलीसांच्या संगमताने दारूचा धंदा करीत त्यामाध्यमातून खबर्यांचे नेटवर्क तयार करने, गांवात जनतेला धमकावने, पोलीसांचे पायलट म्हणून काम करने, पोलीसांना हल्ला करण्यास सुचना देने, 1 जानेवारीला पेरकाबट्टी येथे गावकन्यांच्या सभेवर हल्ला करण्यास यांनीच पोलीसांना आणले होते, गावकन्यांच्या सतकंतेमुळे सर्व बचावले अन्यथा कित्येक जनांना पोलीसांनी ठार केले असते. त्याचप्रमाणे ते गावकन्यांना पोलीसांची धमकी देने पोलीसांसमवेत मिळून उकंती व चोरी करने अशया कार्यात गुंतले होते त्यामुळे गांवकरी

यांच्यापासून फार त्रस्त व दहशतीत होते. जनविरोधी कार्य करणाऱ्या राजू अजमीर व लक्ष्मण सिडाम या पोलीसांच्या खबर्यांला जनअदालतीच्या निर्णयानूसार दिलेल्या देहदंडाच्या शिक्षेमुळे जिथे जनतेला दिलासा मिळाला, तिथे अरविंद सोवनीच्या पोटात मात्र कळ उठायला लागली व ते जिमलगड्हा येथे उपोषनाला बसले.

यातुन पोलीसी अत्याचाराला व राज्य हिंसेला समर्थन असलेला त्यांचा चेहरा उघड पडला. शेवटी सोवनी यांनी आपली औकात दाखवुन दिली. या तथाकथित शोधयात्रेकरूला दिनांक 8 फेब्रुवारीला जिमलगड्हा पोलीसांनी गर्तुल गावातून 3 क्रांतिकारी कॉ. नवीन, कॉ.रमेश, कॉ.मासे यांना पकडून नॅशनल पार्क येथे नेवुन हत्या केली हे दिसले नाही. यावर मात्र प्रा. सोवनी जाणिवपुर्वक तोंड बंद ठेवतात. गेल्या वर्षी पोलीसांनी 30 माओवादी क्रांतिकारीची पकडून हत्या केली व 17 फेब्रुवारी 2014 ला बेतकठी येथे 7 क्रांतिकारी कॉर्मेडंडीची पकडून हत्या केली. यावर प्रा. सोवनीचे तोंड बंद आहे. सत्तेने जननेत्यांच्या, कार्यकर्त्याच्या किंतीही हत्या केल्या तरी आपण काही करायचे नाही. सरकारने किंतीही हिंसा केली तरी चालेल पण त्याच्या प्रतिकार जनतेचे करू नये, चुपचाप मार खात रहावे, मरत राहावे, हेच सोवनी यांचे विचार आहे. यातुन सोवनी हे पोलीस एजंट आहे हे सुर्यप्रकाशासारखे स्पष्ट झाले आहे. समाजिक बांधिलकिंचा बहाना करून जनयुद्धाला विरोध करण्याऱ्या प्राध्यापक अरविंद सोवनी यांचा निषेध आहे. यांचे शोधयात्रेचे नाटक हा सरकारने जनतेवर चालविलेल्या बहुमूखी दमनकारी युद्धाचाच एक भाग आहे.

शोधयात्रा व आदिवासीच्या समस्या जाणून घेण्याच्या गोंड्स नावाखाली काही चांगली लोक यांच्यात गोवल्या गेली आहे. त्यांना आम्ही आवाहन करतो कि, पोलीस दमनला साथ देण्याऱ्या अरविंद सोवनी पासुन स्वतःला दुर करावे व सच्चा दिलाने आदिवासी जनतेसोबत व्हावे. खोट्या एन्काऊन्टरमध्ये हत्या करण्याच्या महाराष्ट्र सरकारच्या धोरणाच्या विरोधात जनतेच्या बाजूने उभे राहुन संघर्ष करावे. जनतेला आवाहन आहे कि या पोलीस एजेंटाला हाकलुन लावा. सचिव, कॉ.भास्कर, दक्षिण गडचिरोली डिवीजनल कमेटी

rFkkdfFkr 'kks'k ; k=d# fdok
rFkkdfFkr Hkmedky | &kVuk
OKY; kauk [klys i =

प्रति,

प्रा. अरविंद सोवनी, प्रा.दत्ता शिर्क, श्री.जितेंद्र श्रीरामे,, श्री. मिलींद तुळसे, श्री.संदीप बर्वे, श्री.संजय वैद्य, प्रा. श्रीकांत भोवते, सौ.रश्मी पारसकर.

तुम्ही गाडीने येवुन पत्रके फेकून जात आहात व त्यात आपले बालीश विचार सादर करीत आहात. यात तूमची चुक नाही. गेल्या 65 वर्षात दलाल सत्तेने, त्यांना अपेक्षीत अशी दलालीची व्यवस्था निर्माण करण्याकरीता, दलालीचे मुल्य निर्माण करणारी शिक्षण प्रणाली अंगीकारली. त्याचे तुम्ही अपत्य. त्यामुळे जर

तूम्हाला स्वतःचे अधिकार काय आहेत? मानवी अधिकार काय आहे? समानतेचे मुल्य म्हणजे काय? देश म्हणजे काय? जनतेचे शोषण काय? देशाचे प्रश्न काय? सामाजीक प्रश्न काय? हिंसा काय व प्रतिहिंसा काय? न्याय काय व अन्याय काय? संघर्ष काय? जनयुद्ध काय? जनतेकरीता लढणे व सर्वस्व त्याग करणे म्हणजे काय? हे जर समजत नसेल तर त्यात वावगे असे काहीच नाही.

'देअर इज नो अल्टरनेटीव' या एन.जी.ओ.च्या भांडवली धार्जण्या सिद्धांतानुसार माईड सेट अप विकसीत झाल्यानंतर सामाजीक-आर्थिक-राजकीय प्रश्न कसे काय समजणार? आणि त्याला समजण्याचे प्रयत्न जरी केले तरी त्या बाजासु सेटअप च्या आतच विचार होणार.

जनतेचे प्रश्न, समाजाचे—अर्थव्यवस्थेचे—राज्यव्यवस्थेचे आकलन समजण्याकरीता निर्मळ मन किंवा बौद्धीक पात्रता पाहीजे. केवळ चमकायचे असेल तर कशाला हात घालता? डोक्यावर ताण पडेल व ब्रेन स्ट्रोक होईल. खात्या—पित्या घरचे आहात? क्रांतिकारींना समजविष्याची ही खूमखूमी तूमच्याच अंगावर येत आहे. या पुर्वीही एका पत्रकाद्वारे तूम्हाला कळविले आहे कि, तुमची कृती पोलिस दमनाला साथ देणारी आहे. तूम्ही पोलीस एजंट असल्याचे जनतेमध्ये चर्चा आहे. गडचिरोली जिल्ह्यात सरकारनी पोलीसाद्वारे शेकडो लोकांची हत्या केली आहे. ते या जनतेची प्रिय लेकरे होती. आदिवासी समाजाची संरचना व आपसी संबंध तूम्हाला कदाचीत माहीत नसणार. संपुर्ण जिल्ह्यात आंपसात त्यांचे नाते संबंध आणि त्याविरुद्ध लढणाऱ्या परंपरागत लढवय्या बाण्याच्या संबंध लक्षात घ्या. सरकारच्या ह्या खूनी हल्याच्या विरोधात जनतेचे प्रचंड असंतोष खदखदत आहे. सरकार कितीही मेळावे, बक्षीसे, अमीषे देत असले तरी हा असंतोष क्षमविणे शक्य नाही. तूम्ही त्या आगित तेल टाकीत आहात. तूम्ही एक गोष्ट खरी ओळखली जनता शिक्षीत झाली आहे. पुर्वीसारखी नाही. जनतेने दिर्घकालीन लढाई कशी करायची ते शिकले आहे. आपल्या नैसर्गिक संसाधन व मानवी श्रमाला सम्मान देत आपला विकास कसा करायचा ते शिकले आहेत. व याची सुरुवातही केली आहे. आपली संस्कृती व आपल्या अस्तित्वाचे रक्षण कसे करायचे ते चांगल्या तळ्हेने शिकले आहे. ते स्वतःच्या मधुन आपले सर्व कारभार चालविष्याकरीता आपल्या प्रतिनिधीची निवड करीत आहे व 'जनताना सरकार' च्या माध्यमातून केवळ स्वतःकरीताच नाही तर संपुर्ण शोषीत जनतेला एक वैकल्पिक व्यवस्था निर्माण करण्याचे धडे देत आहे. या निवडणूक प्रक्रियेत कोण्या आचार संहितेची गरज नाही. विशेष म्हणजे केवळ दंडकारण्य, झारखंड व गडचिरोलीतील ग्रामीण भागात चालू झालेल्या या खन्या लोकशाहीवादी व्यवस्थेला भारत सरकार एवढे घाबरले आहे कि, या जनतेलाच सर्वात मोठा धोका समजायला लागले आहे.. तर अश्या विकसित राजकीय चेतना प्राप्त झालेल्या जनतेच्या लढ्याच्या विरोधात तूम्ही कृती करीत

आहात. तेंव्हा आतो यापुढे जरा सांभाळून! आक्रोशीत जनता जर काही करेल तर याला तुम्हीच जबाबदार राहणार.

ckyh' k fe=kukj

टपोरी कामे सोडा, गंभीर बना. जर आमची सत्ता येणारच नाही असे तुम्हाला वाटते तर मग कशाला ही उठाठेव करता? तूम्हाला ज्यांनी पुढं केलं आहे त्यांना आमच्या विचारांची ताकत व जनतेची ताकत चांगल्या तळ्हेने माहीत आहे. सरकारद्वारे चालविण्यात येत असलेल्या मानसिक युद्धाचे तुम्ही मोहरे आहात. जुलूमी शाशकांच्या हातातील खेळणी बणू नका. कळत, नकळत किंवा जाणिवपुर्वक तुम्ही हे करीत आहेत. ते यांत सामील असलेल्या ज्यांचे त्यांना माहीत असेल. यापुर्वीही आम्ही अपील केली आहे. कि खन्या दिलाने चळवळी विषयी, जनतेविषयी, आत्मीयता असेल तर त्यांच्याशी चर्चा करू, काही गैरसमज असेल तर दूर करू. तुमच्या काही प्रामाणीक सुचना असेल तर स्विकारही केल्या जाईल. पण ही अशी पोलीसगीरी करू नका. आम्हाला कळते आहे कि यांतील म्होरक्यांनी पोलीसांकडून कॉन्ट्रक्ट घेतला आहे. व ते इतर प्रामाणिक लोकांना यात गोवत आहे.

'ऑपरेशन ग्रीन हंट' नावाने सुरु असलेल्या दमनाचा एक भाग मानसिक युद्ध आहे. तुम्ही जी पत्रकबाजी करत आहात. जनद्रोह्यांकरीता उपोषणांस बसत आहात हे पोलीसांनी चालविलेल्या मानसिक युद्धाच्या श्रेणीत येत आहे. त्यामुळे आमचे स्पष्ट मत आहे कि हे तुमचे कार्य पोलीस—प्रायोजीत आहे. जे यात अनावधानाने गोवले असतील त्यांनी यापासुन स्वतःला दूर करावे ही पुन्हा एकदा अपिल करीत आहो. लोकशाहीवादी मित्रांनी यांतील प्रामाणीक असलेल्यांना समजावून सांगावे. जनता मुर्ख नाही. तूम्ही दखल जनतेने घेतली आहे. यापुढे जे काही होईल त्याची जबाबदारी तुमची.

तुम्ही पुन्हा एक नौटंकी करण्यास सुरुवात केली आहे. भूमकाल संघटनेच्या नावाचे तुम्ही आवरण घेतले आहे. कशाला भूमकालचा अपमाण करता? भूमकाल ब्रिटीशांच्या विरोधात होते. तुम्ही जनतेच्या विरोधात उमे राहण्यास या शब्दाचा उपयोग करीत आहात. विचारांना तोडफोड करण्याची चांगली दलाली शिकले आहात. जनतेवर अत्याचार करण्यांची बाजू घेवून त्याला भूमकाल नाव देता या पेक्षा निर्लज्जता काय असू शकते? तुम्ही यातुन तुमची वैचारीक पातळी काय आहे ते दाखवून दिले आहे. 15 आगस्ट दिवशी पोलीस कैम्प असलेल्या गावात तिरंगा फडकावून फार मोठी बहादुरी केली असे दाखवित आहात. जरा जनतेला हे सुधा कळू द्या कि हे सर्व करण्याकरीता पोलीस आयजी रवीन्द्र कदम यांनी तुम्हाला किती रुपयाची खंडणी दिली आहे? आताही वेळ गेली नाही. आपली चुक स्विकारून जनतेपुढे माफी मागा कदाचित जनता तुम्हाला माफ करेल.

सचिव, सहयोगी, भाकपा (माओवादी) महाराष्ट्र राज्य.

वर्गीय समाजामध्ये खरी मानवता ही संघर्षरत शोषीत जनतेच्या बाजूने उमे राहणे हीच असते!

**छत्तीसगढ़ के बिलासपूर जिले में
15 महिलाओंकी नसबंदी आँपरेशन में मौत**

**☒ हत्यारे रमनसिंग सरकार मुदर्दाद!
☒ रमन सिंग का जनसंख्या नियंत्रण कार्यक्रम,
नसबंदी नहीं सिधा खत्म करना,
आँपरेशन से या आँपरेशन ग्रीन हंट से!**

भाकपा(माओवादी) दंडकारण्य स्पेशल जोनल कमेटी

**पिपल्स लिबरेशन गुरील्ला आर्मी चे
तरुणांना आवाहन
देशाला ब्राह्मणी हिंदू फासीवाद्यां पासून
वाचविण्या करीता
पीएलजीए मध्ये भर्ती व्हा!**

गैर आदिवासींचा शत्रू 'पेसा' नाही सरकार आहे! जनतेचे आपसांत भांडण लावून राज्य करण्याचा डाव आहे!!

गडचिरोली जिल्ह्यामध्ये निवडणूकी पुर्वी ओबीसींच्या आरक्षणाच्या प्रश्नाला उत आला होता. निवडणूक झाल्याबरोबर ते सर्व थांबले. येथे ओबीसींचे आरक्षण 2 टक्क्यावर आणले. त्यानंतर राज्यपालांनी निवडणूकीच्या पार्श्वभूमीवर एक सर्कुलर काढले. सर्कुलर आदिवासी बहुल क्षेत्रात तृतिय व चतुर्थ वर्गातील कर्मचारी भर्ती मध्ये 100 टक्के आदिवासी आरक्षण असावे. तसेच अन्य ठिकाणी 80 टक्के असावे. हा अध्यादेश पूर्णपणे निवडणूकीच्या राजकारणाशी संबंधित आहे. राज्यपालांनी हा अध्यादेश काढला तो मुळात पेसा विरोधी आहे. कारण पेसा मध्ये स्पष्टपणे 'आदिवासी व अन्य निवासी' असा उल्लेख कलेला आहे. तेंव्हा पाचव्या अनुसूचीच्या क्षेत्रात राहणाऱ्या सर्व लोकांच्या हक्काला येथे समाविष्ट केले आहे. म्हणजे आदिवासींच्या हक्काच्या संरक्षणा सोबतच अन्य वन निवासींचे हक्क देखील सुरक्षित केले आहे. राज्यपालाचे हे आदिवासी प्रेम बेगडे आहे. वास्तविकपणे गडचिरोली जिल्ह्यात प्रशाशना तर्फ सर्वस पेसा कायद्याचे उल्लंघन केल्या जात आहे. पण राज्यपालांनी याला थांबविष्णाकरीता आजवर कसलेही परिपत्र काढले नाही. आदिवासी संस्कृतीला नष्ट केल्या जात आहे. आदिवासींवर उघडपणे पोलीसांचे अत्याचार चालू आहे पण राज्यपालाला हे दिसत नाही. पोलीस आदिवासींना जंगलात दिसल्यास गोळया घालू म्हणतात. म्हणतातच काय तर हत्या करीत देखील आहे. विकासपल्ली येथील गावकरी विजू कोला याला पकडून ठार केले हे ताजे उदाहरण आहे. येथे डॉकटर्स आणि परॉमेडीकल स्टाफची कमतरता आहे, शिक्षकांच्या हजारो जागा खाली आहेत. यांत भर्ती केल्या जात नाही. उलट 100 टक्के भर्ती करावी म्हणून अध्यादेश काढल्या जातो ही जनतेची शुद्ध फसवणूक आहे. या मागे आदिवासी व गैर आदिवासींना आंपसात झगडत ठेवण्याचे कारस्थान आहे. गडचिरोली जिल्ह्या मध्ये आदिवासी जनता आपल्या हक्कांच्या संरक्षणाकरीता संघर्ष करीत आहे. पेसा कायद्या मध्ये दिलेल्या प्रावधाना नुसार जल-जंगल-जमीन आणि इज्जतीने जगण्याचा अधिकार मागत आहे. ही आदिवासी जनतेची चेतना साम्राज्यवादी कंपन्या व दलाल नौकरशहा भांडवलदारांना एक आव्हान बणून उभी ठाकली आहे. या शाशकांना येथील लोह खनीज व अन्य खनीज तथा जंगल संपत्तीची लुट करायची आहे पण याकरीता सचेत आदिवासी जनतेचा प्रतिकार त्यांना आडवा येत आहे. तेंव्हा या प्रतिकाराचा बिमोड करण्याकरीता आदिवासी जनते विरुद्ध गैर आदिवासींना भडकविल्या जात आहे. हा अध्यादेश सुध्दा याच षड्यंत्राचा एक भाग आहे. राजकीय पक्ष यावर आपआपली पोळी शेकत आहे. विशेषकरून सत्ताधारी वर्गाने भारतीय जनता पार्टीला सत्तेत

बसवायचे ठरविल्यावर प्रत्येक ठिकाणी मतांचे धूवीकरण करण्याकरीता राजकीय चाली खेळल्या गेल्या. पेसाचे नाव घेवून हे काढलेले सर्कुलर किंवा धनगरांना आदिवासी मध्ये समाविष्ट करण्याचा मुद्दा सुध्दा मतांच्या राजकारणाचाच हिस्सा आहे. वास्तविकता ही आहे कि गेल्या 68 वर्षांमध्ये कोणत्याही पार्टीच्या सरकारने ना आदिवासी, ना दलित, ना धनगर व ना ओबीसी कुणालाही न्याय दिला नाही. कुणालाही त्यांना भारतीय राज्य घटनेने दिलेले अधिकार पूर्णपणे बहाल केले नाही. धनगरांना दिलेले 2 टक्के आरक्षण पूर्णपणे का भरल्या जात नाही? उच्च पदावर व उच्च शिक्षणात तर नाहीच नाही पण तुतिय व चतुर्थ श्रेणी मध्ये सुध्दा दलित व आदिवासींचा बॅकलॉग मोठा आहे. मुळात रोजगार उपलब्ध केल्या जात नाही. कारण 'बेरोजगारी जेवढी जास्त तेवढे स्वस्त मजूर भांडवलदारांना प्राप्त होते'. या भांडवली सिध्दात्ताचे पुजक सत्ताधारी वर्ग आहे. त्यामुळे या व्यास्थेत प्रत्येक हाताला काम मिळणे शक्यच नाही. मुळात रोजगार उपलब्ध करण्याचा मुद्दा महत्वाचा आहे. पण साप सोडून आपल्याच पायावर काढी मारण्या सारखे आहे. आपण आपल्यातच भांडत राहू व राज्यकर्ते व भांडवलदार मजा मारीत राहणार. पेसा हा कायदा 20 वर्षांपुर्वीच पास झाला. त्याकरीता आदिवासींचा दिर्घ लडाकू संघर्ष कारणीभूत आहे. ही काही कोणत्या सरकारची मेहरवानी नाही. आज आदिवासी व अन्य वन निवासी जनता जागृत होवून परंपरागत असलेल्या ग्राम सभेला सर्व अधिकार असल्याचा आवाज बुलंद करीत आहेत व पेसा सुध्दा याला मान्यता देतो आहे. तर आदिवासींचा हा आवाज शाशनाच्या जिल्हारी लागला आहे. करीता वन कायद्याचे जाळे टाकून ग्राम सभेला सरकारी अधिकाऱ्यांच्या अधिन केल्या जात आहे. हे आदिवासींना सरकारी अधिकाऱ्यांचे गुलाम बणविण्याचे षड्यंत्र आहे. सामुदायीक पट्याचे नाटकही संपूर्ण जंगलावर आदिवासींना पेसाने दिलेल्या अधिकाराला सिमीत करण्याकरीता आहे. निस्तार कूप, गायरान जमीन, तळे अशी थोडकी जमीन जनतेला देवून बाकी जंगलावर तुमचा हक्क नाही असे कायद्याने बजावण्याची ही धूर्त खेळी आहे हे जनतेने ओळखावे व वेळीच सर्तक होने गरजेचे आहे. जनतेने वन कायद्याला मानू नये. पेसा लागू असलेल्या कोणत्याही क्षेत्रात दुसरा कायदा लादल्या जावू शकत नाही. तेंव्हा वन कायद्यालाविरोध करने देखील कायदेशीरच आहे. गैर आदिवासींनी आंधल्यपणे दलाल नेत्यांचे अनुसरण करू नये. पिडीतांना, मागासलेल्यांना आपल्या बरोबर आणणे माणूसकीचे लक्षण आहे. दलित आदिवासींचे घास तुकड्या सारखे मिळत असलेले हक्क हिरावून ते आम्हाला मिळाले पाहिजे असे म्हणणे सच्यतेचे लक्षण नाही. ओबीसी समाजातील .....(पान नंबर 31 वर)

बेतकाठी अमर शहीदांना लाल सलाम!

गडचिरोली जिल्ह्यातिल कोरची तहसिलच्या अंतर्गत येणाऱ्या बेतकाठी गावाजवळ महाराष्ट्र पोलीसांनी दिनांक 17 फेब्रुवारी 2014 ला भाकपा(माओवादी) च्या 7 कॉमरेड्सची थंड डोक्याने हत्या करून नेहमी प्रमाणे चकमक झाल्याचे जाहिर केले. ही चकमक सपशेल खोटी असून या हत्येमध्ये ज्या पोलीसांच्या खबर्यांचा हात होता त्याने खुद जाहिर केले कि त्याने पोलीस डीआयजी रविंद्र कदम यांच्याशी संगनमत करून हे हत्याकांड करविले. यातुन पुढा एकदा ही राज्यव्यवस्था क्रूर, खूनी व जनविरोधी असल्याचे स्पष्टपणे जनतेला दिसले. जनतेकरीता आपले सर्वस्व त्यागणारे कॉमरेड्स लालसू विरु, नवीन, सूनील, पुन्नी, शामको आणि राजेश यांच्या शहादतीमुळे जनता अत्यंत दुखी झाली. त्याचप्रमाणे आपल्या प्रिय मुला मुलिंच्या हत्येचा जनतेच्या हृदयावर झालेला आघात सत्तेविरोधात क्रोध बणून खदखदत आहे. हा क्रोध या जूलमी सत्तेला उपटून फेकण्याच्या दिर्घकालीन संघर्ष तिव्र करेल. शहीदांचे बलिदान व्यर्थ जाणार नाही. त्यांच्या कार्यापासून प्रेरणा घेऊन हजारो विर जनयुधदाला पूढे घेवून जातील. शेवटी विजय जनतेचाच होईल.

dklykyl | १ उर्फ
देवालु मडकाम,
मुख्याल मडकाम चा
मुलगा : भारताच्या
नवजनवादी
क्रांतिकरीता
प्राणार्पण करणारे
एक शुरविर
कॉमरेड लालसु
बस्तर मधील
गोमुगुडेम गावाचे

राहणारे. जनतेचे संघर्ष जनसेना व जनसांस्कृतीक मंडळाच्या माध्यमातुन ढवळून निघालेला हा विभाग असल्यामुळे लहानपणापासुनच क्रांति विषयीची समज आत्मसात केली. ही जनतेची लडाई आहे. आदिवासीच्या अस्मीतेची व अस्तित्वाची लडाई आहे व याचा सैनिक होणे ही अभिमानाची बाब आहे. हे तो जाणत होता. बाल वयात बाल संघम व मिलिशियामध्ये कार्य केल्यानंतर 1997 मध्ये त्याला गडचिरोली जिल्ह्यामध्ये बदली करण्यात आले. इथे वर्षभर कार्य केल्यानंतर त्यांची बालाधाट क्षेत्रात रवानगी करण्यात आली. इथे बैहर पहाडी क्षेत्रातील परसवाडा, मलाजखंड भागात त्याने तत्कालीन (एलजीएस) लोकल गुरिल्ला स्कॉड मध्ये कार्य केले. विकासा पासुन कोसो दूर असलेले येथिल आदिवासी विशेषत:

बैगा आदिवासींना संघटीत करण्यात त्याचा सिंहाचा वाटा आहे. ठेकेदाराकडून, जंगल विभागाकडून होणाऱ्या शोषणाच्या विरोधात त्यांनी जनतेला जागृत केले. युवकांना प्रेरित करून क्रांतिकारी सेने मध्ये भर्ती केले. त्यानंतर तांडा नदीच्या खोल्यातील प्रदेश व दर्रेकसा तथा डोंगरगढ या महाराष्ट्रातील गोंदिया जिल्हा व छत्तीसगढ मधील राजनांदगाव व जिल्ह्याच्या सिमा क्षेत्रात लक्षपूर्वक कार्य केले. एलजीएस मध्येच असतांनाच तो पार्टी मध्ये एरिया कमेटी मध्ये आला. नंतर प्लाटून निर्माण झाल्यावर त्यात पीपीसी मेंबर म्हणून कार्यरत होता. नंतर प्लाटून कमांडर ची जबाबदारी पार पाडली. त्यांनी गोंदिया-बालाधाट-राजनांदगाव व उत्तर गडचिरोली भागातील जवळपास सर्वच सैनिकी कार्यवाईमध्ये तो सहभागी होता. तांडा क्षेत्रातील अॅम्बूश, दर्रेकसातील अॅम्बूश, देवरी येथील अॅम्बूश मध्ये त्याचा सक्रीय सहभाग होता. 2003 मध्ये जिलेटीन जप्ती कार्वाई मध्ये त्यांचा सक्रिय सहभाग होता. सिंगल एकशन मध्ये जनद्रोही व जनविरोधी पोलीसांवर कार्यवाही करण्यात त्याचा हाथखंडा होता. 2011 मध्ये खोब्रामेंडा अॅम्बूश मध्ये तो शहीद कॉनागेश च्या प्लाटून चा डिप्टी कमांडर होता. या अॅम्बूश मध्ये नागेश शहीद झाल्यावर व अन्य साथी गंभीर जरबी झाल्यावर सर्वांना रिट्रीट करून वापस घेऊन येण्यात त्याने महत्वाची भुमिका निभावली होती. या वेळी शेकडो सीआरपीएफ च्या अंदाधुंद गोळीबाराला जवाब देत त्याने आपली बंदुकीतील शेवटची गोळी संपेपर्यंत झुंझ दिली होती. लालसुचा गुण म्हणजे तो सदैव तयार राहणारा योद्धा होता. पार्टी तर्फ पश्चिम घाटातील क्रांतिकारींना सैनिकी प्रशिक्षण देण्याचा विचार त्यांच्यापुढे ठेवण्यात आला होता. तेहा त्याने तो मोठ्या उत्साहाने स्विकार केला होता. इथे त्याने दोन वेळा आपली सेवा दिली. या काळात तिथे आगऱ्ये येथे पोलीसांशी चकमक उडाली तेंव्हा त्याने बिबट्या सारखी चपळाई दाखवित निकराची झुंझ दिली. आणखी एक वेळा तामीलनाडू राज्यात नव्याने गुरिल्ला युद्ध सूरु करण्याऱ्या कॉमरेड्सांना सैनिकी प्रशिक्षण देण्याकरीता गेले असता शत्रुशी सामना करावा लागला. दोन्ही घटनेत त्याने आपल्या युद्ध कौशल्याचा वापर करीत सर्व साथिंना किलींग जोन मधून सुखरूप बाहेर काढले होते.

त्यांचे कार्य व लडाकू वृत्ती बघून 2006 च्या डिवीजन अधिवेशन मध्ये त्याला सब डिवीजनल कमेटी मेंबर म्हणून निवडण्यात आले. व नंतर 2008 मध्ये प्लिनम मध्ये डिवीजनल कमेटी सदस्य म्हणून निवड करण्यात आली. यावेळी महाराष्ट्र राज्य कमेटी व दंडकारण्य स्पेशल जोनल कमेटीने संयुक्तपणे

जनयुद्धाचा विस्तार करण्याकरीता बॉर्डर प्लाटून निर्माण केले. त्यावेळी या प्लाटूनच्या कमांडरची कॉ. लालसू यांना जबाबदारी देण्यात आली होती. 2011 मध्ये कॉ.नागेश शहीद झाल्यानंतर लालसू डिवीजन कमांडर्स इन चिफ बनला. या काळात शत्रुचा पाठलाग करीत त्याने कोरची क्षेत्रात 4–5 वेळा शत्रुवर गोळीबार करून त्यांना पिटाळून लावले. होते. त्याचप्रमाणे जनतेचे प्रश्न सोडविण्यात सुद्धा महत्वाची भुमिका निभावली होती. कोरची क्षेत्रातील जनतेने आपले जनताना सरकार स्थापन केले होते पण स्थानीक उच्च वर्गातील मुख्यीया—सियानांचा याला विरोध होत होता. अशा जनविरोधींना गावातून हाकलून लावित त्यांच्या जमीनी व संपत्ती जप्त करून जनतेच्या हवाली केल्या गेले. यात लालसू चा मोठा वाटा होता. जनतेत असलेल्या अंधश्रद्धेमूळे सूपिक असलेल्या जमीनीवर आदिवासी शेती करीत नव्हते त्यामूळे मोठ्या प्रमाणावर जमीन पडीक झाली होती. कोरची क्षेत्रात या अंधश्रद्धा निर्मुलना करीता जनतेच्या मनातील या अंधश्रद्धालू भावना दूर करून तिथे सामुहीक शेती करावयास प्रवृत्त केले. नंतर जनतेनी या जमीनीवरून भरघोस पिक घेतले. सामुहीक शेतीमध्ये रोवणे करण्यास जनतेला गोळा करून एक उत्सवासारखे वातावरण तो तैयार करायचा. त्याचप्रमाणे टँकटीकल काऊंटर अफेन्सीव कॅम्पीयन (टीसीओसी) मध्ये सुद्धा मिलीशियाला गोळा करून शत्रु बळांना हैरान करण्यात तसेच शत्रुबलांना रोकण्याकरीता रस्त्यावर अडथऱ्ये मोठ्या प्रमाणावर निर्माण करण्यात जनतेला संघटीत करण्यात लालसूचा हातखंडा होता. 2013 च्या हेडांडकसा काऊंटर अॅम्बूश मध्ये आपल्या सहकान्यांना बाहेर काढण्यातही लालसूचा सिंहाचा वाटा होता. केंद्र सरकार व राज्य सरकारे मिळून माओवादी पार्टीवर 'ऑपरेशन ग्रीन हंट' नावाने जे बहूमुखी दमन लादले त्यामूळे जनतेवर सरकारी बलांचे हल्ले वाढले. त्याच प्रमाणे जनतेमध्ये फुट पाडण्याचे काम देखील सरकारने मोठ्या प्रमाणावर केले. त्यामूळे याचा परिणाम काही क्षेत्रात जाणवायला लागला. देवरी क्षेत्रामध्ये अशाच प्रकारे सरकारने जनतेला दहशतीत ढकलून, जनतेची एकता तोडून तिथे बांधाची उंची वाढवून तसेच अभयारण्याचा विस्तार करण्याचा चंग बांधला. यावेळी इथे शत्रुबलांशी निकराची झुंज देत जनतेला संघटीत करणे, त्यांच्यात विश्वास निर्माण करणे व जनतेचे विस्थापण थांबविणे अशी महत्वाची कामगीरी लालसूवर सोपविण्यात आली होती. त्याला देवरी एरियाचे इंचार्ज बनविण्यात आले होते. देवरी क्षेत्रातील जनतेने याचे स्वागत केले. काही लोकं जे पोलीसांच्या दबावामुळे गाव सोडून गेले होते ते वापस येणे सुरु झाले होते. लालसू ने नुकतीच जबाबदारी स्विकारून कार्य सुरु केले होते. तेव्हापासुन सरकारने लालसू विरुद्ध षड्यंत्र रचले होते. कित्तेक वेळा लालसू वर पोलीसांनी हमला केला पण प्रत्येक हल्ल्याला जोरदार प्रतिउत्तर देण्यात आले. लालसू

सोबत सरळ लढतीत जिंकू शकत नाही हे ओळखून भेकाड पोलीस अधिकान्यांनी लालसू ला धोका देवून ठार करण्याचे षड्यंत्र रचले. लालसू आपल्या सहकान्या समवेत जेव्हा दरेकसा येथिल मिटींग आटोपून परत येत होता तेव्हा जनद्रोही पप्पु गुप्ता यांच्या माध्यमातून धोक्याने घात केला. कोरची जवळील बेतकाटी गावाजवळ जंगलात रोडवर आणून त्यांची थंड डोक्याने गोळ्या झाडून हत्या करण्यात आली. रविंद्र कदम या पोलीस अधिकान्यांच्या निर्देशनात तिवारी नावाच्या इंस्पेक्टरने ही क्रूर हत्या अन्य पोलीसां समवेत केली. लालसू व त्याच्या सोबत शहीद झालेले अन्य कॉमरेड्स शामको, पुन्नी, सुनिल, नविन, विरु, व राजेश यांचे बलिदान जनता कधीही विसरणार नाही. लालसू व अन्य शहीदांचे बलिदान नविन क्रांतिकारींना प्रेरणा देत राहणार. लालसूच्या कार्याच्या आठवणी जनतेच्या हृदयात कोरल्या गेल्या आहे. जनता हा क्रांतिलढा पूढे घेऊन जात राहणार. कठिण परिस्थितीतही जिद्दीने जनयुद्धाच्या मैदानात उभे ठाकून फळी फोडून आंदोलनाला पुढे घेऊन जाण्याचा कॉ.लालसूचा गुण आम्हाला व जनतेला मार्गदर्शक आहे. लालसू व अन्य शहीद मृत्युंजयी आहेत. या लडाकू जनयोद्ध्याला, जनतेच्या सपुत्राला, जनतेचा – जनयोद्ध्यांचा लाल— लाल सलाम!

dkInfo: %& गडचिरोली जिल्ह्यातील कोरची तालुक्यातील सावली गावचे कॉ. विरु घरचे नाव दूलाराम नैताम

आई—वडीलांचा

एकूलता एक मुलगा. आईचे निधन पुर्वीच झाले होते. घरी बाबा आहेत. गरीब

परिस्थितीतही शिक्षण घेण्याची जिद्द होती. हायस्कुल चे शिक्षण घेत असतांनाच तो

क्रांतिकारी चळवळीकडे वळला. 2002 मध्ये पीएलजीए मध्ये भर्ती झाला. जेमतेस एक वर्ष झाले नव्हते व त्याला अटक झाली होती. पोलीस कस्टडीत व जेलमध्ये अमानवीय यातना सहन करूनही तो डगमगला नाही. साडेपाच वर्ष कारागृहात राहून सुटका झाल्यावर परत तो चळवळीत दाखल झाला. कोरची एरीयातील तो स्थानिक असल्यामुळे जनतेचा प्रिय होता. जनतेशी त्याचे जिब्बाळ्याचे संबंध होते. त्याने प्लाटून मध्ये पीएलजीए चा सैनिक बणून व कुरखेडा—कोरची व देवरी या क्षेत्रात संघटक म्हणून कार्य केले. मृदू भाषी व मनमिळावू स्वभाव यामुळे तो सहजपणे जनतेशी जवळीक साधत होता. कोरची—कुरखेडा क्षेत्रातील जनआंदोलनामध्ये जनतेला संघटीत करण्यात तसेच प्रचार करण्यामध्ये त्याची मोठी भुमिका होती. कुरखेडा ते कोरची व देवरी या

तिनही तालुक्यामध्ये त्याला ओळखणारी जनता असल्यामुळे जनतेचा विरुवर खूप विस्वास होता. त्याचे संघटन कौशल्य पाहून त्याला देवरी एरीया मध्ये एरीया कमेटी सदस्य म्हणून जबाबदारी देण्यात आली होती. कॉ.लालसू यांच्या नेतृत्वात दर्रेकसा येथील क्रांतिकारींशी समन्वय साधून परतत असतांना धोक्याने विरु यांची त्यांची पत्नी कॉ.पुन्ही समवेत अन्य साथींची बेतकाठी येथे महाराष्ट्र पोलीसांनी हत्या केली. विरु यांच्या शहादतीमुळे जनतेला तिब्र दुखः झाले आहे. कोरची व देवरी क्षेत्रातील जनता सरकारच्या या हत्याकांडाचा बदला घेण्याशिवाय राहणार नाही. जनतेच्या या सुपुत्राला भाकपा माओवादी तर्फ लाल सलाम!

Iphy% महाराष्ट्र-छत्तीसगढ बार्डर वरील राजनांदगाव जिल्ह्यातील गोटाटोला गावचे रहिवासी कॉ. सूनील(कुमार ताडामी) 2005 मध्ये पीएलजीए मध्ये

भर्ती झाला. त्याला तांडा क्षेत्रामध्ये जबाबदारी देण्यात आली होती ती त्याने सर्हषे स्विकार करीत तेथिल जनतेमध्ये आपली जवळीक साधली व विस्वास संपादन केला. तसेच तेथिल जनतेच्या समस्यांवर संघर्ष करण्याकरीता जनतेला विशेषता युवकांना मिलिशियाच्या रुपाने संघटीत करण्यात योगदान दिले. त्यानंतर दर्रेकसा एरीया मध्ये ही काही काळ दल सदस्य म्हणून कार्यरत होता. अत्यंत कष्टाळू वृत्ती असलेला अनुशासनबद्ध कार्यकर्ता अशी कॉ.सुनिल यांची ओळख आहे. तो नेहमी कोणत्याही कामासाठी सदैव तयार असे. त्याची वर्गदृष्टी अत्यंत सटीक होती. जनतेचे शत्रू म्हणजे त्याचे स्वतःचे शत्रू असा त्याचा समज होता. जनदुश्मनांना सजा देण्याकरीता तो नहमी अग्रेसर असायचा कॉ.सुनिलची ही विशेषत: होती कि गडचिरोली ते बालाघाट पर्यंत संपुर्ण जंगलावर त्याची पकड होती. नवीन जंगलातही एकदा गेल्यावर तो कधीही विसरत नव्हता. पीएलजीए चा तो नैसर्गिक पायलट होता. शिस्त व लडाकूपण पाहून त्याच्यावर

नेतृत्व सुरक्षेची जबाबदारी सोपविण्यात आली होती ती त्याने अत्यंत शिताफिने पार पाडली. याच कालावधीत त्याला एरीया कमेटी मध्ये घेण्यात आले. नेतृत्व सुरक्षेच्या कमेटी मध्ये असतांना बरेच वेळा पोलीसांचे हल्ले झाले. प्रत्येक वेळी पोलीसांच्या हल्यांना प्रतिउत्तर देण्यात तो अग्रेसर असायचा. लहानपणीच मायेच्या ममतेपासून वंचीत राहिलेला सूनील पार्टीलाच आपली माय समजायचा. घरी असतांनाही तो राजस्थानी गुराख्यांच्या सोबत काम करीत होता. त्यामुळे जंगल व त्याचे अटूट नाते होते. जंलातिल किटकांपासून तर मोठ्या जनावरांपर्यंतच्या हालचाली, त्यांच्या मागाच्या खूणां व आवाज सर्व तो अचुक ओळखायचा. आग्या मधुमाश्यांचे मध काढण्यात तर तो पटाईत होता. त्याचप्रमाणे त्याला जंलातिल औषधी जडीबुटी वनस्पतिंचीही बरीच माहिती होती. जनतेला पार्टीचे विचार पटवून देण्यामध्ये त्याची शैली सहज व सरल होती त्यामुळे तो सहजपणे जनतेचे मने जिंकत होता. जनतेतुन सुधा त्याला खूप प्रतिसाद मिळत होता. त्याच्या जवळ कसलेही सामान राहिले नाही तरी याची त्याला काहीही चिंता राहात नव्हती कारण गावात गेल्यावर सहजपणे त्याला जे पाहिजे ते जनता देत होती. स्वतःकरीताच नाही तर इतरांकरीता देखील तो व्यवस्था करायचा. गावामध्ये जर कोणी जनविरोधी विचार व्यक्त करायचे तर त्याला तिथेच स्पष्ट जवाब द्यायचा व नेतृत्वाला त्वरीत सविस्तर रिपोर्ट द्यायचा. त्याचे जनतेशी जवळीक साधण्याचे कौशल्य बघून नेतृत्व सुरक्षेच्या जबाबदारीतून मुक्त करून नंतर त्याची देवरी क्षेत्रात बदली करण्यात आली होती. इथेही पोलीसांच्या घेराव व सर्चिंग मध्येही छोठ्या टिमला घेवून शिंघगतिने जनतेशी संपर्क स्थापीत करीत होता. कठिण परिस्थितीमध्ये ही पार्टी व जनतेची नाळ जोडून ठेवणारा तो क्रांतिचा चेतातंतू होता. तो गडचिरोली पासुन तर बालाघाट जिल्ह्या पर्यंत जनतेमध्ये तो लोकप्रिय होता. अत्यंत विश्वासपात्र, शिस्तबद्ध, जनतेत मिसळून राहणारा व लडाकू जनयोद्धा अशी सुनील यांची स्मृती अनंतकाळ आम्हा सर्व क्रांतिकारींना व जनतेला प्रेरणा देत राहील. या प्रिय कार्यकर्त्याच्या शहादतीने जनतेत हळहळ व्यक्त करण्यात येत आहे. कोरची पासुन तर बालाघाट पर्यंत त्याला ओळखणाऱ्यांना आपल्याच घरचा कुणीतरी मृत्यू पावला असे वाटत आहे. सुनील ची क्रांतिकारी पार्टी प्रती दृढता आणि जनतेविषयीचे प्रेम त्यांच्या शहादतीमुळे दुखी झालेल्या जनतेत व जनयोद्ध्यांमध्ये दिसून येते. यांच्या मृत्यूस कारणीभूत असलेल्यांना जनता कधी माफ करणार नाही. सुनील पासुन प्रेरणा घेऊन शेकडो युवक जनयुद्धात शामिल होतील. दृढता, शिस्त, जनतेचा जिव्हाळा व विश्वासाचे मॉडेल असलेल्या या बहादूर जनयोद्ध्यास लाल सलाम!

dkllluohu% क्रांतिकारी चळवळीच्या गाभ्यात असलेल्या मुरकुडी या गावात कॉ. नवीन उर्फ दुर्गसाय तोफा यांचा जन्म झाला. लहान वयातच क्रांतिकारी दलांसोबत फिरण्यास उत्सूक असणारा बालक वयाच्या 16 व्या वर्षी पीएलजीएत 2003 मध्ये भर्ती झाला. पण याच वर्षी तो पोलीसांच्या तावडीत सापडला

कसलाही दोष व गुन्हा नसतांनाही त्याला कैदेत टाकण्यात आले. बाल वयाचा असल्यामुळे त्याला बालक सुधार गृहात ठेवले होते. तिन वर्षांनंतर तो तिथुन निसटून पळून येण्यात सफल झाला. परत तो चळवळीत सामिल झाला. अत्यंत शिस्तीने राहणारा लडाकू जनयोद्धा अशी ख्याती त्याने आपल्या कार्यातून उमटविली. स्थानिय कार्यकर्ता असल्यामुळे त्याचे संपुर्ण कोरची परिसरात नात्यांचे संबंध होते. प्रत्येकाला तो आपल्या घरचा मुलगा आहे असे वाटत होते. स्थानीक क्षेत्रातून भर्ती होऊन कमी वयात एरीया कमेटी सदस्य बनला. मिलिशियाला संघटीत करणे. त्यांना सैनिकी कार्यवाही मध्ये तैनात करणे मिलिशियाला ट्रेनिंग देणे ही महत्वपूर्ण जबाबदारी तो सांभाळत होता. याशिवाय तो स्काऊट, रेक्की तथा सर्वे ची कामे कुशलपणे पार पाडायचा. अत्यंत विश्वासू व गुरिल्ला नितीमध्ये तरबेज असलेला हा जनयोद्धा कित्तेकदा पोलीसांच्या हातावर तुरी देवून निसटून आला होता. कोरची क्षेत्रातिल जनआंदोलनात जनतेला पार्टीचा संदेश पोहचविण्यात तसेच त्यांना संघटीत करण्यात याचा सिंहाचा वाटा होता. कोरची एरीया कमेटीचा तो महत्वपूर्ण सदस्य होता. एकदा मिलिशियाला पोलीसांनी घेरले असता केवळ गुरिल्ला युक्तिने पोलीसांना घावरवून सोडले व सर्व मिलिशियाला किलींग जोनमध्युन बाहेर काढले होते. 2012 च्या टिसीओसी मध्ये मसेली जवळ सी-60 बलांवर अँम्बुश करून त्यांना पळवून लावण्यात नविनचा पुढाकार होता. त्याचप्रमाणे फुलगोंदी मध्ये शत्रुबलांनी डेन्यांवर केलेल्या हल्ल्यांस प्रतीउत्तर देण्यात, तसेच आंबेखरी येथेही सी-60 पालीसांना प्रतीउत्तर देवून पळवून लावण्यात नविनचा मोठा वाटा होता. कितीही कठीण परिस्थिती असली तरी कोणत्याही मदती विना दिलेले काम सफल करून येणे ही नविनची विशेषता होती. हे त्याचे कौशल्य आपणांस मार्गदर्शक आहे. आपल्या जिव्हाळ्याचा प्रिय मुलगा शहीद झाल्यामुळे जनतेला अती दुख: झाले आहे. नविनला अत्यंत जवळून ओळखणारे कोरची परिसरात कित्येक नौजवान आहेत ते प्रेरणा घेऊन नविन ने

स्थापित केलेल्या आदर्शवर चालत राहणार. नवजनवादी क्रांतिचा लढा पूढे रेट्न धरणार. अत्यंत कष्टाळू व शिस्तप्रिय पीएलजीए च्या या तरुण योद्ध्यास लाल सलाम!

dklj kts k% क्रांतिकारी लड्यात नावाजलेल्या ग्यारापत्ती या गावात राजेशचा जन्म झाला. छत्तीसगढ-

महाराष्ट्र राज्याच्या बार्डरवर असलेले गाव व तेथिल बहादुर जनतेच्या भक्तम पाठिंव्याने कित्येक सैनिकी कायंवाहींना पीएलजीए ने सफल केले. क्रांतिकारी वातावरणातच वाढलेला राजेश हायरस्कुलचे शिक्षण घेवून पीएलजीए मध्ये भर्ती झाला. 15 प्लाटून मध्ये काही काळ भूमीका निभावल्यावर त्याला विस्तार करण्याकरीता बनविलेल्या प्लाटून मध्ये बदली केल्या गेल्या गेले. त्यांनंतर प्लाटून 56 मध्ये राहन तो पीपीसी मेंबर म्हणून विकसीत झाला. तो लडाकू जनयोद्धा होता. शत्रुचा माग घेण्यात त्याने अनेक वेळा भूमीका निभावल्या होत्या. नेतृत्वामध्ये विकसित होण्याचे गुण राजेश मध्ये होते. आदिवासींवर सरकार तर्फे करण्यात येत असलेल्या अन्यायाची त्याला चांगली जाणीव होती. त्याला कळून चुकले होते कि आदिवासींचे अस्तित्व व अस्मिता राखायची असेल तर ही व्यवस्था बदलण्याशिवाय पर्याय नाही. व व्यवस्था परिवर्तनाकरीता क्रांति करणे अत्यंत आवश्यक आहे. त्यामुळे व्यक्तिगत जीवन जगण्यापेक्षा समाजाच्या भल्याकरीता जनयुद्धामध्ये उडी घेणे ही आजची गरज आहे हे सत्य त्यांनी जाणले होते. करीता सर्वकाही त्याग करून तो पीएलजीए मध्ये भर्ती झाला होता. साम्राज्यवादी संस्कृती कसे आदिवासी युवकांना बर्बादीकडे घेवून जात आहे. सरकार व पोलीस कसे आदिवासी युवक व लहान मुलांना आदिवासी संस्कृतीपासून तोडत आहे. याचा परिणाम आदिवासींचा न्हास होण्यातच होणार आहे. याकरीता तो नेहमी चिंतीत असायचा व जेंह्वा केंह्वा वेळ मिळायचा तेंह्वा यावर चर्चा करायचा. याच्या आहारी न जाता आपल्या हक्काकरीता व उज्ज्वल भविष्याकरीता आपण लढले पाहिजे असे युवकांना आवार्जुन तो सांगायचा. आदिवासींमधून जे काही शिकलेले आहेत ते समाजाकडे दुर्लक्ष करीत आहेत. सत्ताधारी वर्गाचे चमचे बणण्यातच स्वतःला धन्य माणत आहे हे समाजाकरीता फार घातक आहे. अशा लोकांचा तो विरोध करायचा व त्यांना आपल्या मुळाशी नाते तोडू नका जनतेच्या बाजूने राहा. असे कळकळीचे आवाहन

करीत होता. असा हा धडाडीचा होतकरु कार्यकर्ता शहीद झाल्याने क्रांतिकारी आंदोलनाचे मोठे नुकसान झाले आहे. दर्रेकसा क्षेत्राशी समन्वय करण्याकरीता कॉ.लालसू सोबत गेलेल्या विशेष दलामध्ये राजेश सुध्दा होता. बेतकाठी येथे खोट्या चकमकीत महाराष्ट्र पोलीसांनी कॉ.राजेशची देखील हत्या केली. राजेश च्या शहादतीमुळे टिप्पागढ क्षेत्रातील जनतेला अतिव दुख: झाले आहे. एक लडकू नौजवान जनयोद्धा आम्ही गमावला. राजेश जरी शहीद झाला असला तरी त्याचे विचार कधीही मरणार नाही. ते आम्ही जनाजनांत पोहचवू त्याच्या शहादती पासून प्रेरणा घेवून शेकडो नौजवान जनयुद्धात सामील होतील व हा लढा पूढे घेवून जाणार. कॉ.राजेश ला लाल सलाम!

dkwi ¶uh mQz j Fkks uj k/s % महाराष्ट्राच्या गडचिरोली जिल्ह्याच्या एटापल्ली तालुक्यातील कोईदूर या गावात कॉ.पुन्नी उर्फ रथो नरेटे हीचा जन्म एका गरिब आदिवासी शेतकरी कुटुंबात झाला. लहान असतांनाच तीच्या गावी असलेल्या दंडकारण्य आदिवासी किसान मजदूर संघटन, क्रांतिकारी महिला संघटन व चेतना नाट्य मंच या संघटनांचे कार्यक्रम व जनसभा आयोजित घ्यायच्या. ती नेहमी या सभेत येवुन बसायची व सभा लक्ष देवुन ऐकायची. समाजात महिलांना जी सावत्रपणाची वागणुक दिली जाते आणि ज्या पितृसत्तात्मक सामंती विचारामुळे महिलांना मोकळ्या वातावरणात मुक्तपणे कोणतेही विचार मांडता येत नाही. हा अन्याय बाल वयातिल रथोला बोचत होता. समाजातिल सामंती रुढी-परंपरांमुळे महिलांची ही अवस्था झाली. ही समज विकसीत होताच, समाजातील या बेळ्यांना जर तोडायचे असेल तर संघर्षाशिवाय पर्याय नाही हे तिने जाणून घेतले. व महिलांच्या मुक्तीसाठी क्रांतिकारी संघर्षमध्ये स्वतःला झोकून दिले. स्वाभाविकपणे तिने प्रथम क्रांतिकारी महीला संघटनेत जबाबदारीने कार्य केले. ग्राम स्तरावर संघटनेची बांधणी करणे, महिलांना व पुरुषांना पितृसत्तेच्या विरोधात संघर्ष करण्यास चेतनाबद्ध करणे, स्त्र अन्यायाविरुद्ध संघर्ष करणे हे तिचे नित्याचे कार्य बणले. तिची सक्रियता पाहून तीला 2005 मध्ये पार्टीत पुर्णवेळ कार्यकर्ता रूपाने भर्ती करण्यात आले. त्यावेळी तीला कसनसुर एरीयामध्ये जबाबदारी देण्यात आली. त्यानंतर तिने प्रत्यक्ष सैनिकी कार्यात सहभाग घेण्यास सुरुवात केली. प्रथम दल मध्ये नंतर प्लाटून मध्ये कार्य केले. प्लाटून मध्ये ती विकसित होवून नंतर प्लाटून पार्टी कमटी सदस्य बणली. 2009 ला तीची बदली उत्तर गडचिरोली-गोंदिया डिवीजन मध्ये करण्यात आली. तथे बॉर्डर प्लाटून मध्ये पीपीसीएम म्हणून कार्य केले.

त्यानंतर विस्तार प्लाटून मध्येही जबाबदारी पार पाडली. गोंदिया डिवीजनल कमेटीने पीएलजीएच्या सैनिकी बलांचे पुनर्गठन केल्या नंतर प्लाटून 56 मध्ये कॉ. पुन्नीला सामील करण्यात आले. तिनही प्लाटून मध्ये असतांना तिने अनुशाशन व सक्रियतेचा आपल्या कार्यातून ठसा उमटविला. या काळात झालेल्या सर्वच सैनिकी कार्यामध्ये तिचा सहभाग होता. सैनिकी कार्याच्या तैयारी करीता, सप्लाय करीता तिने महत्वपूर्ण भूमीका निभावली. कोरची मध्ये जनतेच्या आंदोलनाचे प्रचार कार्यात व उत्पादन कार्यातही जनतेसमवेत तिचा सक्रिय सहभाग होता. महिलां करीता आयोजीत होत असलेल्या विशेष बैठकित ती पितृसत्ते विरोधात स्पष्टपणे भूमीका मांडत असे. 2013 ला आंदोलनाच्या आवश्यकते नुसार देवरी एरिया मध्ये तीची बदली करण्यात आली. देवरी एरीया मध्ये कार्यरत कॉ. विरु सोबत तिचे लग्न झाले. नंतर दोघेही देवरी एरीयामध्ये दमनाच्या काळात खंबीरपणे जनकार्य करीत होते. कॉ. पुन्नी ही स्वभावाने एकदम साधी-भोळी आणि जनतेसोबत मिळून-मिसळून जाने हा तीचा स्वभाव होता आणि लहान असो की मोठा सगळ्यांसोबत प्रेमळपणे बोलायची. तीच्या या गोष्टीना जनता कधीही विसरणार नाही. ती सर्व कॉमरेड सोबत मिळून राहायची आणि नेहमी क्षेत्रातील अनुभवांना सांगायची. तीचा हा स्वभाव नेहमी स्मरणात राहणार.

फेब्रुवारी 2014 ला काही विशेष कामासाठी कोरची-देवरी एरीया सदस्य आणि डिवीसीएम व प्लाटून सदस्य मिळून एक 7 कॉमरेड्स ची बँच दर्रेकसा येथे जावुन मिटींग करून परततांना बेतकाठी या गावाजवळ जनद्रोही पण्यु गुप्ता यांच्या माध्यमाने घात करून खोट्या चकमकीत अन्य कॉमरेड्स समवेत पुन्नीचीही हत्या महाराष्ट्र पोलीसांनी केली. महाराष्ट्र सरकार ने क्रांतिकारींच्या हत्तेचे जे सत्र सूरु केले आहे त्याला खूनी आयजी रवीन्द्र कदम व एसपी सूर्वेज हक हे अमलात आणित आहे. जनता या खूनी नराधमांना कधीही माफ करणार नाही. पुन्नी आणि अन्य शहीद साथिंचे बलिदान व्यर्थ जाणार नाही. जनतेने आपली प्रिय जननेत्री आणि लाडकी सुपूत्री गमावली. कॉ.पुन्नीच्या अपुर्ण स्वज्ञांना पुर्ण करण्याचा संकल्प शहीदांच्या श्रद्धांजली सभेत जनता व्यक्त करीत आहे. कॉ.पुन्नी अमर आहे. कॉ. पुन्नीला लाल सलाम!

dkw 'kkedks उर्फ शांता कोरचा: महाराष्ट्राच्या गडचिरोली जिल्ह्याच्या एटापल्ली तालुक्यातील एटावाही या गावातील आदिवासी शेतकरी कोरचा कुटुंबात तीचा जन्म झाला. पार्टीचे

कार्यकर्ते नेहमी एटावाही या गावात जनसभा किंवा मिटींग घेण्याआधी चेतना नाट्य मंचाचे कलाकार गाणे आणि नृत्य सादर करायचे आणि जनतेला जनसंघर्षाचे संदेश देत असायचे कॉ. शामको पण एक कलाकार होती आणि तीला गाणे म्हणने आणि नृत्य करण्यात फार आवड होती. म्हणून ती नेहमी पार्टीच्या सीएनएम कलाकारां सोबत गाणे आणि नृत्य करण्यात भाग घेत होती. तीची सांस्कृतिक क्षेत्रामध्ये काम करण्याची आवड बघुन तीला 2006 मध्ये तीला सीएनएम मध्ये भर्ती करण्यात आले. गाणे आणि नृत्य सादर करून तिने जनतेचे मध्ये क्रांतिकारी विचारांचा प्रचार केला. 2010 मध्ये बनविण्यात आलेल्या बार्डर प्लाटून मध्ये तिला प्लाटून सदस्याच्या रूपात पाठविण्यात आले. प्लाटून मध्ये असतांना सुद्धा ती सीएनएम ची जबाबदारी सांभाळत होती. लाल सेने मध्ये सांस्कृतिचे महत्व समजून लाल सैनिकांना मध्ये क्रांतिकारी जोश प्रवाहित ठेवण्याकरीता सांस्कृतिक कार्यकर्त्याची करण्यात येते. ही भूमीका शामको हिने उत्साहाने पार पाडली. आजारामुळे पतीचे अकाली निधन झाल्यामुळे ती जराही खचून न जाता खंबीरपणे आंदोलनात उभी राहीली. नंतर निर्माण केलेल्या प्लाटून 56 मध्ये ती सदस्याच्या रूपात कार्यरत होती. त्यानंतर तीला पदोन्नती देवून कोरची—कुरखेडा एरीया कमेटी मध्ये सामील करण्यात आले. यावेळी डिवीसीएम कॉ.लालसु सोबत तिचा पुन्हा विवाह झाला. नंतर या दोघांनी देवरी एरीयातिल जनआंदोलनाची पुनर्बाधणी करण्याकरीता दृढनिश्चय केला व ती जबाबदारी स्विकारली. कॉ. शामको ची कोरची येथील लोहप्रकल्प विरोधी संघर्षात जनतेला जागृत करण्याकरीता घेण्यात आलेल्या प्रचार मोहीमेत महत्वपूर्ण भूमीका होती. तिने आपल्या विशेष सांस्कृतिक कौशल्याने या प्रकल्पातुन होणाऱ्या नुकसानीचे सर्व जनतेला पटवून दिले.

कॉ.शामको सुधा कॉ.लालसु सोबत उत्तरे कडे समन्वयासाठी गेलेल्या 7 कॉमरेड्सच्या बैच मध्ये होती. परत येत असतांना त्यांना जनद्रोही द्वारा धोक्याने घात करून त्यांची क्रुरपणे हत्या करण्यात आली. जनतेच्या या लाडक्या सुपूत्रीला जनता कधीही विसरण नाही. तिचा आवाज जनतेचा आवाज बणून आंदोलनात गर्जत राहिल. अशा अमर शहीद कॉ. शामको ला लाल सलाम.

**शहीद वीर योध्दा
कॉमरेड माधुरी
(सिनकी उसेण्डी)
अमर रहे!**

उत्तर गडचिरोली डिवीजन टिप्रागड एरिया मध्ये खोट्या लोकसभेच्या निवडणूक बहिष्काराचा प्रतिकार

कार्यक्रमाला सफल करण्याकरीता युध्द सामग्री तयार करतांना बारूदीचा विस्फोट होवून पीएलजीए चे वीर योध्दा कॉमरेड्स माधुरी आणि सुरेश शहीद झाले. ही घटना 5 अप्रैल 2014 घडली. कॉमरेड माधुरी कंपनी–4 ची सदस्या होती. कॉ. सुरेश 56 पीएल चे सदस्य होते. शहीदांचे अधूरे स्वप्न पूर्ण करण्यास आपण आगेकूच करुया.

कॉमरेड माधुरीचा उत्तर गडचिरोली डिवीजन एटापल्ली तहसील कसनसूर एरिया च्या पोटाव जेवेली मध्ये मध्यम किसान परिवारात जन्म झाला. सोमजी आणि बन्नी यांच्या 7 अपत्यांमधील ती मधली मुलगी होय. हे क्रांतिकारी आहे. अमर शहीद रनिता चे हे गांव. सोमजी यांचे कुटूंब 1991–92 च्या दमन काळात सुधा दुढतेने संघटनेचे कार्य करीत आले आहे. त्य मुळे कॉमरेड माधुरीला बालपणीच जनयुधदाची प्रेरणा मिळाली.

लहाणपणी ती जनताना सरकार च्या रक्षा दल मध्ये कार्य करीतच गावच्या क्रांतिकारी आदिवासी महिला संघटनेची अध्यक्ष बणली. 18 वर्ष पूर्ण झाल्यावर 2 नवंबर 2012 मध्ये ती पूर्णकाळ क्रांतिकारी बणली. कसनसूर एरिया मध्ये एक महिना कार्य केल्यावर तिला कंपनी–4 मध्ये बदली करण्यात आले. अत्यंत विस्वासू कष्टी व शिस्तप्रिय कॉमरेड अशी तिने आपल्या अल्पशा काळात कार्यातून छाप उमटविली. ती दृढ जनयोध्दा होती. तिच्या अकाली शहादतीने पीएलजीए व जनतेत हळ्हळ व्यक्त करण्यात येत आहे. तिचे हे बलिदान आम्ही कधीही विसरणार नाही. कॉ. माधूरी अमर आहे. कॉ. माधूरीला लाल सलाम!

**शहीद वीर
योध्दा
कॉमरेड
सुरेश (सन्न
होयामी)
अमर रहे!**
कॉमरेड
सुरेश यांचा
(सन्न होयामी)

पश्चिम बस्तर डिवीजन मधील गंगलूर एरिया च्या कस्सिल गावात जन्म झाला. अवघ्या 20 वर्षांचा असतांना हा प्रिय कॉमरेड शहीद झाला. अत्यंत गरीबीत जन्म झाला व आईचे मातृत्व लहानपणीच हरविले होते. त्यानंतर वडीलही मरण पावले. जगण्याकरीता आंध मध्ये मजूरी व मिरची तोडण्यास लहाणपणीच जावे लागत होते. हातावर आणने आणि पानावर खाणे अशी परिस्थिती कॉ. सुरेशच्या घरची होती. त्याला एक मोठा भाऊ होता तो मागच्याच वर्षी बिमारीने मरण पावला. त्याच्या मागे एक लहाण भाऊ आहे. मजूरी पासून वापस आल्यावर तो मिलिशिया मध्ये सक्रियपणे काम करीत होता. फासीवादी सल्वा

जुडुम अभियान ला हारविल्या शिवाय आपण जगू शकत नाही हे तो चांगल्या तन्हेने ओळखत होता. करीता लडाई केल्या शिवाय पर्याय नाही हे जाणून मग 2007 ला पीएलजीए मध्ये भर्ती होवून पूर्णकाळ क्रांतिकारी बणला. पार्टी च्या आवश्यकते नुसार त्याला गोंदिया डिवीजन मध्ये बदली करण्यात आले ते त्याने सहर्ष स्थिकार केले होते. त्याची शिस्त व विश्वसनीयता पाहून त्याला 2011 मध्ये एसजडसी कॉमरेडच्या सुरक्षे मध्ये गार्ड ची जबाबदारी दिली. नंतर तो 56 प्लाटून मध्ये सदस्य म्हणून काम करायला लागला. स्काऊट मध्ये, काम्युनिकेशन मध्ये त्याचप्रमाणे लहान टीम मध्ये जावून काम करून येण्यामध्ये तो विकसित होत होता. गरीबी मुळे कुपोषणाचे शिकार कॉ. सुरेश झाले होते. त्यामुळे रक्ताची कमतरता अंगी असली तरी जिदीने त्यावर मात करून इतरांच्याच बरोबरीने कार्य करीत होता. कितीही थकला तरी तो कामासाठी मागे पाहात नव्हता. कॉ. सुरेश पासून आपण आपल्या जबाबदारीशी समर्पित राहणे, दृढनिश्चयी राहणे, कितीही कठिण परिस्थिती असली तरी आत्मविस्वासला जराही न डगमगू देता खंबीरपणे जनयुद्धात उभे राहणे हे शिकू शकतो. शहीद होतांना देखील संपूर्ण शरीर जळालेले असतांनाही, शरीराचा तुकडा पडल्यावरही तो इतरांच्या जिवाची काळजी करतो. त्या अवस्थेतही तो बोलतो बघा कोण—कोण शहीद झालेत ते. यातुन त्याची आपल्या सहकाऱ्यांविषयीची आत्मीयता दिसून येते. त्याचा रोम—रोम क्रांतिकरीता समर्पित होता. अशा या विर जनयोद्दयास लाल सलाम!

मेडरी रहीदों को लाल सलाम!

dkW vfurk% अनिता
उर्फ गिता कोवासी,
वय 28 वर्ष चा जन्म
छत्तीसगढऱ्या
राजनांदगाव

जिल्ह्यातिल मोहला
तालुक्यातिल कोडेकुरसे परिसरातील
गावात झाला. गरीब
आदिवासी शेतकरी
कुटुंबातिल ही मुलगी

गरीबी व महिलांचे सामाजिक शोषणाच्या विरोधात संघर्ष करण्याकरीता संघटनेच्या सभा मध्ये भाग घेत होती. आपल्या समस्यांचे उत्तर क्रांतिमध्ये आहे हे कळल्यावर तिने 2007 मध्ये पुर्ण वेळ कार्यकर्ता बणण्याचा निर्णय घेतला. एक वर्ष मानपूर डिवीजन मध्ये कार्य केल्यानंतर तिला 2008 मध्ये उत्तर गडचिरोली—गोंदिया डिवीजन मध्ये पाठविण्यात आले. प्लाटून मध्ये 4 वर्ष कार्य केल्यानंतर तिची एरीया कमेटी मध्ये पदोन्ती करण्यात आली. ती कोरची

एरीया कमेटी सदस्य म्हणून कार्य करीत होती. प्रेमळ स्वभाव व मृदुभाषी अनिता लवकरच येथिल जनतेमध्ये मिसळून गेली. कसल्याही भानगडीत न पडता निर्विकारपणे आपले कार्य करने ही अनिताची विशेषता होती. दुर्घटने मुळे एक हाथ कमजोर झाल्यानंतरही ती न डगमगता खंबीरपणे जे काही कार्य तिच्या वाटचाला येत होते ते पूर्ण करीत होती. कोरची आंदोलनात तिचे महत्वपूर्ण योगदान होते. पार्टी पद्धती व पार्टी दिशेवर तिचा अटूट विस्वास होता त्यामुळे कोणी कितीही विपरीत चर्चा केल्या तरी तीने पार्टी पद्धतीला कधीही बगल दिली नाही. अशी शिस्तबद्ध कार्यकर्ता आपल्या घरच्यांना भेटून आपल्या अन्य पाच सहकारी सोबत परत येत असतांना मेडरी या गावाजवळ गडचिरोली पोलिसांनी घेरून त्यांची थंड डोक्याने हत्या केली. जनतेने या घटनेचा जोरदार विरोध केला. प्रसार माध्यमांनी ही चकमक नसून हत्या आहे हे पुराव्या दाखल स्पष्ट केले होते तरी महाराष्ट्र सरकारने कोणत्याही पोलीस अधिकाऱ्यांवर कार्यवाही केली नाही. उलट राज्याचे तत्कालिन गृहमंत्री आर.आर.पाटील यांनी खोटे एनकाऊन्टर करण्याचा पोलीसांना बक्षिसे दिली. जनतेत या घटनेबद्दल प्रचंड राग आहे. जनता आपल्या प्रिय मुलिंचे बलिदान व्यर्थ जावू देणार नाही. अनिताचे स्वप्न पूर्ण करण्यास जनता आगेकूच करीत राहणार. कॉ. अनिताला लाल सलाम!

dkW fryk% संतिला
उर्फ क्रांति मरकाम,
वय 26 वर्ष चा जन्म
छत्तीसगढऱ्या
राजनांदगाव
जिल्ह्यातिल मोहला
तालुक्यातिल
कोडेकुरसे गावात
मध्यम आदिवासी
शेतकरी कुटुंबात
झाला. 2007 मध्ये ती

पीएलजीए मध्ये भर्ती झाली. एक वर्ष मानपूर डिवीजन मध्ये कार्य केल्यानंतर तिला 2008 मध्ये उत्तर गडचिरोली—गोंदिया डिवीजन मध्ये पाठविण्यात आले. प्लाटून मध्ये 4 वर्ष कार्य केल्यानंतर तिची प्लाटून पार्टी कमेटी मध्ये पदोन्ती करण्यात आली. ती 55 प्लाटून मध्ये पीपीसी म्हणून कार्य करीत होती. प्रेमळ हसमुख स्वभावामुळे ती पीएलजीए मध्ये सर्वांची मित्र होती. प्लाटून मध्ये तिचे महत्वपूर्ण योगदान होते. खंबीरपणे जनयुद्धात उभी राहणारी ही जनयोद्दा आपल्या घरच्यांना भेटून आपल्या अन्य पाच सहकारी सोबत परत येत असतांना मेडरी या गावाजवळ गडचिरोली पोलिसांनी घेरून त्यांची थंड डोक्याने हत्या केली. जनता आपल्या प्रिय मुलिंचे बलिदान व्यर्थ जावू देणार नाही. संतिलाचे स्वप्न पूर्ण करण्यास

जनता आगेकूच करीत राहणार. कॉ. संतिलाला लाल सलाम!

dkw Lo#i k%
 स्वरूपा उर्फ सरीता
 धुर्वा, वय 27 वर्ष
 चा जन्म
 महाराष्ट्राच्या
 गडचिरोली
 जिल्ह्यातिल धानोरा
 तालुक्यातिल
 कोसमी गावात

आदिवासी शेतकरी कुटुंबाची पार्श्वभूमी असलेली ही मुलगी बालवयातच क्रांतिकारी कार्यासोबत जुडली. गावातील व घरचेही वातावरण क्रांतिमय असल्यामुळे स्वाभाविकपणे ती क्रांतिकार्यात संक्रिय झाली. गरीबी व महिलांचे सामाजिक शोषणाच्या विरोधात संघर्ष करण्याकरीता ती संघटनेच्या सभा मध्ये भाग घेत होती. तिने 2005 मध्ये पुर्ण वेळ कार्यकर्ता बणण्याचा निर्णय घेतला व ती पीएलजीएची सदस्य बणली. काही काळ उत्तर गडचिरोली डिवीजन मध्ये कार्य केल्यानंतर उत्तर गडचिरोली—गोंदिया डिवीजन मध्ये तिला पाठविण्यात आले. येथे बॉर्डर प्लाटून मध्ये कार्य केल्यानंतर तीला परत उत्तर गडचिरोली डिवीजन मध्ये पाठविण्यात आले. येथे तीला एरीया कमेटी मध्ये घेण्यात आले. ती स्टाफच्या समन्वय दलाच्या कमांडर ची जबाबदारी सांभाळीत होती. आपले जीवन जनतेकरीताच आहे ही तीची दुढ समज होती त्यामुळे समस्या आल्यातरी पार्टीशी नाते तोडले नाही. जे वचन घेऊन घरून निघाली ते अखेरच्या स्वासापर्यंत निभावायचे असा दुढ निश्चय तिने बांधला होता. जनतेकरीता सर्वस्व अर्पण करण्याची उच्च काटीची भावना असलेल्या या कार्यकर्तीने खरोखरच आपले म्हणणे सार्थक केले. ती वरीष्ट कमेटीचे संदेश व अन्य पाच महिला कॉमरेड्स जे आपल्या घरच्यांना भेटून परत येत होते त्यांना सोबत घेवून जात असतांना मेडरी या गावाजवळ गडचिरोली पोलिसांनी त्यांना घेरून त्यांची थंड डोक्याने हत्या केली. जनतेत या

घटनेबद्दल	प्रचंड
राग आहे.	जनता
आपल्या प्रिय मुलिंचे	
बलिदान व्यर्थ जावू	
देणार नाही.	
स्वरुपाचे स्वप्न पूर्ण	
करण्यास जनता	
आगेकूच करीत	
राहणार. कॉ.	
स्वरुपाला लाल	
सलाम!	
dkW fl ek%	सिमा

उर्फ सनाय गावडे, वय 20 वर्ष चा जन्म छत्तीसगढच्या राजनांदगाव जिल्ह्यातिल मोहला तालुक्यातिल कोऱ्डे गावात झाला. गरीब आदिवासी शेतकरी कुटुंबातिल ही मुलगी गरीबी व महिलांचे सामाजिक शोषणाच्या विरोधात संघर्ष करण्याकरीता संघटनेच्या सभा मध्ये भाग घेत होती. लहानपणा पासूनच सांस्कृतिक विषयांत छंद असल्यामुळे ती चेतना नाट्य मंच च्या कार्यक्रमा मध्ये उपरिथित राहात होती. नंतर ती 2009 ला यामध्ये सामील झाली. मानपूर डिवीजन मध्ये काही काळ कार्य केल्यानंतर तिला उत्तर गडचिरोली-गांदिया डिवीजन मध्ये पाठविण्यात आले. प्लाटून मध्ये सदस्य म्हणून कार्य करतांना ती सांस्कृतिक जबाबदारी सांभाळीत होती. ती गाणे गाणे, डान्स करीत होती. तसेच गाणे लिहीत सुध्दा होती. कोरची आंदोलनात जनतेमध्ये प्रचार करण्यात तिचे महत्वपूर्ण योगदान होते. लोह प्रकल्प उघडण्यास येणाऱ्या लुटेण्या कंपन्यांचा लुटीचा डाव जनतेला जनतेच्या सहज व्यवहारीक भाषेत व अलंकारीक पद्धतीने गाण्याच्या माध्यमातून समजविण्याकरीता तिने काही गाणी रचली होती. ती गाणी आजही जनतेत ऐकिल्या जातात. पार्टीच्या प्रत्येक कार्यक्रमात सिमा सांस्कृतिक रित्या पुढाकार घेवून

गावातिल व पीएलजीए मधील सर्वाना गोलबंद करायची त्यामुळे उत्साहाचे वातावरण निर्माण राहायचे. अशी ही सांस्कृतिक कार्यकर्ता आपल्या घरच्यांना भेटून आपल्या अन्य पाच सहकारीं सोबत परत येत असतांना मेडरी या गावाजवळ गडचिरोली पोलिसांनी घेरून त्यांची थंड डोक्याने हत्या केली. जनता आपल्या प्रिय मुलिंचे बलिदान व्यर्थ जावू देणार नाही. सिमाचे स्वप्न पूर्ण करण्यास जनता आगेकूच करीत राहणार. कॉ. सिमाला लाल सलाम!

dk- js kek% रेशमा
उर्फ सायत्री गावडे,
वय 19 वर्ष चा जन्म
गडचिरोली

धानोरा
बोधीन
झाला.

बालपणापासूनच
जनतेचे क्रांतिकारी
संघटन, सांस्कृतिक

कार्यक्रम व दलांच्या संगात गेवाळ कांविळे

समज यताच क्रातच बाळकडू व्याल. लगव ता पीएलजीए सदस्य म्हणून कार्यकरायला लागली. तिची सक्रियता बघून 2010 मध्ये तिला भर्ती केल्या गेले. सुरुवातीला तीने दला मध्ये सदस्य म्हणून कार्य केल्यावर नंतर कॉ. इंद्रा यांची गार्ड म्हणून कार्य केले. कॉ. इंद्रा शहीद झाल्यानंतर तिला स्टाफ दल मध्ये पाठविण्यात आले. रेशमा ही सुध्दा कॉ. स्वरूपा सोबत समन्वयाकरीता स्टाफ दल सोबत गेली असता मेडरी

येथे खोट्या चकमकीत तीची हत्या करण्यात आली. कॉ. रेशमाचे स्वप्न साकार करण्यास जनता आगेकूच करीत राहील. कॉ. रेशमाला लाल सलाम!

dkW i ehk%
प्रमिला उर्फ
संगिता नेताम,
वय 26 वर्ष
राहनार मिचनार
गडचिरोली
जिल्हा. ही
पीएलजीए ची
सदस्य कॉ.
स्वरूपा सोबत

समन्वयाच्या कामानिमीत्त स्टाफच्या दल सोबत गेली होती. शांत व शिस्तबद्ध कार्यकर्ता असलेली प्रमिला दृढनिश्चयी होती. सामाजिक शोषणा विषयी चिड असलेल्या प्रमिला हिला जेंहा या शोषणाचे उत्तर क्रांतिमध्ये आहे असे कळले तेंहा ती पीएलजीए मध्ये भर्ती झाली. 2010 पासून ती एक सदस्य म्हणून कार्य करीत होती. मेडरी येथे खोट्या चकमकीत अन्य पाच कॉमरेड्स सोबत कॉ. प्रमिलाही शहीद झाली. जनता प्रमीलाचे योगदान कधीही विसरणार नाही. कॉ. प्रमीलाला लाल सलाम!

खोब्रामेंडा जंगलात शहीद झालेल्या विर जनयोद्या कॉ. कृष्णा आणि कॉ. सोनू यांस लाल सलाम!

dkW d".kk% कॉ. कृष्णा
उर्फ राजू ठाकूर
राहणार इंदिरा नगर,
राजूरा जिल्हा चंद्रपूर.
हे कामगार वर्गातिल व
मेहनती कॉमरेड होते.
जनतेच्या मुक्ति करीता
त्यांनी आपले बलिदान
केले. दिनांक 12
आगस्ट 2014 ला
गडचिरोली

जिल्हातिल खोब्रामेंडा जंगलात दबा बसून असलेल्या पोलीसांनी एकतरफा अंदाधुंद फायरिंग करून कॉ. कृष्णा व कॉ. सोनू यांची हत्या केली. जेंहा हे दोन्ही कॉमरेड्स पोलीसांच्या जाळ्यात पूर्णपणे सापडले असतांनाही त्यांना जिवंत न पकडता त्यांना ठार करण्यात आले. क्रांतिकारींची हत्या करणे हे महाराष्ट्र सरकारचे धोरण आहे. इथे कायद्याचे राज्य नसून पोलीसांचे राज्य आहे. राजकीय विरोधकांना पोलीसां करवी ठार करून चकमकीत ठार झाल्याचे जाहिर करणे हे महाराष्ट्र सरकार मुबऱ्याच्या झोपडपट्टीतील युवकांपासून तर गडचिरोलीच्या आदिवासीं पर्यंत संपूर्ण राज्य भर करीत आहे. कॉ. कृष्णा कॉलेज मध्ये शिकत

असतांनाच 2006 मध्ये क्रांतिकारी विद्यार्थी संघटनेच्या संपर्कात आला. जनतेच्या प्रश्नाचे उत्तर तो आध्यात्मामध्ये शोधत होता पण विद्यार्थी आंदोलनाव्दारे त्याला नवी दृष्टि मिळाली व तो हळू-हळू वैज्ञानिक दृष्टिकोण कडे वळला. नंतर त्याला कळले कि गरीबी-अमीरी ही काही देवाची देन नसून वर्गीय समाजाची देन आहे. व सत्तेवर असलेल्या वर्गाने त्यांच्या ताकतीचा वापर करून जनतेला लुटून ते श्रिमंत बणले आहेत. तेंहा वर्ग संघर्ष हाच यातून बाहेर निघण्याचा मार्ग आहे. जेंहा तात्वीक दृष्ट्या त्याला हे पटले तेंक्हाच तो 2008 मध्ये भारताची कम्युनिस्ट पार्टी(माओवादी) मध्ये सामील झाला. त्याला 2010 ला पार्टीची सदस्यता देण्यात आली. सुरुवातीला विद्यार्थी आंदोलनामध्ये कार्य केल्यानंतर क्रांतिच्या प्रधान संघर्षमध्ये जाण्याचा मानस पक्का केला व गडचिरोली जिल्हामध्ये सशस्त्र संघर्ष मध्ये 2010 मध्ये सामील झाला. अत्यंत मेहनती व दृढसंकल्पी असल्यामुळे त्याला पिपुल्स गुरिला लिबरेशन आर्मी मध्ये महत्वपूर्ण सदस्य म्हणून स्थान मिळाले. पीएलजीएच्या प्लाटून 56 मध्ये त्याने सदस्या पासून तर सेवकांने डेप्यू कमांडर पर्यंत विकास केला. सशस्त्र संघर्षात शेवटच्या स्वासापर्यंत जनतेच्या मुक्ति करीता तो लढत राहीला. या त्याच्या चार वर्षांच्या काळात त्याने गडचिरोली, गोंदिया आणि राजनांदगांव जिल्हातील ग्रामीण क्षेत्रातिल जनतेमध्ये क्रांतिकारी विचाराचा प्रचार करण्याचे व जनतेला आंदोलनात संघटीत करण्याचे कार्य केले. त्याचप्रमाणे सरकारने जनतेविरुद्ध सूरु केलेल्या युद्धाच्या प्रतिरोधातही तो सक्रियपणे भाग घेत होता. या काळात झालेल्या सर्वच टीसीओसी (डावपेचात्मक प्रति आक्रमण) मध्ये त्याने भाग घेतला होता. या व्यतिरिक्त पीएलजीए ने केलेल्या अॅम्बुश मध्येही त्याची सक्रिय भूमीका राहीली. मधल्या काही काळात त्याने नेतृत्व सुरक्षेची जबाबदारी सुधा सांभाळली. कृष्णाला खाली बसने आवडत नव्हते. तो सतत काही ना काही काम करायचा. विशेष म्हणजे अंग मेहनतीच्या कामात कितीही अडचणी असल्या तरी तो कधीही मागे पाहात नव्हता. आपली शरीरयष्टी सूदृढ ठेवण्याकरीता तो सतत मेहनत घेत होता. त्याचप्रमाणे वैचारीक विकास करण्याकरीता सतत वाचन व चिंतन करीत असे. वरीष्ट नेतृत्वाची भेट झाल्यावर आवार्जुन येवून वेळ काढून चर्चा करीत असे. त्याला जे काही प्रश्न असे तो ते नेतृत्वासोबत आपले तर्क देवून सादर करीत होता व तर्काच्या आधारावरच समजूनही घेत होता. वैचारीक संघर्ष करीत तो आपली बौद्धीक क्षमताही विकसीत करीत होता. त्याच्या अंगी असलेले मेहनती गुण व शांत स्वभाव तसेच आपल्या सभोवती असलेल्या कॉमरेड्स मध्ये सतत राजकीय चर्चेचे वातावरण ठेवण्यास प्रयत्नशिल राहात होता. त्यामुळे प्लाटून मध्ये तो सर्वांचा प्रिय झाला होता. जनते सोबतही त्याचे जिल्हाळ्याचे संबंध होते. असा हा लडाकू दृढसंकल्पी व जनतेकरीता सर्वस्व अर्पण

करणारा जनयोध्दा शहीद झाल्यामुळे क्रांतिकारी आंदोलनाचे मोठे नुकसान झाले आहे. जनतेच्या या प्रिय लेकराला लाल-लाल सलाम! कॉ. कृष्णा अमर आहे! त्यांचे अपूर्ण कार्य पूर्ण करण्यास त्यांच्या शहादती पासून प्रेरणा घेवून हजारो युवक पूढे येतील व कृष्णाचे स्वप्न साकार होईल.

I kru कॉ. सोनू उर्फ दशरथ काटेंगे. गडचिरोली जिल्ह्यातिल कोरची तालूक्यातील बेडगांव गावात जन्म झाला. गरीब आदिवासी कुटुंबातील असल्यामुळे सुविधांचा जन्मापासूनच अभाव तरी कसेबसे शालेय शिक्षण घेतले. कोरची परिसरातील क्रांतिकारी जनतेच्या आंदोलनामुळे लहानपणा पासूनच सोनूवर याचा प्रभाव होता. जसजशी त्याला समज येत गेली तसतसे तो आंदोलनाविषयी जाणून घ्यायला लागला. शाळेत असतांनाही क्रांतिकारी गिरे ऐकायचा. गावात जर दल आले तर त्यांच्या सभेला हजर रहायचा. जेंव्हा त्याचे मत पक्के झाले तेंव्हा त्याने पार्टी मध्ये येण्याचा निर्णय घेतला. सूरुवातीस दल सदस्य म्हणून कार्य केल्यानंतर त्याची सक्रियता बघून त्याला 2011 मध्ये पार्टी सदस्यता देण्यात आली. त्याने काही काळ नेतृत्व सुरक्षेची जबाबदारी सांभाळली नंतर प्लाटून 55

मध्ये सदस्यच्या रूपाने कार्य केले. त्याची सक्रियता व सैनिकी क्षमता बघून त्याला सेकशन डेप्यू कमांडरची जबाबदारी देण्यात आली होती. त्याच्या अल्प क्रांतिकारी जिवनात त्याने आपल्या कार्याचा चांगला ठसा उमटविला होता. कितीही प्रतिकूल परिस्थिती असली तरीही आपण गुरिल्ला पध्दतीने शत्रू वर्गावर मात करू शकतो व आंदोलनाला विजयाकडे घेवून जावू शकतो ही त्याची दुढ समज होती. त्यानुसार तो कृती करीत होता. दुश्मनांच्या कन्ट्रोल असलेल्या क्षेत्रात जावून दुश्मनांचे खबंन्यांचे जाळे धरस्त करण्यात तो तरबेज झाला होता. त्याच्या कार्यामुळे व अभ्यास वृत्तीमुळे तो प्लाटून चा महत्वपूर्ण योध्दा बणला होता. कोरची, दर्रेकसा आणि तांडा क्षेत्रामध्ये त्याने जनतेशी विशेषता युवकांशी खूप जवळचे संबंध स्थापीत केले होते. जनतेत लवकरच तो प्रिय झाला होता. कुठे कसलाही सपोर्ट नसतांना तो मार्ग काढून काम सफल झाले पाहिजे असा विचार करायचा. अडचण आहे म्हणून थांबण्यापेक्षा त्यावर मात कशी करायची असा विचार सोनू नेहमी करायचा. आदिवासी अस्मिता व अस्तित्व साम्राज्यवादी कंपन्यामुळे धोक्यात आहे हे त्याला चांगल्या तन्हेने कळले होते. त्यामुळे जनतेला लोह प्रकल्पा विरोधात जागृत करण्याकरीता गावोगावी फिरुन प्रचार करीत होता. जिथे कुठे पीएलजीए चे कार्यवाहीचे निर्णय होत होते तिथे जाण्यास तो सर्वात पूढे राहायचा. याप्रकारे विकसित होवून जनतेला नेतृत्व देण्याची क्षमता असलेल्या या शूरविराची दिनांक 12 ऑगस्ट 2014 च्या खोट्या चकमकीत महाराष्ट्र पोलीसांनी हत्या केली. जनतेच्या या लाडक्या सुपुत्रास लाल सलाम!

(पान नंबर 53 वरून) कॉ. रुफ शेवटच्या श्वासापर्यंत एक क्रांतिकारी नेत्याच्या रूपाने उभे राहीले. दिर्घकालीन लोकयुद्धाच्या माध्यमातून भारताच्या नवजनवादी क्रांतिला सफल करण्याकरीता ते निरंतर प्रयत्न करीत राहीले. आपल्या द्वारा निर्मित केलेल्या पार्टीला माओवादी क्रांतिकारी लाईन सोबत एकताबद्ध करून देशामध्ये कार्यरत असलेल्या खन्या क्रांतिकारीच्या एकतेला साकार करण्याच्या प्रयत्नातच ते शहीद झाले. 'नक्षलबाडी एकही रास्ता' नान्याला त्यांनी सार्थक बनविले.

कॉ.रुफ यांनी आपल्या क्रांतिकारी जीवनाचे पाच दशकापेक्षाही जास्त म्हणजेच 12 वर्ष जेलमध्ये काढले. कॉ.रुफ ची जीवनशैली, 'साधे जीवन कठोर श्रम' अशी होती. ते जनतेसोबत मिसळून जात होते. युवकांसोबत ते अश्या रितीने एकताबद्ध होवून जात होते कि त्यांचे वय सुद्धा यात बाधा नव्हती. ते संपुर्ण जीवनभर अविवाहित राहीले.

कॉ.रुफ यांच्या हिमालया सारखी उंची असलेल्या शहादतीला लाल सलाम करीत, 'पहाट' त्यांचा मृत्यूवर आपली खोलवर संवेदना प्रकट करीत आहे. त्यांच्या कुटुंबीयांच्या दुखात सामिल होत आहे. नवजनवादी समाज, समाजवाद-साम्यवादाच्या स्थापनेचे लक्ष्य असलेले त्यांचे स्वप्न साकार करण्याकरीता शेवटपर्यंत संर्घर्ष करीत राहण्याची या प्रसंगी आम्ही पुन्हा एकदा शपथ घेत आहो.

शहीदांनी दावलेल्या मार्गावर पूढे जावू नवजनवादी क्रांति सफल करू!

(कॉ. रुफ, शेवटच्या पृष्ठावरून.....) 1977 मध्ये आंध्रप्रदेश प्रोविण्डिशियल कमेटीने बदलत्या परिस्थितीच्या अनुरूप डावपेच निश्चित करीत ॲगस्ट प्रस्ताव पारित केला होता. कॉ. रुफ त्या प्रस्तावाचा विरोध करीत पार्टीतून बाहेर पडले होते. आंध्रप्रदेश प्रोविण्डिशियल कमेटी विशेषत: रायल सीमाच्या कॉमरेड्सनी कॉ. रुफ यांना अपिल केली होती कि त्यांनी पार्टीमध्ये डावपेचाशी संबंधीत आपले म्हणने चर्चेसाठी मांडावे आणि दोन लाईन मधील आंतरीक संघर्ष चालवावा. परंतु त्यांनी हे मान्य न करता पार्टी सोडून गेले. आंध्रप्रदेश राज्यामध्ये त्यांनी आणखी एक वेगळी क्रांतिकारी पार्टी भाकपा(मा-ले) आंध्रप्रदेश रिऑर्गनायजिंग कमेटी(एपीआरओसी) चे गठन केले. यामुळे पार्टीमध्ये फुट पडली. 1979 मध्ये त्यांनी सीपीआय(एमएल) च्या केरळ राज्य कमेटी सोबत मिळून सीपीआय(एमएल) रिऑर्गनायजिंग कमेटी(सीआरसी) च्या स्थापनेमध्ये भागीदार बनले. 1981 मध्ये आयोजीत काँग्रेसमध्ये त्याचे नाव सीपीआय(सेंट्रल रिऑर्गनायजिंग कमेटी) मध्ये परिवर्तीत करण्यात आले. त्यात ते सीसी सदस्य होते. आंतरराष्ट्रीय कम्युनिस्ट आंदोलन(रिम) च्या तीन संस्थापक सदस्य पार्टी मध्ये सीआरसी एक होती. अन्य दोन संस्थापक पार्ट्यां या प्रकारे होत्या— पेरु कम्युनिस्ट पार्टी आणि रिवोल्यूशनरी कम्युनिस्ट पार्टी (अमेरीका), तसेच सीआरसी ने 1980 च्या दशकात आंध्रप्रदेशमध्ये शेतकरी सशस्त्र संघर्ष निर्माण करण्याचे कित्येक प्रयत्न केले पण जनआधार न वाढविल्यामुळे ते त्यात सफल झाले नाही. जनतेमध्ये जाण्यात विफल झाल्यामुळे पार्टीचा विस्तार होवु शकला नाही आणि आंदोलनाला धक्का लागला. 1983 मध्ये कॉ. रुफ यांना अटक झाली होती त्यावेळी सीआरसी, सीपीआय(एमएल) चे तत्कालीन महासचिव वेणु यांच्या दक्षिणपंथी संघीसाधू व संशोधनवादी लाईनचा विरोध करीत कॉ.रुफ यांनी त्यांच्या पासुन वेगळे होवुन क्रांतिकारी लाईन अवलंबली. 1989 मध्ये कॉ.रुफ यांनी आपल्या पार्टीचा सीपीआय(एमएल)रेड फ्लॅग ज्यांनी ही घोषणा केली होती की, ती 1970 च्या पार्टी कार्यक्रमाला अनुमोदन करीत आहे, च्या सोबत विलय केला. त्यात ते 1998 पर्यंत सीसी सदस्य राहीले. जेव्हा रेड फ्लॅग च्या महासचिवाद्वारा पार्टीमध्ये दक्षिणपंथी संघीसाधू संशोधनवादी लाईन पुढे मांडल्या गेली होती, कॉ. रुफ ने त्यांच्या विरुद्ध संघर्ष करीत खन्या क्रांतिकारी लाईनसोबत पार्टीमध्ये असलेल्या क्रांतिकारींना संघटीत करण्यामध्ये, त्याचप्रमाणे सीपीआय (एमएल) नक्षलबाडी ची स्थापना करण्यामध्ये महत्वपूर्ण भुमिका वठविली होती. नंतर 1999 मध्ये सीपीआय(एमएल), माओवादी एकता केंद्र (एमयुसी) चे सीपीआय (एमएल) नक्षलबाडीमध्ये विलय झाले.

कॉ.रुफ 2006 पर्यंत या एकीकृत पार्टीचे महासचिव होते. त्यांनी या पार्टीला एका क्रांतिकारी पार्टीच्या रूपाने उभे करण्याचे प्रयत्न केले. ही पार्टी सीकाम्पोसा(को—ऑर्डिनेशन कमेटी ॲफ माओईस्ट पार्टीज एण्ड ऑर्गनायजेशन ॲफ साउथ एशिया) ची संस्थापक सदस्य आहे. क्रांतिकारी प्रचाराच्या कामामध्ये यांनी चांगली भुमिका वठविली आहे. अंतरराष्ट्रीय स्तरावर आरसीपी(अमेरीका) चे नेता बॉब अवेकीन व नेपाळ च्या युसीपीएन(माओवादी) चे प्रचंड व बाबूराम भट्टराई यांच्या द्वारा सादर केलेल्या संशोधनवादी लाईनचा पर्दाफाश करण्यामध्ये, रिम व सीकाम्पोसा मध्ये यांची मुख्य भुमिका राहीली. 2008 नंतर कॉ.रुफ गंभीर स्वरूपाने आजारी पडले.

ते कॉ. चार्ल मजुमदारचे स्थायी अनुयाई होते. मा-ले—मा प्रति त्यांचा दृढ विश्वास होता. क्रांतिकारी व्यवहारामध्ये उत्पन्न होणाऱ्या कमजोऱ्या व तृटींना ते चिन्हीत करीत होते. त्यांनी पार्टीला बसलेल्या धक्का बाबतीत आपल्या रिपोर्ट मध्ये याप्रकारे बेडडक समिक्षा केली होती—‘इलाकेवार राज्य सत्तेला प्राप्त करण्याच्या रणनीतिला योग्यरीत्या व्यवहारात लागू करण्यामध्ये विफल झाले..... वर्गशत्रुचा नायनाट करण्याला राज्य सत्तेसोबत न जोडल्यामुळे तो फक्त लडाकू अर्थवाद बणून सर्व क्रांतिकारी व्यवहारात घुमंतू गनिमी कार्रवाया पर्यंत मर्यादित राहीले.’ पार्टीच्या (सेट बॅक) माघारी बाबत आपल्या भुमिकेला त्यांनी चिन्हीत केले आणि या प्रकारे आत्माआलोचना केली होती कि’ — आंदोलनाचा विस्तार करण्यामध्ये कॅडरांना सैद्धांतीक आणि सांघटनी करित्या तयार न करता तात्कालिक कार्यवाया केल्या गेल्या.’

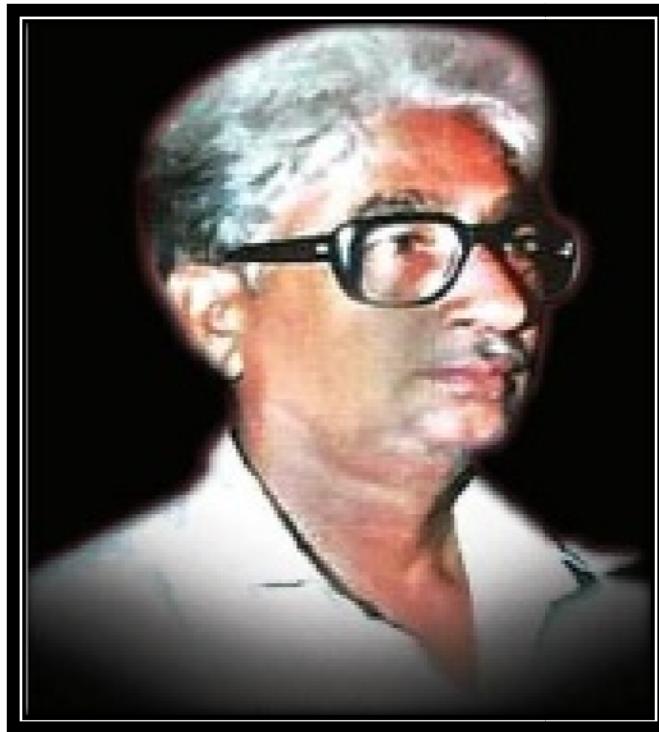
जेव्हा केंद्र त्यांना वाटले कि नेतृत्व चुकीची लाईन घेत आहे, तेंव्हा ते विद्रोहाचा झेंडा फडकवित गेले. सत्य हे आहे कि ते गटबाजी करण्याच्या सकिंण मानसिकतीचे नव्हते. वास्तविकपणे ते अखिल भारतीय स्तरावर पार्टी निर्माणीच्या ध्येयाला घेवून विभीन्न पार्ट्यांमध्ये एकते करीता प्रयत्न करीत राहीले. मतभेद असल्यानंतरही अन्य माओवादी पार्ट्यांच्या अनुभवाला तिक्ष्ण दृष्टीने अवलोकन करीत होते आणि त्यापासुन शिकण्यामध्ये त्यांची रुची राहत होती. सीपीआय(एमएल)रेड फ्लॅग च्या नेतृत्वाला त्यांनी एका पत्रात असे लिहीले—‘विभीन्न एमएल संघटनांच्या पुढाकारात चालु असलेल्या क्रांतिकारी आंदोलनाच्या बाबतीत, विशेष करून सशस्त्र संघर्षामध्ये असलेले पिपुल्सवार, एमसीसी आणि पार्टी युनिटीच्या आंदोलना विषयी सीआरसीने कधीही चर्चा केली नाही. हे दुर्भाग्य आहे कि सीआरसी चा व्यवहार पिपुल्सवार प्रति बराच नकारात्मक राहीला. ती पार्टी राज्य दमनाचे प्रधान लक्ष बनले आहे. आपल्याला त्यांच्या व्यवहाराशी संबंधीत सकारात्मक आणि नकारात्मक विषयापासुन शिकण्याची आवश्यकता नाही काय?’ या प्रकारे व्यापक दृष्टीकोण आणि वेगळे मत असणाऱ्यां पासुन सुद्धा शिकण्याची योग्य माओवादी रित नव्या पिढीच्या कम्युनिस्टांना उत्कृष्ट उदाहरण बनून राहणार.

कॉ.रुफ यांनी विश्वासाने व अपेक्षेने कार्य केले कि भारत देशात कधी ना कधी एका बरोबर माओवादी लाईनच्या अवती—भवती सर्व क्रांतिकारी एकताबद्ध होतील. आंदोलनातील कित्तेक चढ—उतार, शोषक—शासक वर्गाच्या सरकारी दमनाची पर्वा न करता क्रांति प्रति दृढ विश्वास, दृढ निश्चय व संकल्पा सोबत (पान 52 वर पूढे)

‘नक्षलबाडीच्या लाल झेंड्याला शेवटच्या स्वासापर्यंत उंच उचलून घरणारे भारताच्या क्रांतिचे नेता कॉमरेड रजफ यांना लाल सलाम!

भारतीय क्रांतिचे नेता कॉ. शेख अब्दूल रजफ उर्फ विश्वम यांचा 9 फेब्रुवारी 2014 ला वयाच्या 89 व्या वर्षी वृद्धापकाळीतील आजारपणामुळे मृत्यू झाला. ते भाकपा (माले)(नक्षलबारी) चे संस्थापक नेता होते. या पार्टीचा 1 मे 2014 ला भाकपा(माओवादी) मध्ये विलय झाला. भाकपाच्या संशोधनवाद, माकपा च्या नव संशोधनवाद च्या विरुद्ध सैद्धांतीक संघर्ष करणाऱ्यांपैकी कॉ. रजफ एक होते.

आंध्रप्रदेशाच्या अनंतपुर जिल्ह्यामधील कदिरी तालुक्या अंतर्गत येणाऱ्या कुटागुल्ला गावात त्यांचा जन्म झाला. त्यांनी एल.एल.बी. डिग्रीचे शिक्षण घेतल्या नंतर काही काळ वकीली केली. ते विद्यार्थी जीवनापासुनच म्हणजे—1950 च्या दशकापासुन भारताच्या कम्युनिस्ट आंदोलनाचा भाग बनले होते. ब्रिटीश साम्राज्यवादी विरोधी स्वतंत्रता संघर्षाचा, विशेष करून महान तेलंगाणा सशस्त्र शेतकरी संघर्षाचा तो काळ होता. तेहा कम्युनिस्ट कॉ. रजफ जीवनभर ‘पहाट’ या महान अर्पित करीत आहे.

भाकपाच्या
चिखलामध्ये उत्तरण्यावर व्यक्तिगत रूपाने मतभेद शिस्तीनुसार त्यांनी भाग घेतला होता. या पहीले कम्युनिस्ट बनले. तरी सुद्धा सरकारी कार्यालयामध्ये राहणे त्यांना स्विकार जनविरोधी धोरणांना राज्य तंत्राचे अंग संस्थामध्ये त्यांना एका करण्याच्या सर्व प्रयत्नांचा सामना केला.

भाकपा

संशोधनवादाच्या विरुद्ध रजफ यांनी सक्रीय

आंतरीक संघर्षाच्या परिणामी जेव्हा माकपा चे गठन झाले, तेहा ते ताळ्काळ त्यामध्ये सामिल झाले होते, पण त्यांनी लवकरच माकपा च्या नव संशोधनवादाला ओळखले होते. माकपाच्या या नव संशोधनवादी नेतृत्वाच्या विरुद्ध विद्रोह करून, नक्षलबाडी विद्रोहाचे मजबूतीने समर्थन करीत, ‘नक्षलबाडी एक ही रास्ता’ हा नारा देत, आंध्रप्रदेशातील क्रांतिकारी आंदोलनाचे नेतृत्व करणाऱ्या प्रमुख कम्युनिस्ट क्रांतिकारी पैकी कॉ. रजफ एक होते. या वेळेपर्यंत वकीली करीत खुल्या क्रांतिकारी कार्यामध्ये कार्यरत असलेले कॉ. रजफ वकीली सोडून भुमिगत झाले. सुरुवातीला ते कॉ. चारू मजुमदार यांच्या नेतृत्वात 1968 मध्ये गठीत कलेल्या ए.आय.सी.सी.आर. मध्ये सामिल होऊन आंध्रप्रदेश राज्य समन्वय कमेटीचे राज्य कमेटीचे सदस्य बनले. कॉ. सी.ए.म च्या नेतृत्वामध्ये गुत्तीकोंडाबिलम मध्ये आयोजित आंध्रप्रदेशातील नेतृत्वकारी प्रतिनिधींच्या बैठकीत सामिल होऊन, आंध्रप्रदेश राज्य सांघटनिक कमेटीचे सदस्य निवडील्या गेले. नंतर 22 एप्रिल 1969 ला स्थापन झालेल्या भारताची कम्युनिस्ट पार्टी(मार्क्सवादी—लेनीनवादी) मध्ये सुरुवाती पासुनच होते. नागीरेड्डी, देवूलापल्ली, पुल्लारेड्डी यांच्या दक्षिणपंथी संघीसाधू व संशोधनवादी लाईनच्या विरुद्ध सैद्धांतीक व राजकीय संघर्ष चालवणाऱ्यां प्रमुख व्यक्तीमध्ये कॉ. रजफ सुद्धा एक होते. मे 1970 मध्ये आंध्रप्रदेशामध्ये सफलतापुर्वक संपन्न झालेल्या भाकपा(मा—ले) च्या पहील्या राज्य अधिवेशनात त्यांची राज्य कमेटी सदस्य म्हणून निवड झाली होती. 1972 मध्ये जेव्हा पार्टीचे विभाजन झाले होते, तेहा सी.ओ.सी., सीपीआय(एमएल) च्या बाजूने राहून ते आंध्रप्रदेश प्रोक्षीशियल कमेटी (राज्य कमेटी) सदस्य म्हणून कार्यरत राहीले होते. त्यांना 1973 मध्ये बंगालमध्ये अटक करण्यात आली होती. (पान 53 वर पूढे ....)

निवडणुकीच्या तसे कॉ. रजफ चे होते पण पार्टी स्थानिक निवडणुकीत प्रकारे ते कदिरी शहराचे म्हुनिसीपल चेअरमन चमक—धमकणाऱ्या बसुन जनतेपासुन अलग नव्हते. सरकारच्या अमलात आणणाऱ्या असलेल्या स्थानिक औजारासारख्या वापर त्यांनी दृढता पुर्वक

नेतृत्वाच्या

आंतरीक संघर्षामध्ये कॉ. भुमिका वठविली. या